

Indholdsfortegnelse for efteruddannelsesudvalgenes arbejdsmarkedspolitiske redegørelser for 2016

BAI

EPOS

ETIE

HAKL

IF

KHRU

MI

MI og IF

MJE

SUS

TE

TUR

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for bygge- og anlægsområdet - 2016

Oktober 2015

I. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

I.a BAI prioriterer følgende punkter i sin ansøgning af udviklingsmidler til UUL-puljen 2016:

- Analyse, evaluering og udvikling af uddannelsesstrukturer, der understøtter jobprofiler i bygge- og anlægsbranchen
- Øget fleksibilitet i AMU med digital undervisning og nye læringsformer
- Mulighed for at gå fra ufaglært bygningsarbejder til faglært bygningshåndværker gennem fleksibel anvendelse af AMU
- Ny FKB inden for Restaureringsområdet og revision af en FKB med en ny TAK, der rummer et nyt jobområde.
- Almindelig opdatering og ajourføring af uddannelsesmål, undervisningsmaterialer og faglæreruddannelse. Opdateringen skyldes i flere tilfælde anvendelse af nye materialer, metoder eller nye regler og bekendtgørelser.

De enkelte analyser bliver beskrevet i form af de konkrete udviklingstiltag senere i redegørelsen.

I.b Samlet angivelse af, om udvalget forventer en stigning eller et fald i aktiviteten.

Fra byggeriets side meldes om stor aktivitet inden for byggesektoren, således var der i august 2015 mere end 10.000 flere medarbejdere inden for bygge- og anlægssektoren end sidste år.

Det, at beskæftigelsen er høj inden for byggeriet, betyder ikke at betyde høj uddannelsesaktivitet. På baggrund af den udvikling i uddannelsesaktiviteten, som er nævnt i et af de følgende afsnit, vil vi vurdere, at uddannelsesaktiviteten inden for BAI's område vil være stagnerende for det kommende år. De jobbrettede uddannelsespakker forventes at få bedre fodfæste, men det er svært at vurdere, i hvor høj grad det har indflydelse på den samlede aktivitet. Ofte ses det, at andelen af udenlandske medarbejdere stiger, når der er mangel på specialiseret arbejdskraft. Formentlig vil andelen af beskæftigede på BAI's kurser i det kommende år blive mindre på grund af travlhed i byggeriet.

2 Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver

2.a Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på udvalgets jobområder.

Beskæftigelsen inden for bygge- og anlæg

I august 2015 var der flere beskæftigede i bygge- og anlægsbranchen end i fjor. Ifølge Danmarks Statistik var der pr. medio august 2015 beskæftiget 159.000 arbejdere, funktionærer og mestre ved bygge- og anlægsvirksomhed. I 2014 blev det vurderet, at beskæftigelsen i byggeriet var steget til 148.000 medarbejdere. Tallet for beskæftigede i august var 7.700 flere end i august 2014, hvilket svarer til en vækst på 5,1 %. Der er således opgang ved nybyggeri og anlægsvirksomhed, mens der er vigende beskæftigelse ved bygningsreparation. Nybyggeri med stigende beskæftigelse omhandler især fremgang i nybyggeriet af boliger, mens erhvervsbyggeriet og det offentlige byggeri er på cirka det samme niveau som i fjor. På anlægsområdet er der mange store projekter under udførelse, først og fremmest i forbindelse med Metro Cityringen i København og jernbanen København-Køge-Ringsted, som er i fuld gang. Til gengæld synes beskæftigelsen vedrørende reparation og vedligeholdelse kulmineret. I august var der færre beskæftigede inden for dette område både i forhold til maj i år og august i fjor. Der meldes om et stort fald i renoveringerne af de almene boliger, som har været oppe på et ekstraordinært højt niveau. Bygge- og anlægsaktiviteten er således ikke jævnt fordelt gennem det enkelte år. Ak-

tiviteten er sædvanligvis højest i 3. kvartal og lavest i 1. kvartal. For året 2015 som helhed forventer Dansk Byggeri, at der vil være ca. 154.000 beskæftigede, hvilket er ca. 6.000 flere end i 2014.

Selvom det vurderes, at byggeriets beskæftigelse er i bedring kan der konstateres en skæv udvikling, hvor flere mindre virksomheder kæmper for at overleve, det gælder specielt murervirksomheder. Dansk Byggeri hilser velkommen, at Bolig-Jobordningen er blevet genindført af hensyn til beskæftigelsen inden for bl.a. renovering.

Beskæftigelsen i Bygge- og anlægsbranchen inden for en 10 årig periode oplevet udsving i den samlede beskæftigelse på mere end 45.000 personer fra næsten 190.000 beskæftigede i 2007 til 143.200 i 2010.

2.b Beskrivelse af nye uddannelsesbehov i den forbindelse

I analyser vedrørende uddannelsesstrukturer har vi flere oplæg. Den eneste ansøgning, der ikke er under dette tema er undervisningsmidler til kranarbejde, som ikke kan udarbejdes inden for de normale takster.

1. Uddannelsespakker i byggeriet, virksomhedsinddragelse og beskæftigelse – Prioritet 2
2. Etablering af startgrundlag for FKB 2258 Planlægning, styring og samarbejde i Bygge- & Anlæg- Prioritet I
3. Evaluering af uddannelsesmål inden for nedriverområdet. – Prioritet I
4. Undervisningsmidler til kranarbejde – IT-baseret undervisning og fjernundervisning - Prioritet I

Vedr. Analyse *1. Uddannelsespakker i byggeriet, virksomhedsinddragelse og beskæftigelse*

er formålet med projektet er at undersøge, hvordan man skaber et match mellem bygge- og anlægsvirksomheder og brugere af 6 ugers selvvalgt inden for byggeriet. BAI og de faglige udvalg har gennem de 6 ugers jobrettede uddannelsespakker defineret, hvilke kompetenceløft, der skal til for at kunne introduceres til og få fodfæste i bygge- og anlægsbranchen. Med analysen vil vi vurdere forskellige modeller for gennemførelse af jobrettet uddannelse, hvor der kan være virksomhedskontakt eller ej. Med mulighed for at gå tæt på de enkelte tilbud vil det også være muligt at se, hvor beskæftigelses-effekten er størst. Mange af udvalgets jobrettede forløb har titlen: *På vej til.* Dette indikerer, at den jobrettede uddannelsen også kan fungere som en vej til på sigt at blive faglært. Positivlisterne ser vi først og fremmest som et arbejdsmarkedspolitisk instrument, men der kan på denne måde også være et uddannelsespolitisk sigte i positivlisterne

Ved analyse *2, Etablering af startgrundlag for FKB 2258 Planlægning, styring og samarbejde i Bygge- & Anlæg* har BAI fokus på produktiviteten i bygge- og anlægsbranchen, bedre byggeprocesser. Kompetence i byggeriet inden for planlægning, styring og ledelse anses for at være en af de store flaskehalse i forbindelse med de store anlægsprojekter. BAI vurderer, at vi med sjakbajsuuddannelsen faktisk har et virkelig godt fundament at bygge på, når det kommer til den konkrete byggeplads, men der kan også ligge andre strukturer inden for området.

Som en konsekvens af, at den danske byggebranche er relativ løntung og har problemer med værdiskabelse, der kan sikre en tilstrækkelig indtjening, er det blevet nødvendigt at få sat fokus på bedre byggeprocesser, således at hele branchen inklusive de udførende i byggeriet får den nødvendige uddannelse til at bygge smartere og klogere, for at branchen kan klare sig i den stigende internationale konkurrence. Branchen har traditionelt været orienteret mod hjemmemarkedet og konkurrencen fra udenlandske firmaer var begrænset. Men i dag udsættes branchen for et konkurrencepres fra udenlandsk arbejdskraft og udenlandske byggefirmaer. Der vil være behov for at udvikle nye strukturer inden for området ligesom der er behov for at undervisningsmaterialer inden for området er opdateret og aktuelt. Derfor vil der i analysens forløb også blive fokuseret på at indsamle cases fra såvel store som små virksomheder. Øget kompetenceudvikling for de udførende inden for det område, som vi kalder *Bedre byggeprocesser* skal sikre, at byggeprocessen kører bedre med mere samarbejde med de involverede aktører. Bygningsarbejderne vil da bidrage til, at der opstår færre fejl i projekterne og sikre, at kunderne synes, at de har haft en god oplevelse. Derigennem kan virksomhederne opnå en bedre økonomi.

I analyse 3. **Evaluerings af uddannelsesmål inden for nedriveruddannelsen** vil der som supplement til den løbende udvikling af nye uddannelsesmål, feedback fra brugerne af uddannelserne og resultater fra *viskvalitet*, blive udarbejdet en samlet evaluering af uddannelsesmålene inden for nedriverområdet samt uddannelsesstrukturen i form af nedriveruddannelsen, der findes på området. Evalueringen har et formativt sigte og skal derfor munde ud i anbefalinger til, hvordan uddannelsen samlet set kan videreudvikles, så den svarer til de behov der er i branchen. Evalueringen skal vise, om uddannelsen har en hensigtsmæssig form og varighed samt det rigtige indhold. Desuden skal evalueringen give svar på, om deltagerne får det ønskede udbytte af uddannelsesforløbene og om den teoretiske viden og de praktiske færdigheder uddannelsen skal bibringe deltagerne, omsættes i praksis i arbejdet. På nedriveruddannelsen vil det ligeledes undersøges, om der i branchen og blandt kursisterne vil være interesse i at afholde en prøve eller eksamen ved færdiggørelse af forløbet. Et særligt fokus i evalueringen er de arbejdsmiljømæssige intentioner der er i uddannelserne, og hvordan disse er implementeret i undervisningen og fungerer i hverdagen for nedrivere. Mange af kerne-målene inden for nedriveruddannelsen er blevet godkendt i 2005, og der har ikke tidligere været udarbejdet en evaluering på området.

I analyse 4. **Undervisningsmidler til kranarbejde – IT-baseret undervisning og fjernundervisning** har vi at gøre med udvikling af undervisningsmidler, der kan benyttes dels som fjernundervisning og dels som undervisning i klassen. BAI ønsker at udvikle et inspirerende IT-baseret undervisningsmateriale som kan fungere både for de kursister som tager kurset som fjernundervisning og til de kursister, som deltager i den teoretiske undervisning på skolen. Produktet skal altså være tilpas varieret til at kunne fastholde interessen for kursisten som benytter fjernundervisning, samtidig med at det skal kunne anvendes af læreren i klasselokalet. Kvaliteten og udbyttet af kurset skal være høj uanset hvilken deltagelsesform kursisten har valgt. Derudover er læse- og skriveanskeligheder ikke ualmindeligt for AMU-kursister på tårnkrankurserne. Vi ønsker at imødekomme denne udfordring ved at udarbejde et materiale, som har et højt fagligt niveau, men med indbyggede hjælpemidler i forhold til læse- og skriveanskeligheder samt ordblindhed. Det er derfor væsentligt, at alt tekst kan blive læst højt, hvis kursisten ønsker dette. Endvidere ønskes udarbejdet et materiale som i udstrakt grad benytter sig af billeder og video. Dette projekt kan ikke rummes inden for en almindelige udviklingstakt, og er derfor ansøgt under Analyser, Evalueringer etc.

Beskrivelse af uddannelsesbehov i form af nye eller reviderede FKB, arbejdsmarkedsuddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

Målgrupper inden for BAI's område samt nye tendenser

Udvalgets primære målgruppe omfatter - med undtagelse af el- og vvs- områderne - alle ansatte udførende bygge- og anlægsarbejdere i Danmark, som tilhører målgruppen for arbejdsmarkedsuddannelserne. Dvs. ufaglærte, faglærte og EUD-teknikere, såvel privat som offentligt ansatte samt selvstændige erhvervsdrivende.

Primærmålgruppen er således den del af arbejdsstyrken, som i praksis gennem deres daglige arbejde gennemfører bygge- og anlægsarbejder i praksis.

Primærmålgruppen er fordelt på følgende grupper:

- Entreprenørområdet
- Anlægsområdet, herunder anlægs- og bygningsstruktører
- Rørlægger- og kloakeringsområdet
- Glarmesterområdet
- Malerområdet, inkl. Skiltetekniker og Autolakerer
- Murer-, stenhugger-, stukkatørområdet
- Struktør- og brolæggerområdet,
- Tagdækkerområdet

- Isolering af tekniske anlæg
- Teknisk tegner, teknisk assistent, teknisk designer
- Erhvervsdykkerområdet
- Træfagenes område, herunder tømrer, gulvlægger, tækkemand
- Vejasfaltområdet
- Stilladsområdet
- Nedriver og affaldshåndtering
- Affaldsdeponering
- Spildevandsområdet
- Brøndboring og borer

Et beskæftigelsesområde som **banebygning** har i dag et omfang, hvor vi kan sige, at det **giver en ny målgruppe for BAI** – såvel i forhold til metrocityring som jernbanebyggeri København – Køge – Ringsted. Byggeriets Uddannelser og parterne er således blevet kontaktet med henblik på at tilvejebringe en kursuspakke i forbindelse med rekruttering af medarbejdere til disse projekter. Således er Aarsleff Rail A/S en vigtig kontakt, som vi har påbegyndt et samarbejde med.

I første omgang vil det fornævnte samarbejde med entreprenørfirmaer, der arbejder inden for baneområdet bestå af et op til 30 dages jobrettet uddannelsesforløb med henblik på en placering på den landsdækkende positivliste. En anden udløber af dette samarbejde er en ansøgning om at få etableret en TAK, en Tilknyttet Arbejdsmarkedsrelevante Kompetence til den eksisterende FKB 2207 Anlægsarbejder, der i forvejen omfatter 4 områder:

1. Udførelse af vejanlæg og belægninger
2. Udførelse af ledningsarbejder
3. Udførelse af kloakering
4. Udførelse af funderingsopgaver og havne- og kajanlæg

Restaureringsområdet har altid haft en vis bevågenhed i udvalget og burde fremgå af ovennævnte liste over primærmålgrupper. Bygningsarven rummer en omfattende viden om historiske håndværksmetoder, byggematerialer og håndværktøj. Center for Bygningsrestaurering ved SDE varetager og formidler denne viden til nutidens håndværkere, så bygningskulturen kan bevares fremover. Der er etableret en Restaureringsuddannelse, der består af hver 6 moduler for henholdsvis tømrere/snedkere, Murere og Malere. Uddannelsen giver faglærte bygningsarbejdere kompetencer til at arbejde med vedligeholdelse og restaurering af fredede og bevaringsværdige bygninger – fra middelalder til modernisme.

Skønsmæssigt regner man med, at der i dag findes omkring 9.000 fredede og 350.000 bevaringsværdige bygninger i Danmark. Byfornyelseslovens krav om, at bygningens bevaringsværdier fastholdes eller øges, gælder også uanset, at bygningen ikke er kategoriseret som bevaringsværdig, før arbejderne påbegyndes. Derfor er der her et meget stort udviklingspotentiale for håndværksvirksomheder, som vil erhverve de særlige kompetencer, renoverings- og restaureringsarbejder kræver.

Ved nybyggeri vil man naturligvis altid og med kendte metoder forsøge at fremtidssikre husene, således at de opfylder de ventede energikrav. Men de virkelige udfordringer findes ved renovering af den eksisterende bygningsmasse, som ikke alene skal vedligeholdes, men som også skal energirenoveres. Nogle af disse boliger kan være enten bevaringsværdige eller fredede. Det stiller krav om, at udøvere af de traditionelle håndværk ikke alene kan deltage i bevarelse af kulturarven, men også kan energioptimere de eksisterende boliger, så de lever op til tidens krav. Der er derfor i høj grad brug for kompetencer i, hvordan disse opgaver udføres i praksis. De krav, der fremgår af de nye bygningsreglementer i de kommende år, vil derfor fortsat skærpe behovet for efteruddannelse, således at såvel de udøvende håndværkere som faglærere har den nødvendige viden på området.

På denne baggrund ansøger udvalget om udviklingsmidler til etablering af en ny FKB, hvor der kun vil være én udbyder. Gennemførelse af uddannelsen beror i dag på velvillig udlån af uddannelsesmål fra andre skoler, men det vurderes at dette ikke er holdbart i længden. Udover udviklingsmidler til en ny FKB er der ansøgt om midler til udvikling af såvel nye uddannelsesmål som til materialer hertil. Restaureringsuddannelsen vil på denne baggrund blive opdateret. I dag er det sådan at de nye mål skal placeres i én af de eksisterende FKB, men det er ikke i hvert tilfælde lige til at sige, om det f.eks. skal være inden for Malerområdet, inden for lettere materialer eller inden for tungere materialer.

I den "ordinære" ansøgning om udviklingsmidler til FKB, Uddannelsesmål, Undervisningsmaterialer og Faglæreruddannelse er vi optaget af undervisningsmidler, der er ajourførte. Nogle af disse materialer skal være tilpasset undervisning i Åbent værksted således at kurserne forhåbentlig også kan nå ud til de små virksomheder. Men en række andre materialer, der ansøges om midler til kan skyldes opdatering i forhold til love, regler og bekendtgørelser og ren opdatering i forhold til uddannelsesstrukturer. Her vil vi også se ansøgning om revision af uddannelsesmål, og ikke mindst –materialer, der ligger i kontraktuddannelserne, eksempelvis nedriver og i nogen grad inden for Stilladsmontør.

Energi - Klima

Blandt undervisningsmaterialer er også søgt om midler til udvikling af undervisningsmaterialer og til faglæreruddannelse. Der er her fokus på energirenovering og de nye Bygningsreglement. BR2015 er blevet forsinket, og derfor vil en del af de planlagte opgaver ikke kunne gennemføres i år. Desuden kommer der et nyt Bygningsreglement allerede i 2020. Bygningsreglementerne bliver først og fremmest indtænkt og anvendt ved nybyggeri, men i den eksisterende boligmasse forlænger en god energirenovering ikke blot levetiden for bygninger og sikrer bygningers værdi, men renoveringen har udover en positiv betydning for klima også en positiv betydning for byggeriets kvalitet, og de liv, der skal leves i bygningerne og endelig for samfundsøkonomien.

Oversættelse af materialer

I forbindelse med de nye byggeprojekter er der også behov for at sjak og mandskaber fra forskellige entreprenører, fag og kulturer, herunder også den vandreende arbejdskraft kan indgå i byggeprocesserne. I den ordinære ansøgning er der derfor også søgt om midler til oversættelse af undervisningsmaterialer.

2.c Behovsredegørelse. Kvantitative vurderinger af tendenserne i udviklingen, dvs. om den beskrevne udvikling inden for udvalgets jobområder medfører faldende, uændret eller stigende uddannelsesaktivitet i det kommende år. Vurderingen ledsages af en konklusion om udvalgets samlede aktivitet på tværs af jobområder

AMU-aktiviteten inden for BAI's område

Udviklingen i AMU-deltagelsen i 2013 viste en fortsat faldende tendens som et gennemsnit for alle efteruddannelsesudvalg. Den faldende tendens fortsatte ind i de første kvartaler af 2014 som et gennemsnit for alle udvalg, her var BAI dog ét af de udvalg, som havde en beskeden beskedne fremgang i AMU-aktiviteten i 1. halvår 2014 i forhold til 1. halvår 2013.

For BAI's vedkommende har tallene fra 1. kvartal rettet sig, således at BAI i 1. halvår 2014 har haft en fremgang på 5% i antal deltagere i forhold til samme periode sidste år, men målt i årselever kun en fremgang på 1 %. Tallene fra udvalgenes aktivitet illustrerer, at det er de korte kurser, der vælges. Antallet af deltagere på 1. halvår 2014 udgjorde 67 % af det samlede antal deltagere inden for BAI's område i 2013. Det gav anledning til at tro på stigende AMU-aktivitet inden for BAI i 2014, hvilket også skete.

Denne udvikling er ikke fortsat ind i 2015. De brancheområder, hvor der inden for BAI har været fremgang i antal årselever i 1. halvår 2015 i forhold til samme periode sidste år, er:

- Asfaltbelægninger
- Stilladsmontage
- Anvendelse af entreprenørmateriel

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

- Nedrivning og affaldsdeponering
- Isolering af tekniske anlæg
- Boringer på land
- Projektering, sagsbeh. Reg. Og teknisk salg
- Affaldsdeponering

Dog skal det nævnes, at antallet af årselever i 1. halvår 2015 er faldet med 5,8 % fra 1. halvår 2014, mens antallet af kursusedtagere kun er faldet med 0,5 %. Dette indikerer, at næsten det samme antal kursusedtagere har valgt korterevarende kurser.

De jobområder, hvor der er allerflest årselever inden for BAI's område er:

- Anlægsarbejder
- Asfaltbelægninger
- Stilladsmontage
- Entreprenørmateriel
- Bygge- og anlægsopgaver i lettere materialer
- Bygge- og anlægsopgaver i tungere materialer
- Beton- og montagebyggeri
- Bygnings- og automaling samt skilteproduktion

Vi har ingen tal for, om deltagerne har været i beskæftigelse eller ej. For Asfaltbelægningers vedkommende ved vi, at den landsdækkende positivliste for jobrettet uddannelse kom for sent til at skolerne kunne nå at udbyde dem som jobrettet uddannelse, da kursusaktiviteten hovedsagelig ligger i december og januar måneder. Alligevel har kursusaktiviteten været højere inden for Asfaltbelægninger end i det foregående år.

Fra Danske Erhvervsskoler – Ledernes undersøgelse om aktiviteten inden for positivlisterne ved vi, at der har været aktivitet på en række af positivlisterne. Vi ved dog ikke, hvor stor denne aktivitet har været i forhold til ordinær aktivitet. I region Midtjylland lyder det, at der ikke findes ledige bygningsarbejdere. Fra tidligere ved vi, at i tider med god beskæftigelse inden for byggeriet, er kursusaktiviteten blandt de beskæftigede ikke nødvendigvis så høj. Det nye Bygningsreglement BR2015, som først forventes offentliggjort meget sent i 2015 vil formentlig afstedkomme en vis kursusaktivitet i det nye år.

Konklusion om udvalgets samlede aktivitet på tværs af jobområder

På baggrund af denne udvikling vil vi vurdere, at kursusaktiviteten inden for BAI's område vil være stagnerende for det kommende år. De jobrettede uddannelsespakker forventes at få bedre fodfæste, men det er svært at vurdere, i hvor høj grad det har indflydelse på den samlede aktivitet.

Beskæftigelsesreformen og positivlisterne og ansøgte udviklingsmidler

Som en del af Beskæftigelsesreformen opereres med en landsdækkende positivliste, der består af en række AMU-mål, der er samlet i en uddannelsespakke på op til 30 dage. Danske Erhvervsskoler – Lederne og AMU-centrene har udarbejdet oversigter over hvor mange af de etablerede forløb, der er blevet gennemført. Ingen af disse undersøgelser påberåber sig et samlet overblik. STAR, Styrelsen og Arbejdsmarked og Rekruttering kan heller ikke bidrage i den forbindelse, da institutionen arbejder på en digitaliseret form for tilmelding i forbindelse med positivlisterne. Umiddelbart er der en række af BAI's forslag til jobrettede uddannelsesforløb, der er blevet gennemført, og som der fortsat menes at være efterspørgsel efter. Allerede før den ny beskæftigelsesreform havde Dansk Byggeri, 3F og IO struktørskoler i landet udarbejdet 2 uddannelsespakker, som blev gennemført i Region Hovedstaden og Sjælland.

Efteruddannelsesudvalgene er netop igen blevet anmodet om at bidrage til de landsdækkende positivliste inden for de stillingsbetegnelser/jobfunktioner, hvor der forventes at være jobåbninger.

Det er et mål for BAI, at de uddannelsespakker, der etableres som positivlister, skal kunne give merit til enten kontraktuddannelserne og/eller skal kunne indgå i et løft fra ufaglært til faglært. Opfordringen fra STAR om at udarbejde uddannelsespakker af kortere varighed vil ikke blive fulgt i stort omfang, da der er en række kvalifikationer, der skal være til stede for at kunne begå sig på en byggeplads, det gælder ikke mindst sikkerhedsmæssigt. Ydermere kommer BAI med et forslag til et jobrettet uddannelsesforløb inden for banebygning m.v. Dette indebærer også, at vi i ansøgningen vedr. arbejdsmarkedsuddannelser og undervisningsmaterialer opererer med udvikling af såvel mål som materialer inden for Bygning af bane, spor og perroner.

Udviklingsmidler til selvinstruerende materialer og læreruddannelse i forbindelse med Åbent værksted samt anvendelse af IT.

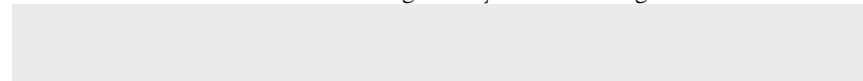
Vi ser, at anvendelsen af Åbent værksted forsøges gennemført i stadig større omfang. Den centrale idé er, at de udbudte kurser kan gennemføres også med små deltagertal på nogle af kurserne, samtidig med at små virksomheder uden uddannelsesplanlægning bedre kan udnytte og anvende AMU's muligheder. I den forbindelse vil der blive udviklet undervisningsmaterialer, der i højere grad er selvinstruerende. Desuden har vi til stadighed fokus på lærerkvalifikationer, de didaktiske og pædagogiske udfordringer i den nye rolle for faglæreren. Såvel i forbindelse med Åbent værksted og i forbindelse med anvendelse af IT i undervisningen skal der være et tilbud om læreruddannelse inden for de nævnte emner. Der er således ansøgt om læreruddannelse.

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

Vedlagt den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

- Et samlet ansøgningsskema for FKB, arbejdsmarkedsuddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelse
- Et skema til hver af de ansøgte analyser/evalueringer

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet 2016

Indledning

EPOS-området havde samme aktivitetsniveau i 2014 som i 2013. I perioden fra 2009 til 2014 er væksten i aktivitet på EPOS' område i gennemsnit vokset med ca. 5 pct. pr. år. Der er sket en fordobling af aktiviteten fra 2008 til 2013. Aktiviteten målt på antal deltagere var på godt 70.000 i 2014.

Efteruddannelsesudvalget samarbejder med de lokale uddannelsesudvalg i forhold til løbende at vurdere den forventede fremtidige aktivitet. Meldingerne fra de lokale uddannelsesudvalg er, at man forventer samme niveau i aktivitet i 2015 som i 2014 og på ny voksende aktivitet i 2016.

Jobområdet, som EPOS dækker, udvikler sig fortsat hastigt. Inden for SOSU-området sker der fortsat opgaveflytninger fra sygehusområdet til det kommunale område samtidigt med, at der oprettes nye samarbejdsformer og institutioner, hvor medarbejdere fra kommuner og regioner samarbejder. På det pædagogiske område er arbejdsmarkedet præget af omstruktureringer og nye tilbudstyper på både dagtilbudsområdet, anbringelsesområdet og voksenhandicapområdet. En række af disse udviklingstendenser er dokumenteret de analyser, der er gennemført de seneste år.

Denne udvikling forventes at fortsætte de kommende år, og udvalget forventer derfor, at den arbejdsmarkedspolitiske udvikling fører til, at uddannelsesaktiviteten de kommende år fortsat vil være på et stabilt højt niveau, fordi de gennemførte og fremtidige ændringer på denne del af arbejdsmarkedet giver behov for nye kompetencer hos målgruppen.

De fortsatte ændringer på arbejdsmarkedet inden for EPOS' område betyder, at der fortsat er behov for analyser af udviklingen.

EPOS har i en del år arbejdet med vejledende uddannelsesstrukturer til forskellige delmålgrupper for at fremme brugen af AMU. Dette bliver fortsat de kommende år. EPOS har i 2015 afsluttet en analyse af brugen af sammensatte forløb, og efteruddannelsesudvalget vil i den kommende tid bruge resultaterne til eventuelt at udbyde faste uddannelsesstrukturer.

Det ser ud til at størrelsen af målgruppen er stabil, men der sker forskydninger mellem delmålgrupper. Udvalget forventer, at en række faktorer trækker i retning af en svagt voksende målgruppe inden for de kommende år. Det bliver uddybet i det følgende.

Behovsredegørelse for 2016

EPOS-udvalget forventer, der vil være voksende aktivitet på området i 2016.

Vurderingen er baseret på udviklingen i aktivitet de seneste år samt på indberetninger fra de lokale uddannelsesudvalg, der i juni måned indsender deres anslåede aktivitet de kommende to år. De lokale uddannelsesudvalg forventer en øget aktivitet fra 2015 til 2016 på omkring 1,5 pct.

Nedenfor bliver vurderingen underbygget med hensyn til udviklingen i målgruppen samt målgruppens behov for efteruddannelse.

Udviklingstendenser i AMU-målgruppen

Målgruppen

På det pædagogiske område udvikler EPOS uddannelsestilbud til pædagogmedhjælpere, pædagogiske assistenter, værkstedsassistenter, dagplejere, klubmedarbejdere, plejefamilier, omsorgsmedhjælpere, medhjælpere på døgninstitutioner, medarbejdere i AMU-målgruppen, der arbejder som undervisningsassistenter m.fl. I alt er der ca. 75.000 medarbejdere på dette område i målgruppen.

På social- og sundhedsområdet udvikler EPOS uddannelsestilbud til social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, hjemmehjælpere, sygehjælpere, portører, beskæftigelsesvejledere, tilsynsførende assistenter, plejere, plejehjemsassistenter, hospitalsserviceassistenter, hospitalstekniske assistenter m.fl. I alt er der ca. 115.000 medarbejdere på dette område.

Den kommunale og regionale løndatabase bekræfter, at den samlede arbejdsstyrke har været forholdsvis konstant de seneste år.

Udviklingen i målgruppens størrelse

Social- og sundhedsområdet samt det pædagogiske område har de seneste år haft en stabil til svagt voksende AMU-målgruppe. Inden for SOSU-området ses en opgaveflytning fra regioner og til kommuner. Samtidig sker der fortsat ændringer i medarbejderens arbejdsopgaver, hvilket giver behov for nye og supplerende kompetencer.

Regionerne har en lav tilvækst i beskæftigelsen inden for sygehusområdet. Der forventes dog at være mangel på arbejdskraft i forhold til en række funktioner på sygehusområdet på bare lidt længere sigt. EPOS' analyse af SOSU-assistenternes arbejdsopgaver på sygehuse fra 2012 konkluderede, at der fortsat vil være en lang række funktioner, der vil blive varetaget af social- og sundhedsassistenter fx i forhold til sammenhængende borgerforløb.

På det psykiatriske område, er social- og sundhedsassistenter beskæftiget i såvel den regionale psykiatri som i socialpsykiatrien. Specialiseringen på de psykiatriske sygehuse øges, antallet af ambulante behandlinger stiger og kommunerne overtager opgaver fra regionerne i forhold til borgere med psykiatriske sygdomme. Det kan konstateres, at inden for fx voksenhandicapområdet vokser EPOS-målgruppen.

Det pædagogiske område vil blandt andet være præget af, at børnetallet er svagt faldende i disse år, hvorfor behovet for pædagogisk personale på dagtilbudsområdet forventes at falde svagt. Der kan iagttages skift i fordelingen af medarbejdere på tilbudstyper på dagtilbudsområdet, hvor en nedgang i antallet af børn, der er tilknyttet den kommunale dagpleje, modsvares af en fremgang i antallet af børn i aldersintegrerede institutioner. Udviklingen kan medføre øget behov for kompetenceudvikling på dagtilbudsområdet.

Der kan forventes en stigning i personalet inden for dele af specialområdet, eksempelvis som følge af øget anvendelse af familieplejere. På handicapområdet ses en forholdsvis stor stigning i ansættelsen af SOSU-assistenten.

Overordnet forventes en relativ stor afgang fra jobområdet på grund af alder at modvirke en faldende efterspørgsel.

Folkeskolereformen betyder ændringer af arbejdsfunktionerne på skoleområdet. Det er endnu ikke tydeligt, hvad konsekvenserne bliver for EPOS' målgruppe. Der er meldinger om, at EPOS' målgruppe på området får nye funktioner, og der er derfor behov for at se nærmere på disse ændringer. Der er sat en analyse i gang af området

På EPOS' område har nogle af delmålgrupperne lave eller manglende uddannelse, så behovet for at fastholde medarbejderne samt nye og øgende kompetencebehov i forlængelse af opgaveflytning har betydet, at der må forventes en fortsat voksende uddannelsesaktivitet i 2015 og efterfølgende år, selvom besparelser i kommuner og regioner vil have en dæmpende effekt.

Andre faktorer

De seneste års udliciteringer af kommunale opgaver blandt andet inden for hjemmehjælp og plejeopgaver betyder, at også private leverandører begynder at efterspørge EPOS' uddannelser – der er desuden et voksende antal af private dagplejere og familieplejere, der efterspørger efteruddannelse i AMU-regi. Det betyder, at selvom opgaveløsningen går fra offentlig til privat aktør, så anvendes AMU fortsat.

Behov for efteruddannelse på EPOS' område

En lang række af EPOS' jobområder er under forandring. Forandringerne er blandt andet afledt af den gennemførte opgave- og strukturreform, bevægelser i tilbudsstrukturen, omorganisering inden for områderne samt teknologiudviklingen.

For EPOS-målgruppen betyder udviklingen på arbejdsmarkedet nye kompetencebehov inden for både eksisterende jobfunktioner og i nye jobfunktioner. Udviklingen inden for jobområderne på sygehuse, i kommunerne og de pædagogiske institutioner medfører udvikling i jobfunktionerne for de nuværende AMU-målgrupper, men kan også medføre, at der opstår nye jobfunktioner til nye målgrupper fx SOSU-assistenten i almen praksis.

Samtidig anvender kommunerne AMU som led i en systematisk kompetenceudvikling, der understøtter de strategiske indsatsområder i kommunerne. Her efterspørges både generelle kompetenceløft for store grupper af medarbejdere og specifikke

kompetenceløft for mindre grupper af medarbejdere, som det er dokumenteret i den seneste analyse af anvendelsen af sammensatte forløb – ”AMU-uddannelser i sammensatte forløb”, KORA 2015.

Den overordnede udvikling vurderes derfor at medføre større anvendelse af efteruddannelse på EPOS' område.

Det pædagogiske område

Store dele af det pædagogiske område er præget af omlægninger og forandringer i organiseringen og tilbudsstrukturen. Udvalget har derfor de seneste år haft anbringelsesområdet, dagtilbudsområdet, voksenhandicapområdet og folkeskoleområdet som særlige indsatsområder, og EPOS vil det kommende år sætte fokus på konsekvenserne af folkeskolereformen og bruge udviklingsmidler til at følge op på udviklingen på jobområderne.

Inden for anbringelsesområdet er der bevægelse i tilbudsstrukturen og et øget fokus på kompetencekravene til bl.a. familieplejerne. Tilsynsreformen, der er trådt i kraft ved årsskiftet, medfører øget aktivitet for AMU-målgruppen inden for anbringelsesområdet, ved at give nye rammer for samarbejde med tilsynscentre i forhold til uddannelsesopgaven i forbindelse med godkendelse af familieplejerne. Der kan konstateres store regionale forskelligheder afhængig af samarbejdet med tilsynsenhederne.

Dagtilbudsområdet har de seneste år været præget af forandringer og omstruktureringer. Det afspejler sig i nye måder at organisere tilbuddene på i kommunerne og kan medføre øgede krav til medarbejderne. Samtidig er jobfunktionerne på dagtilbudsområdet fortsat præget af indsatsområder som dokumentation, inklusion og den forebyggende indsats i forhold til børn og unge. Kommunerne har igangsat opkvalificering af dagplejerne, så de fleste udbydere melder om høj og voksende aktivitet på området.

Tidligere analyser, ”Udvikling i jobfunktioner og opgaver på dagtilbudsområdet”, EVA 2013, viser, at der er mange ufaglærte på området. Der er derfor brug for en analyse, der kan afdække, hvordan den ufaglærte medarbejdergruppe kan få et kompetenceløft.

Folkeskolereformen vurderes at kunne få betydning for kompetenceudviklingsbehovene for det pædagogiske personale, især i forhold til understøttende undervisning, hvilke kompetencebehov målgruppen skal opfylde i folkeskolen efter reformen.

Der er fortsat høj aktivitet på dagtilbudsområdet, og rotationsprojekter har tidligere bidraget til aktiviteten på området. Udviklingen vurderes at kunne skabe øget behov og mulighed for kompetenceudvikling eksempelvis i kraft af bedre muligheder for koordinering af efteruddannelsesindsatsen.

Handicapområdet har siden gennemførelsen af kommunalreformen i 2007 været præget af ændringer i tilbudsstruktur, organisering og arbejdsgange. Der er desuden de seneste år både på dagtilbud og botilbud kommet øget fokus på dokumentation og effektmåling, herunder arbejde med kvalitetsstandards, handleplaner og

pædagogiske planer. Samtidig præges tilgangen til arbejdet inden for jobområdet af tankegange omkring medborgerskab og inklusion.

Udviklingen har allerede tydeliggjort nye udfordringer og dermed nye kompetencebehov for AMU-målgruppen som afspejler sig i udvalgets ansøgning om udviklingsmidler til nye uddannelser.

De mange omstruktureringer har nogle steder betydet en vis tilbageholdenhed i forhold til kompetenceudvikling som også har kunnet mærkes for AMU-målgruppen. Samlet set forventes dog stabil eller let øget aktivitet inden for jobområdet. EPOS analyse fra 2014 viser, at de væsentlige overordnede bevægelser i jobfunktion og kompetencebehov peger der på, at voksenhandicapområdet ændrer sig fra at have fokus på vedligeholdende, kompenserende og stabiliserende indsatser til i stigende grad at understøtte udvikling og rehabilitering for det enkelte menneske med handicap.

Udviklingen har allerede vist behov for revision og nyudvikling af uddannelsesudbuddet målrettet dette område, og det er derfor prioriteret i ansøgning om udviklingsmidler til 2016.

EPOS har gennem de seneste analyser af delarbejdsmarkederne på det pædagogiske område konstateret, at der er flere mindre målgrupper, samt at antallet af medarbejdere på de enkelte institutioner er mindre end fx på social- og sundhedsområdet. Der er derfor tegn på, at muligheden for en mere fleksibel tilrettelæggelse af uddannelserne fx med inddragelse af fjernundervisning og digitale undervisningsobjekter, så vil en større del af målgruppen kunne anvende AMU i forbindelse med kompetenceudvikling. EPOS har derfor i 2015 søgt om midler til udvikling af fjernundervisning og tilknyttede digitale undervisningsmaterialer på et antal af de uddannelser og materialer, hvor der også er søgt om midler til nyudvikling på det pædagogiske område. EPOS vil prioritere et antal uddannelser, hvor der er faglige begrundelser for at afprøve fjernundervisning og digitale materialer.

Social- og sundhedsområdet

Inden for social- og sundhedsområdet gør en række overordnede tendenser sig gældende. Der er fokus på de nye måder at arbejde med forebyggelse, sundhed og rehabilitering, der dels kommer i forlængelse af strukturreformen, og dels kommer i forlængelse af ny viden om muligheder for behandling og rehabilitering, såvel psykiatrisk som somatisk.

Samtidig medfører nye behandlingsmuligheder, at der er flere pleje- eller behandlingskrævende borgere med en eller flere kroniske sygdomme eventuelt i kombination med misbrug.

Der er både fra regioner og kommuner stort fokus på udviklingen af det samarbejdende sundhedsvæsen og de initiativer, der oprettes i overgangen mellem regionerne og kommunerne. Regionerne udvikler nye tilbud, hvor behandlingen flyttes fra sygehusene til patienternes nærområde og eventuelt til eget hjem. Dette sker i tæt samarbejde med kommunerne. Udviklingen stiller krav til medarbejdernes viden om de regionale og kommunale tilbud samt til evnen til at kunne medvirke ved koordination af indsatsen.

Der er over en længere periode sket en betydelig opbygning af det nære sundhedsvæsen i kommunerne. En status fra KL 2014 viser, at implementeringen nu er forholdsvis udbredt. Kommunerne har opbygget en vifte af tilbud med markant fokus på tidlig opsporing og rehabilitering (længst mulig i eget hjem), en bred palette af sundhedsfaglige indsatser, patientrettede forebyggelsestilbud m.m. Organiseringen af opgaveløsningen forandrer sig og bemanning og tværfagligt samspil udvikler sig. Det stiller fx krav til tværfaglige kompetencer hos medarbejderne.

Samtidig har udviklingen længe været præget af et paradigmeskifte. Det viser sig fx., i form af et skifte i de værdier og tilgange, der arbejdes efter, og det viser sig fx., i form af nye mål og vurderingskriterier for de ydelser, der leveres. Udviklingen fortsætter og aktuelt er der et øget fokus på medborgerskab (selvbestemmelse, medbestemmelse og indflydelse) og på samskabelse (inddragelse af civilsamfundet i skabelsen af velfærd). Det fordrer medarbejdere, der kan samarbejde med borgere med meget forskellige og skiftende ressourcer, behov og ønsker og som kan samarbejde med borgerens pårørende, netværk og civilsamfund.

Dette kombineret med implementeringen af en vifte af nye tilbud i det nære sundhedsvæsen er baggrunden for, at EPOS ønsker at analysere udviklingen i kompetenceprofiler hos EPOS' målgruppe i det nære sundhedsvæsen.

Udviklingen på det psykiatriske område er fortsat præget af strukturreformen i 2007, der betød ændringer i opgavefordelingen mellem kommuner og regioner. Opmærksomheden har været rettet mod ændringer i organisering og en øget specialisering i den regionale psykiatri samt et øget fokus på recovery-tankegangen. Der er i de seneste år kommet øget fokus på en helhedsorienteret og individuel tilgang med borgeren i centrum, på sammenhængende forløb, og på et udvidet samarbejde med pårørende, netværk og kommunale indsatser. Denne udvikling påvirker kompetencekrav til medarbejderne.

Der er desuden fokus på anvendelsen af telesundhed og anvendelse af teknologi i øvrigt, fx til monitorering. Det er sandsynligt, at denne udvikling fører til nye kompetencebehov hos målgruppen.

Det fagprofessionelle personale er med til at skabe sammenhængen i samarbejdet, blandt andet ved at forebygge at information går tabt, f.eks. i koordinering omkring udskrivelser, og ved generelt at have fokus på opsporing og at arbejde forebyggende. Der er i den sammenhæng udviklet en række nye institutioner i kommunalt regi, hvor EPOS' målgruppe har funktioner. Der viser sig også et behov for, at social- og sundhedspersonalet kan medvirke til at sikre sammenhæng i borgerens forløb.

Udviklingen medfører at social- og sundhedsmedarbejderne har mange samarbejdsflader, bl.a. til f.eks. pårørende, frivillige og f.eks. til sundhedspersoner i det øvrige sundhedsvæsen. Det afføder behov for uddannelse i at etablere og udvikle et konstruktivt samarbejde.

På sygehusområdet sker der en specialisering mellem sygehusene og internt mellem afdelingerne på sygehusene. EPOS analyse af det somatiske område peger på, at EPOS' målgruppe vil komme til at varetage den patientnære pleje inden for bestemte områder. En del af EPOS' målgruppe varetager funktioner som nøglemedarbejder. Denne gruppe har desuden brug for specialiserede kompetencer i forhold til deres nøgleområder. Det må desuden forventes, at ambulatoriernes ændrede funktion vil ændre social- og sundhedsassistenternes funktion i ambulatorier-

ne.

Gruppen af mere syge borgere på de midlertidige akutpladser og på plejecentre og i hjemmeplejen i kommunerne stiller øgede krav til de sygeplejefaglige kompetencer, herunder også specialiserede færdigheder som fx sondeernæring.

Kravene til dokumentation og kvalitetssikring inden for både det kommunale og regionale sundhedsområde er skærpet. På det kommunale område er der krav om at arbejde efter handleplaner. På både sygehusområdet og det kommunale område er der krav om at arbejde med standarder og akkreditering, og der er fokus på at undgå utilsigtede hændelser. Det stiller fx særlige krav til kompetencer i forhold til medicinbehandling. Der vil være forskellige kompetencebehov inden for det somatiske, det psykiatriske og det kommunale område i forhold til fx kompetencer inden for farmakologi.

Socialpsykiatrien og demensområdet udgør store specialområder på det kommunale område. Inden for socialpsykiatrien sker der en hastig udvikling, eksempelvis udvikles metoder til støtte for borgeren, hvilket stiller krav til nye kompetencer hos EPOS' målgruppe, fx omkring metoder til støtte af borgere i det levede liv.

Sundhedspolitisk er der sat fokus på indsatsen for borgere med en demenslidelse. Kommunerne udbygger specialområdet og der er bl.a. fokus på samarbejdet med borgerne. Dette kræver styrkede kompetencer fx ift. metoder i omgangen med borgerne.

Livsstilssygdomme og borgere med sindslidelser, misbrugs- og/eller sociale problemer medfører endvidere, at medarbejderne skal have kompetencer til at samarbejde med og støtte udsatte borgere

EPOS' vurdering er, at der er behov for at undersøge kompetencekravene til medarbejderne i hjemmeplejen og på plejecentre ifm. den ønskede analyse af det kommunale område.

EPOS' seneste analyse af AMU-uddannelser i sammensatte forløb, (KORA 2015), peger i retning af, at der er behov for generel opkvalificering af social- og sundhedshjælperne i kommunerne. Den eksisterende struktur er målrettet social- og sundhedshjælpere uddannet før 2013. Der er behov for at den ajourføres og målrettes arbejdsmarkedets behov.

Behov for analyser inden for EPOS' område

EPOS dækker en række jobområder, som alle i disse år kan karakteriseres som dynamiske. Udviklingen på arbejdsmarkedet er generelt præget af ændringer i tilbudsstruktur og organisering af jobfunktioner og arbejdsgange. Udviklingen på arbejdsmarkedet vurderes i de kommende år at stille større krav til arbejdsmarkedsuddannelserne og det system, de er en del af. EPOS ser derfor behov for at gennemføre to analyser.

Evaluerings af faste strukturer for ufaglærte medarbejdergrupper i det pædagogiske jobområde

Baggrund

Aktiviteten på EPOS' område er karakteriseret ved, at omkring 80 pct. af aktiviteten knytter sig til sammensatte forløb, hvor aftagerne og udbyderne aftaler, at en række AMU mål gennemføres i sammenhæng. Denne aktivitet er kortlagt og analyseret i EPOS analysen: "AMU-uddannelser i sammensatte forløb –social og sundhedsområdet og det pædagogiske område, 2015", foretaget af KORA.

Analysens resultater konkluderer med hensyn til, hvilke de sammensatte forløb er rettet mod, samt hvad der er karakteristisk for de anvendte sammensatte forløb.

På det pædagogiske område er der et tydeligt sammenfald i anvendte AMU-uddannelser på tværs af delarbejdsmarkeder, i forhold til hvor der ønskes et generelt kompetenceløft af en større målgruppe af ufaglærte medarbejdere. Dette kompetencebehov for kompetenceudvikling er tidligere dokumenteret i EPOS analyser af delarbejdsmarkederne.

Der er brug for en analyse, der kan evaluere og kvalificere, hvordan dette behov for løft af kompetencerne kan blive fremmet. Det taler ind i dagsordenen for at flere kan opnå faglært status samt en tættere sammenhæng mellem AMU og EUD.

Analysens mål

Det er ikke muligt på grundlag af de tidligere analyser at afgøre, hvad der udgør en optimal dækning af kompetencer, eller om der er uhensigtsmæssig overlapning mellem AMU-målene i nuværende sammensatte forløb.

Der er derfor behov for en evaluering, der kan kvalificere anvendelsen af de identificerede AMU mål, der indgår i de anvendte sammensatte forløb i forhold til at afdekke, om udbyttet af de sammensatte forløb kan forbedres for deltagerne og aftagerne, hvis der sker en revision af disse mål.

Det drejer sig således om en kvalitativ analyse af uddannelsesforløb, som sammensættes til større grupper af ufaglærte medarbejdergrupper, der har behov for et generelt kompetenceløft, inden for det pædagogiske område.

Evalueringsen skal anbefale konkrete forbedringer og forudsætningerne for disse forbedringer af de centrale anvendte AMU-mål.

Analysen skal desuden vurdere fordele og ulemper ved, at EPOS udvikler en fast struktur, eventuelt i form af modeller, med mulige lokale tilpasninger.

Jobfunktioner og opgaveudvikling i det nære sundhedsvæsen – Analyse af kompetencekrav til EPOS-målgrupperne i det nære sundhedsvæsen

Gennemførelsen af struktur- og opgavereformen i 2007 betød ændringer af opgavefordelingen mellem kommuner og regioner. Siden da, er der foregået en kontinuerlig opbygning af det nære sundhedsvæsen i kommunerne med nyt fokus for indsatser, ændrede tilgange til opgaveløsningen, ændret organisering, og ny kvalitetsdagsorden med henblik på at varetage kommunernes nye opgaver i sundhedsvæsenet.

Der er behov for en analyse af udviklingen inden for det nære sundhedsvæsen i kommunerne, med et særligt fokus på udviklingen i kompetencekrav, der stilles til medarbejdere ansat i hjemmeplejen og på plejecentre.

Formålet med analysen er, at give udvalget et bedre grundlag for at vurdere og evt. revidere EPOS' uddannelsesudbud inden for det nære sundhedsvæsen på det kommunale område - med et særligt fokus på medarbejdere ansat inden for hjemmeplejen og på plejecentre.

Herunder er formålet at vurdere:

- I hvilket omfang de eksisterende uddannelser fortsat dækker kompetenceudviklingsbehovet
- Om der er behov for revision eller nyudvikling af uddannelser for at møde udviklingen i kompetencekrav på området

Behov for udvikling af læreruddannelse, arbejdsmarkedsuddannelser og undervisningsmaterialer

Læreruddannelse

De fleste af EPOS jobområder er under hastig udvikling. Det har betydning for uddannelsesudbuddet, men stiller desuden store krav til underviserne, som løbende skal holdes ajour på den faglige udvikling inden for områderne - og herunder forholde sig til deres egen rolle som undervisere.

EPOS ansøger derfor om udviklingsmidler til afholdelse af faglæreruddannelser målrettet hhv. det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet.

Der ansøges om midler til et lærerseminar målrettet det pædagogiske område inden for temaet: "Udviklingstendenser inden for det pædagogiske område som følge af nye organiseringsformer og nye kompetencekrav."

Der ansøges om midler til et lærerseminar målrettet social- og sundhedsområdet inden for temaet: "Udviklingstendenser inden for social- og sundhedsområdet som følge af nye organiseringsformer og nye kompetencekrav".

Behov for udvikling af nye AMU-uddannelser på EPOS' område

Læringsmiljø og didaktik

Pædagogiske assistenter har brug for muligheden for at få øget viden om sammenhænge, der har betydning for læring hos børn, unge og voksne. I arbejdet med pædagogiske aktiviteter efterspørges et generelt behov for yderligere fokus på didaktiske overvejelser.

Denne del af pædagogikken ses som et supplement til at kunne arbejde med mere målrettet dokumentation, ud fra overordnede målbeskrivelser, samt at kunne omsætte det til konkret indhold, i specifikke sammenhænge. Blandt andet dokumenteret i "Udvikling i jobfunktioner og opgaver på dagtilbudsområdet", EVA, 2013. Desuden indstillet fra lokalt uddannelsesudvalg i sammenhæng med at de pædagogiske assistenter er ny målgruppe, der efterspørger kompetenceudvikling.

Det skal bemærkes at uddannelsen var ansøgt sidste år, og fik en bevilling, som Det Pædagogiske Underudvalg valgte at omdisponere, sat i relation til nuværende igangsatte analyse: *"Kompetencebehov for ansatte i Folkeskolen inden for målgruppen af AMU"* og den efterfølgende revision af uddannelsen *"Understøttende undervisning i folkeskolen – samarbejde/teamsamarbejde"*.

Madkultur og måltidspædagogik – dagtilbudsområdet

Der foreslås at udvikle en ny uddannelse, som supplerer de to nuværende uddannelser: *"Måltidet i det pædagogiske arbejde"*, der retter sig mod alle aldersgrupper og *"Kostplanlægning i forhold til småbørn"*, der retter sig mod børn 0-5 år. Uddannelsesbehovet er lokalt indmeldt og kvalificeret i forhold til det landsdækkende behov.

Uddannelserne foreslås suppleret yderligere med en ny uddannelse, i forhold til ny faglig tilgang til sundhed, madkultur, maddannelse, betydning af mellemmåltider, en aktiv madpædagogik til børn og et læringsmiljø som fremmer sundhed og inddrager børnene både før og efter måltidet.

Der lægges således en ny vægtning ind, som beror på maddannelse og måltidspædagogik – herunder måltidets sociale betydning og læringsarena for omsorg, samtale og fællesskab.

Målgruppen er medarbejdere ansat i hele dagtilbudsområdet. Uddannelsen vil kunne imødegå igangværende inklusions- og forebyggende indsatsarbejde på arbejdspladserne.

Børn og unge med adfærd og kontaktforstyrrelser

AMU medarbejdergrupper, der arbejder inden for dagtilbud, skoleområdet samt familieplejeområdet, har et stort behov for ny viden og øgede handlekompetencer inden for socialpædagogik i forhold til børn og unge med lettere udviklingsforstyrrelser.

Uddannelsen vil være en revision af nuværende uddannelse, men skærpet i forhold til målgruppen; børn og unge med udviklingsforstyrrelser – socialkognitive vanskeligheder. Behovet for revision

Uddannelsen vil fortsat omfatte området for autisme (autisme med støttebehov svarende til aspergers syndrom) og adhd på børne- og ungeområdet. Denne gruppe har massive udfordringer i dagtilbud og skole og er overrepræsenteret blandt gruppen af anbragte børn og unge.

Overbygningsmodul – Praktikvejlederuddannelsen

Uddannelsen foreslås med et indhold, der omhandler en 'overbygningstænkning', idet praktikvejleropgaven er blevet mere og mere kompleks og differentieret.

Uddannelsen retter sig mod særlige vejledere, der i praksis anses som "superbrugere" eller "supervisere". Det kan være udvalgte praktikvejledere, der har særlige funktioner, både i relation til praktikvejlederrollen, kollegaer eller grupper af elever.

Overbygningsmodulet sigter primært på at arbejde videre med de tre gennemgående temaer på basismodulet, beskrevet i oplæg: *"Struktur og opbygning af praktikvejlederuddannelsen"*.

Der prioriteres at udvælge dele, der kvalificerer praktikvejlederen yderligere i opgaver som tilrettelæggelsen, gennemførelsen og vurderingen af vejledningsforløb. Det kan for eksempel være at arbejde med yderligere *iagttagelse og vurdering af læreprocesser, vejledning og bedømmelse, didaktiske overvejelser, vejledningsteori og læringsmetoder*.

Målgruppen er social –og sundhedshjælpere, social-og sundhedsassistenter og pædagogiske assistenter, der har en tidligere praktikvejlederuddannelse eller et basismodul, efter den reviderede EUD reform trådte i kraft.

Uddannelsen foreslås i forlængelse af udvikling af et grundmodul på 2015-bevillingen, samt de ændrede krav til praktikvejlederne.

Specialmodul 1. - Praktikvejlederuddannelsen

Specialmoduler er selvstændige moduler af kortere varighed, som har et særligt specifikt fokus. De anses derfor som supplerende, fleksible moduler, der kan vælges individuelt, afhængigt af den enkelte praktikvejleders opgaver. Det kan for eksempel være emner som; *talentspor, EUX elever, særlige udfordringer hos elever, vejledning af tosprogs elever, unge*.

Modulerne er af kortere varighed, svarende til ca. 2-3 dage.

Målgruppen er social –og sundhedshjælpere, social-og sundhedsassistenter og pædagogiske assistenter, der har en tidligere praktikvejlederuddannelse eller et basismodul, efter den reviderede EUD reform trådte i kraft.

Seksualitet og personer med handicap

Der søges om en revision af eksisterende uddannelse. *"Seksualitet og handicappede"*.

Uddannelsen imødegår de nye bevægelser i jobfunktion og kompetencebehov, der kræver en ny helhedsorienterende tilgang med fokus på udvikling for det enkelte menneske med handicap. Seksualitet anses i dag som en del af flere trivselsfremmende faktorer, der medtænkes i relationelle sammenhænge og understøttes i borgerens forhold til andre.

Det foreslås at uddannelsen retter sig mod medarbejdere, der primært arbejder på voksenhandicapområdet, men også tones til socialpsykiatrien.

I dette forslag ligger der også et ønske om et selvstændigt inspirationsmateriale til voksenhandicapområdet og socialpsykiatrien, hvor det tidligere materiale har været samlet med andre målgrupper som fx borgere i ældreplejen.

Unge og seksualitet

Inden for familieplejeområdet er der efterspørgsel og dermed et udækket uddannelsesbehov, i forhold til håndtering af teenagebørn og deres begyndende seksualitet.

På anbringelsesområdet vil uddannelsen også kunne målrettes andre målgrupper, som f.eks. ansatte på døgninstitutioner, øvrige opholdssteder og speciel børnehjem.

I de eksisterende AMU uddannelser, eksisterer ikke målbeskrivelser, der omhandler seksualitet og unge og de problemstillinger AMU medarbejdergruppen kan møde i forhold til dette.

Uddannelsen ses som et fremtidigt behov, sat i relation til et stigende antal familieplejere, der i forbindelse med deres basisuddannelse, skal have et relevant supplerende uddannelsesstilbud.

Arbejdet med narrative metoder

Tilgangen bag narrative metoder har udviklet sig fra det terapeutiske arbejdsområde til det pædagogiske arbejdsfelt, og inspirerer i dag medarbejdere på døgninstitutioner, dagtilbudsområdet, - familiepleje, voksenhandicap og socialpsykiatriområdet.

På arbejdspladserne er der derfor en stigende efterspørgsel og et omfattende behov for at kunne understøtte det pædagogiske arbejde med narrative metoder, med henblik på at styrke barnet/den unges/borgerens trivsel og udvikling, ønsker og behov. Herunder at have en kritisk tilgang til metoden, sat i relation til andre metoder.

Sondeernæring i hjemmet for social- og sundhedshjælpere

De kortere indlæggelsestider medfører flere borgere med komplekse problemstillinger, herunder borgere hvis ernæringsmæssige behov må dækkes af sondeernæring. Både social- og sundhedsassistenter samt hjælpere møder borgere, hvis ernæringsmæssige behov dækkes via sondeernæring i hjemmeplejen eller på midlertidige pladser. De har derfor behov for kompetencer inden for temaet. Der er behov for en uddannelse til hver målgruppe pga. deres forskellige forudsætninger. Uddannelsesbehovet er nævnt i flere analyser og er indmeldt fra lokale uddannelsesudvalg.

Sondeernæring i hjemmet for social- og sundhedsassistenter

De kortere indlæggelsestider medfører flere borgere med komplekse problemstillinger, herunder borgere hvis ernæringsmæssige behov må dækkes af sondeernæring. Både social- og sundhedsassistenter samt hjælpere møder borgere, hvis er-

næringsmæssige behov dækkes via sondeernæring i hjemmeplejen eller på midlertidige pladser. De har derfor behov for kompetencer inden for temaet.

Revision af AMU-mål i det sammensatte uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere.

Denne uddannelse og nedestående to uddannelser knytter sig til afdækningen af de voksende krav til social- og sundhedshjælpere, som er dokumenteret til flere analyser, samt at det i analysen "AMU-uddannelser i sammensatte forløb" KORA 2015 har afdækket brugen af sammensatte forløb for hjælpere.

I det nuværende sammensatte uddannelsesforløb (evt. sige vejledende struktur) rettet mod social- og sundhedshjælpere i kommunerne er der behov for, at revidere udvalgte AMU-mål med henblik på at ajourføre strukturen og målrette den behovet i kommunerne.

Revision af AMU-mål i det sammensatte uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere.

I det nuværende sammensatte uddannelsesforløb (evt. sige vejledende struktur) rettet mod social- og sundhedshjælpere i kommunerne er der behov for, at revidere udvalgte AMU-mål med henblik på at ajourføre strukturen og målrette den behovet i kommunerne.

Revision af AMU-mål i det sammensatte uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere.

I det nuværende sammensatte uddannelsesforløb (evt. sige vejledende struktur) rettet mod social- og sundhedshjælpere i kommunerne er der behov for, at revidere udvalgte AMU-mål med henblik på at ajourføre strukturen og målrette den behovet i kommunerne.

Behov for udvikling af undervisningsmateriale på EPOS' område

De store forandringer på EPOS' område medfører et fortsat behov for inspirationsmaterialer, der går i dybden med f.eks. de faglige temaer i uddannelsen, herunder anbefalinger til baggrundslitteratur, lovgivning og links, samt giver konkrete bud på cases og opgaver til brug i undervisningen for at understøtte en praksisnær undervisning.

EPOS søger derfor udviklingsmidler til fortsat at kunne udvikle undervisningsmateriale til de AMU-uddannelser, der udvikles af EPOS.

Det betyder, at der til alle reviderede og nyudviklede mål, som EPOS søger udviklingsmidler til, samtidig søges om midler til undervisningsmateriale.

Det forventes, at EPOS desuden vil søge om midler til udvikling af digitalt materiale til nogle af de nyudviklede uddannelser

EPOS vil søge om midler under tema 4 til, at der i forbindelse med nyudvikling af 4 mål bliver søgt om ekstra midler, så fjernundervisning og digitale materialer indgår ved udvikling af målet, undervisningsmateriale samt læreruddannelse.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse

Den generelle finansielle krise påvirkede også installationsbranchen. Efter rekordårene i 2007 og 2008 faldt omsætningen i installationsbranchen markant de følgende år og steg først igen i årene 2011 og 2012, hvor stigningen i omsætningen i branchen primært var forårsaget af store offentlige anlægsaktiviteter. En stigning, der i 2013 dog blev fulgt af et fald på 5,8 procent.

I 2014 steg installationsbranchens omsætning med 0,3 mia. kr. til 43,1 mia. kr. – en stigning på 0,7 procent. TEKNIQs Markedsstatistik fra marts 2015 viser, at den samlede stigning dækker over en stigning i vvs-branchens omsætning på 0,4 mia. kr. og et lille fald i elbranchen på 0,1 mia. kr. Begge brancher oplevede en fremgang i andet halvår af 2014. Omsætningen fordelte sig i 2014 med 23,8 mia. kroner i elbranchen og 19,3 mia. kroner i vvs-branchen. Det var forventet, at installationsbranchens omsætning ville holde niveauet fra 2013 med en lille fremgang.

TEKNIQs Markedsstatistik indeholder en analyse af udviklingen i installationsbranchens aktivitet. Fremgangen i installationsbranchen skyldes, at nybyggeriet steg fra et historisk lavt niveau, samt at dansk økonomi præsterede en mindre vækst på 1,0 procent. Samtidig er flere af de store byggeprojekter kommet mere i gang. Installationsbranchens omsætning steg med 2,8 procent i andet halvår af 2014 efter et fald i første halvår på 1,6 procent. El- og vvs-branchen oplevede begge fremgang i andet halvår af 2014, og en del af fremgangen må tilskrives den ekstra renoveringsaktivitet, som blev udført inden BoligJobordningen udløb. På trods af at installationsbranchen stadig er presset af en hård priskonkurrence, kom branchen godt ud af 2014.

TEKNIQ er forsigtigt optimistiske og forventer, at installationsbranchens omsætning i 2015 og 2016 vil stige. I 2015 har usikkerheden om fortsættelsen af BoligJobordningen medført en vis forsigtighed indtil den blev genindført. Den skønnede fremgang i 2015 og 2016 er baseret på en stigning i nybyggeriet samt stigende vækst i dansk økonomi. Aktiviteten fra hospitalsbyggeri og de store infrastrukturprojekter øges. Samtidig er der åbnet op for solcellemarkedet med en pulje på 60MW i 2015 og 20MW i 2016. Lave renter og flere i beskæftigelse giver optimisme på boligmarkedet. Der vil i de kommende år fortsat være en anseelig offentlig aktivitet fra modernisering og energirenovering af almene boliger og offentlige institutioner, men det høje niveau falder gradvist i de kommende år - startende i år.

I forhold til reparation, service og vedligeholdelse er der stadig en stor offentlig aktivitet inden for renovering af almene boliger og offentlige institutioner, men aktiviteten herfra vil falde svagt fra i år. Derimod vil aktivitet fra opsætning og installation af solceller give aktivitet, og industrien skønnes at øge sin aktivitet. Genindførelsen af BoligJobordningen vil medføre en stigende aktivitet i installationsbranchen, især i vvs-branchen.

Installationsbranchens aktivitet inden for nybyggeri og tilbygning forventes at være stigende i både 2015 og 2016. Det skyldes hovedsageligt, at de store hospitals- og universitetsprojekter kommer mere i gang. Derudover bliver der påbegyndt mere boligbyggeri og anlægsaktiviteten stiger.

Installationsbranchens virksomheder forventede i starten af året en stigende omsætning i 2014 og om fem år. I 2014 forventer 36 procent af virksomhederne, at omsætningen vil stige, 50 procent tror på en uændret

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

omsætning, mens 14 procent forventer en lavere omsætning. Virksomhederne forventer konkret, at omsætningen vil stige 1,4 procent i 2014. Tilbagegangen i installationsbranchens omsætning i første halvdel af 2014 betyder, at branchens virksomheders positive forventninger til året formentlig ikke bliver til virkelighed.

Ser man fem år frem i tiden, er forventningerne markant bedre, hvor hele 76 procent af installationsbranchens virksomheder regner med, at omsætningen vil være større end i 2013. Kun 4 procent forventer, at omsætningen vil være mindre.

Installationsbranchen forventer en stigende omsætning både i 2015 og om fem år. I 2015 forventer 34 procent af virksomhederne, at omsætningen vil stige, 52 procent tror på en uændret omsætning, mens 14 procent forventer en lavere omsætning. Samlet viser besvarelsene fra medlemsundersøgelsen, at virksomhederne forventer en stigning i omsætningen på 3,5 procent i 2015. Branchens største virksomheder er markant mere positive end de øvrige virksomheder. Virksomheder med over 100 ansatte forventer en omsætningsfremgang på 4,7 procent i 2015, mens virksomheder med under 100 ansatte forventer en fremgang på 1,8 procent. I sidste års analyse var TEKNIQs medlemsvirksomheder blot 50 mio. kroner fra at skønne den helt præcise omsætning i 2014. Kaster man et blik fem år frem i tiden, er installationsvirksomhederne endnu mere optimistiske, og hele 64 procent af virksomhederne regner med, at omsætningen er større om fem år end i 2014. Blot 7 procent forventer, at omsætningen falder.

Installationsbranchens beskæftigelse steg i 2014 med 350 beskæftigede til 40.000 beskæftigede. Det skønnes, at beskæftigelsen vil stige med 400 personer i 2015 og 800 personer i 2016 til en samlet beskæftigelse på 41.200 personer, fordelt på 25.400 beskæftigede i elbranchen og 15.800 beskæftigede i vvs-branchen. Forventningen om en svagt stigende beskæftigelse vil ikke nævneværdigt påvirke ledigheden blandt elektrikere og vvs'ere, og der skønnes derfor kun en begrænset reduktion i ledigheden.

I 2015 og 2016 forventes en stigning i antallet af beskæftigede i installationsbranchen. Om det påvirker ledigheden afhænger af, om de ledige har de efterspurgte kompetencer, og om branchen kan trække nogle af de elektrikere og vvs'ere tilbage, som forlod branchen under krisen.

Ledigheden har været faldende det sidste år. Fra 2,1 procent ledige elektrikere i august 2014 til 1,6 procent i august 2014 og fra 5,2 procent ledige vvs'ere i august 2014 til 3,8 procent ledige i vvs-branchen i august 2014. Til sammenligning var arbejdsløsheden for hele arbejdsstyrken i juli 2015 på 4,5 procent og dermed højere end ledigheden blandt både elektrikere og vvs'ere. Den faldende ledighed er ikke kun et udtryk for, at flere elektrikere og vvs'ere er kommet i arbejde, men kan også skyldes, at ledige elektrikere og vvs'ere har fået job i andre brancher, har mistet dagpengeretten eller har forladt arbejdsmarkedet. Det skønnes, at ledigheden kun vil ændre sig beskedent, de kommende to år.

Uanset hvad er der et behov for at tiltrække flere medarbejdere til branchen både gennem nyuddannelse og opkvalificering via efteruddannelse. TEKNIQs arbejdskraftundersøgelse fra 2015 viser, at installationsbranchens virksomheder tilkendegiver, at den fremtidige udvikling i branchen vil betyde en stor efterspørgsel efter faglærte. I forhold til sidste års undersøgelse er der i år flere virksomheder, der vurderer, at udviklingen i branchen vil betyde, at virksomhederne i højere grad for brug for el- og vvs-

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

installatører. Det er et tegn på, at kompetencebehovet i branchen er stigende. Desuden svarer virksomhederne, at behovet efter ansatte med mellem- og lange videregående uddannelser vil vokse. Disse ansatte kan være med til udvikle branchen. Arbejdskraftundersøgelsen viser også, hvilke elektriker- og vvskompetencer branchens virksomheder har svært ved at rekruttere. For både el- og vvs-branchen gælder det, at det er svært at skaffe en erfaren servicemontør. Derudover er det svært at skaffe elektrikere og vvs'ere med følgende kompetenceprofiler:

- Elektrikerkompetencer
 - Intelligente bygningsinstallationer
 - Sikring
 - Automatik i industrien
 - Automatiske anlæg
- Vvs-kompetencer
 - Varmeautomatik og styring
 - Energieffektivisering
 - Tag og facade
 - Ventilation

Fælles

Behovsredegørelse

ETIE har i flere år arbejdet med at øge AMU-aktiviteten inden for udvalgets brancheområde og har derfor gennemført en omfattende proces, der har som overordnet formål at øge deltagelsen i efteruddannelse. Processen, der også har indbefattet serviceeftersynet har bestået af flere elementer. For det første en forenkling og forbedring af AMU-udbuddet ved at reducere antallet af AMU-mål, at målrette de eksisterende, sammensætte relevante temapakker og udbyde kampagnekurser. For det andet af at sikre større pålidelighed i udbuddet ved at indføre garantikurser og øge den nationale koordination mellem erhvervsskolerne. Skolerne er dog ikke været specielt interesserede i at udbyde kurser som garantikurser. Og endelig for det tredje ved at skabe større opmærksomhed om AMU-kurserne ved at markedsføre det aktuelle kursusudbud bedre over for virksomheder og medarbejdere inden for branchen.

Analyse og Evaluering

ETIE er som led i serviceeftersynet i gang med at gennemføre en analyse af efteruddannelsesudbuddet på hele ETIEs område. Det har vist sig vanskeligt at finde tid til at gennemføre dele af analysen, pga. det voldsomme pres med samtidig implementering af EUD-reform.

Derudover er ETIE i gang med at gennemføre en analyse af udvikling og afprøvning af prøveformer i relation til AMU-systemet. Analysen bliver gennemført i 2016.

- ETIE søger på den baggrund ikke om analyse- og evalueringsmidler fra rammebevillingen 2016.

El-branchen

Behovsredegørelse

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

I 2014 efteruddannede elbranchens medarbejdere sig i 18.652 dage i AMU-systemet, hvilket er en svag stigning i forhold til 2013, hvor det tilsvarende tal var 18.557 dage. Dermed er AMU-aktiviteten fortsat omtrent på niveau med årene inden de ekstraordinære år i 2009 og 2010, hvor aktiviteten steg voldsomt. Ud over efteruddannelse i AMU-systemet foregår op mod halvdelen af efteruddannelsesaktiviteten i elbranchen i privat regi, hvilket samlet set medfører en relativt stabil aktivitet.

I første halvår af 2015 blev der afholdt kurser på ca. 52 årsværk på FKB'er rettet mod elektrikere inden for ETIEs område. Disse data kan ikke sammenlignes med de data ETIE normalt anvender til at beskrive efteruddannelsesaktiviteten i installationsbranchen, men er mindre end den tilsvarende opgørelse for første halvår af 2014.

En lang række af de kurser, der er udviklet i forbindelse med gennemgangen, er nu begyndt at blive udbudt og interessen for flere af kurserne er allerede stor. Det forventes derfor, at processen for at forenkle og forbedre AMU-udbuddet samt de forbedrede tilskudsmuligheder og styrket markedsføring vil føre til en stabil aktivitet i 2015 og 2016, ligesom den lave ledighed blandt elektrikere vil medføre et behov for at opdatere kompetencer for faglærte elektrikere, der har arbejdet uden for branchen under finanskrisen.

Arbejdsmarkedspolitisk bestemte behov

TEKNIQ har udarbejdet en arbejdskraftanalyse, hvori elbranchens forventede fremtidige kompetencebehov blandt andet analyseres. Kompetencebehovet følger naturligt den forventede markedsudvikling. I TEKNIQs markedsundersøgelse fremgår det, at elbranchen generelt har positive forventninger til markedsudviklingen på alle produktområder i de kommende fem år. Forventningerne er i år mere positive end sidste år. Elbranchen ser de største vækstmuligheder på markedet for energieffektivisering, hvor 70 procent af branchens virksomheder forventer stigende omsætning. De høje forventninger skyldes blandt andet Danmarks høje energipriser, der skaber incitament for energieffektivisering. Markedet for intelligente bygningsinstallationer og traditionelt installationsarbejde skiller sig også positivt ud, da cirka 60 procent af branchens virksomheder forventer vækst. Selvom det traditionelle installationsarbejde har mistet markedsandel under krisen, er det stadig et vigtigt område med mange muligheder. Optimismen i forhold til intelligente bygningsinstallationer er forventet, da den hurtige teknologiske udvikling favner området og øger mulighederne for, at flere tekniske installationer kan integreres. For tele-/datainstallationer, sikring, vedvarende energi og styring og automatik er det omkring 40-50 procent af branchens virksomheder, der forventer stigende omsætning.

På den baggrund forventes det, at elbranchens kompetencebehov i de kommende år hovedsagelig vil ske inden for sikring, intelligente bygningsinstallationer, automatiske anlæg i bygninger samt automatiske maskinanlæg.

Behov for tilskud til udvikling af FKB og arbejdsmarkedsuddannelser

FKB'er

Der søges ikke om udviklingsmidler til at udvikle nye eller revidere eksisterende FKB.

Arbejdsmarkedsuddannelser og undervisningsmateriale

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

Stærkstrømsbekendtgørelsen omlægges fra 1. januar 2015, således at den fremover kommer til at bestå af standarder i stedet for én bekendtgørelse. Disse standarder regulerer hele el-installationsområdet, hvorfor alt arbejde lovgivningsmæssigt skal følge dette.

Det medfører et efteruddannelses- og vejledningsbehov for elektrikere, både i forhold til indholdet af de nye standarder samt i kurser til at håndtere overgangen fra at arbejde ud fra stærkstrømsbekendtgørelse til at arbejde med standarder. Udformningen af de fremtidige standarder er endnu ikke offentliggjort, så den præcise opdeling af kurser og indhold er ikke fastlagt. På den baggrund søges der om at udvikle:

4 uddannelsesmål og kompendier om

- Vejledning om standarder for arbejdet med stærkstrøm 1
- Vejledning om standarder for arbejdet med stærkstrøm 2
- Vejledning om standarder for arbejdet med stærkstrøm 3
- Vejledning om standarder for arbejdet med stærkstrøm 4

1 uddannelsesmål og kompendie om

- Arbejde med standarder fremfor med stærkstrømsbekendtgørelse

Sikkerhedsstyrelsen arbejder med en ændring af Autorisationsloven, der indebærer ændringer om teknisk ansvarlige i virksomheden og det kan medføre et behov for at opdatere de eksisterende lovpligtige kurser i L-AUS (Lavspænding – Arbejde Under Spænding). På den baggrund søges der om midler til at udvikle:

3 uddannelsesmål og kompendier om

- L-AUS – arbejde under spænding, grundlæggende
- L-AUS – arbejde under spænding, ajourføring
- L-AUS – arbejde under spænding, forsyning

Der har i branchen været efterspurgt et kort kursus, hvor deltageren i forlængelse af den lovpligtige årlige L-AUS-instruktion, kan blive opdateret inden for den seneste lovgivning for el-branchen. På den baggrund søges der om midler til at udvikle

1 uddannelsesmål og kompendie om

- Introduktion til den seneste lovgivning for el-området.

Bygningsreglementet bliver ændret i 2015, hvilket vil medføre ændrede krav til udførelsen af installationsarbejde i bygninger. På den baggrund søges der om midler til at udvikle:

1 uddannelsesmål og kompendium

- Elinstallationer i bygninger, jf. Bygningsreglementet 2015

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

Udviklingen inden for velfærdsteknologiske systemer på blandt andet hospitaler, plejehjem mv., har medført et behov for øgede kompetencer til Installation og integration af velfærdsteknologiske løsninger til fx hjælp til løft, spisemaskiner, automatiske toiletter og kommunikative hjælpemidler. Udviklingen inden for området og efteruddannelsesbehovet er markant større, end ETIE vurderede i 2014, hvorfor der søges om at udvikle

4 uddannelsesmål og kompendier om

- El-teknik i velfærdsteknologiske installationer og systemer 1
- El-teknik i velfærdsteknologiske installationer og systemer 2
- El-teknik i velfærdsteknologiske installationer og systemer 3
- El-teknik i velfærdsteknologiske installationer og systemer 4

Undervisningsmateriale

I forbindelse med gennemgangen af AMU-udbuddet for elektrikere, har ETIE konstateret, at en række af kurserne har relevante fagbeskrivelser, men forældede undervisningsmaterialer. På den baggrund søges om midler til at udvikle

10 kompendier i

- Tjek på energien (for elektrikere)
- Vedvarende energiløsninger
- Installation, vedligeholdelse, fejlsøgning af skibes elektriske installationer.
- Installation og programmering af større integrerede kommunikationsanlæg med fokus på Quality of Service og egnede sikkerhedssystemer
- Integration og design af Building Management Systemer (BMS)
- Hvidevareservice, tørretumblere
- Hvidevareservice, opvaskemaskiner
- AIA, installation
- AIA, design af anlæg
- Brand installation af ABA og rumslukning

Udvikling af faglæreruddannelse

El-branchens årlige 4-dages læreruddannelsesuge for branchens undervisere gennemføres også i 2016. Læreruddannelsesugen er en årlig tilbagevendende begivenhed, hvor branchens undervisere bliver fagligt opkvalificeret. Undervisningen vil som de tidligere år blive gennemført som workshops med indlæg og undervisning af såvel fageksperter som faglærere fra de tekniske skoler og med et forventet deltagerantal på 175-250 personer. Læreruddannelsesugen gennemføres i 2016 på Svendborg Erhvervsskole.

Det er ETIEs erfaring, at der opnås de bedste resultater med nyudviklede mål, hvis det også sikres, at lærernes faglige og fagdidaktiske kompetencer udvides så de svarer til de nye mål. Derfor søger ETIE om udviklingsmidler til at udvikle faglæreruddannelser til nyudviklede uddannelsesmål.

Faglæreruddannelse:

- Faglig opdatering af faglærere

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

Faglæreruddannelse til nye AMU-mål om:

- Standarder for arbejdet med stærkstrøm
- Arbejde med standarder fremfor med stærkstrømsbekendtgørelse
- El-teknik i velfærdsteknologiske installationer og systemer

VVS-branchen

Behovsredegørelse

I 2014 efteruddannede vvs-branchens medarbejdere sig i 15.192 dage i AMU-systemet, hvilket er et fald i forhold til 2012, hvor vvs-branchens medarbejdere efteruddannede sig i 16.140 dage. Ud over AMU-aktiviteten foregår knap halvdelen af efteruddannelsesaktiviteten i vvs-branchen i det private.

I første halvår af 2015 blev der afholdt kurser på ca. 20 årsværk på FKB'er rettet mod vvs'ere inden for ETIE's område. Disse data kan ikke sammenlignes med de data ETIE normalt anvender til at beskrive efteruddannelsesaktiviteten i installationsbranchen, men er højere end den tilsvarende opgørelse for første halvår af 2014.

Det forventes, at kursusdeltagelsen vil stabilisere sig fremover fremover som følge af omlægningen af kursusudbuddet, øget markedsføring i form af et årligt udbudskatalog og kvartalsvise udbudsoversigter. Forventningen er, at større viden om det opdaterede og fokuserede efteruddannelsesudbud vil gøre AMU-udbuddet mere synligt og attraktivt for både virksomheder og medarbejdere.

Arbejdsmarkedspolitisk bestemte behov

I TEKNIQs arbejdskraftanalyse analyseres vvs-branchens forventede fremtidige kompetencebehov. Kompetencebehovet følger naturligt den forventede markedsudvikling. I TEKNIQs markedsundersøgelse fremgår det, at vvs-branchens virksomheder forventer stigende omsætning inden for alle markedsområder om fem år. Forventningerne ligger tæt op ad besvarelsene fra sidste år. Vvs-branchen er, ligesom elbranchen, mest optimistisk med hensyn til markedsområdet energieffektivisering, hvor 68 procent af vvs-virksomhederne forventer en stigende omsætning. 60 procent af vvs-branchen forventer omsætningsfremgang inden for markedsområdet vedvarende energi. Den lave oliepris er med til at underminere markedet for grøn energi. Det er dog uvist, hvor stor effekten bliver, og hvad der sker fremadrettet med olieprisen. Vvs-branchen har også positive forventninger til det traditionelle installationsarbejde, og 56 procent af vvs-virksomhederne forventer en større omsætning om fem år. 38 til 44 procent af branchens virksomheder forventer stigende omsætning inden for tag og facade, ventilation og rustfrie rørinstallationer. På den baggrund forventes det, at vvs-branchens kompetencebehov i de kommende år hovedsagelig vil ske inden for varmeautomatik og styring, energieffektivisering, tag og facade samt ventilation.

Behov for tilskud til udvikling af FKB og arbejdsmarkedsuddannelser

FKB'er

Der søges ikke om udviklingsmidler til at udvikle nye eller revidere eksisterende FKB.

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

Arbejdsmarkedsuddannelser

Bygningsreglementet bliver ændret i 2015, hvilket vil medføre ændrede krav til udførelsen af installationsarbejde i bygninger. På den baggrund søges der om midler til at udvikle:

1 uddannelsesmål og kompendium

- VVS-installationer i bygninger, jf. Bygningsreglementet 2015

1 uddannelsesmål og kompendium

- Normkursus om isolering

Med opblødningen i muligheden for at importere naturgas fra 2013 har kvaliteten af gas ændret sig, hvilket har medført et ændret kompetencebehov, ikke mindst i forhold til kursusrækken, der leder til udstedelsen af A-certifikat. På den baggrund søges om midler til at udvikle:

5 uddannelsesmål og kompendier

- Opstart af varmeproducerende gasfyrede kedelanlæg
- Indregulering af varmeproducerende gasfyrede kedelanlæg
- Service og eftersyn på varmeproducerende gasfyrede kedelanlæg
- Fejlfinding og -retning af varmeproducerende gasfyrede kedelanlæg
- Certificering inden for gasområdet under 135 kW

Endelig er der med indførelsen af vasketoiletter og intelligente badeværelser, opstået et behov for kompetencer inden for service og installation på området. Udviklingen inden for området og efteruddannelsesbehovet er markant større, end ETIE vurderede i 2014, hvorfor der søges om at udvikle:

2 uddannelsesmål og kompendium

- Velfærdsteknologi i vvs-branchen 1
- Velfærdsteknologi i vvs-branchen 2

Undervisningsmateriale

I forbindelse med gennemgangen af AMU-udbuddet for vvs'ere, har ETIE konstateret, at en række af kurserne har relevante fagbeskrivelser, men forældede undervisningsmaterialer. På den baggrund søges om midler til at udvikle:

10 kompendier i

- Tjek på energien (for vvs)
- Varmepumpeinstallation
- Køle- fryse og komfortanlæg grundlæggende
- Køle, fryse- og komfortanlæg optimering og eftersyn
- Køleteknik, klargøring og idriftsættelse
- Installationstekniske varmeløsninger
- Kundeservice og vejledning i vvs-branchen

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

- Indeklima og komfort
- Systemteknik energianlæg
- Energitekniske installationer

Udvikling af faglæreruddannelse

Vvs-branchens årlige læreruddannelsesuge for branchens undervisere gennemføres også i 2016. Læreruddannelsesugen har siden 1998 været gennemført hvert år umiddelbart inden skolernes sommerferie med et deltagerantal på 75-100 personer pr. år. Uddannelsesugen gennemføres i regi af branchens organisationer og branchens netværksskoler, hvor et samarbejde om uge 26 er etableret. Her afklares behovet for opdatering i de faglige discipliner, som branchens efteruddannelse dækker.

Undervisningen vil som de tidligere år blive gennemført som workshops med indlæg og undervisning af såvel fageksperter som faglærere fra de tekniske skoler og med et forventet deltagerantal på 80 personer. Læreruddannelsesugen gennemføres i 2016 på Aarhus Tech.

Det er ETIEs erfaring, at der opnås de bedste resultater med nyudviklede mål, hvis det også sikres, at lærernes faglige og fagdidaktiske kompetencer udvides så de svarer til de nye mål. Derfor søger ETIE om udviklingsmidler til at udvikle faglæreruddannelser til nyudviklede uddannelsesmål.

Faglæreruddannelse:

- Faglig opdatering af faglærere

Faglæreruddannelse til nye AMU-mål om:

- VVS-installationer i bygninger, jf. Bygningsreglementet
- Ny gaskvalitet
- Velfærdsteknologi i vvs-branchen

Skorstensfejerbranchen

Behovsredegørelse

I 2014 efteruddannede skorstensfejer-branchens medarbejdere sig i 1.247 dage i AMU-regi, hvilket er en stigning på 7 procent i forhold til 2013, hvor aktiviteten var på 1.158 dage og aktiviteten er derfor på vej tilbage mod rekordårene 2011 og 2012.

I første halvår af 2015 blev der afholdt kurser på ca. 2,9 årsværk på FKB'en rettet mod skorstensfejere. Disse data kan ikke sammenlignes med de data ETIE normalt anvender til at beskrive efteruddannelsesaktiviteten i installationsbranchen, men er højere end den tilsvarende opgørelse for første halvår af 2014.

Skorstensfejerfagets kvalitetskoncept byder fagets udøvere at gennemføre 10 dages kursus på 3 år. Kursuskravet er gældende for både mestre og svende og der er i gang med at blive udviklet nye kurser i

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2016

forlængelse af dette krav. Det forventes derfor, at efteruddannelsesaktiviteten for 2014 og 2015 vil være højere end i 2013.

Arbejdsmarkedspolitisk bestemte behov

Det internationale fokus på klimaforandringer og herunder på regenerativ og energetiske (bioenergi) energiformer, afvikling af fossilt brændsel samt på partikelforurening påvirker skorstensfejerbranchen og de fremtidige udviklingsmuligheder inden for den.

Skorstensfejerfaget udvikler sig på områder om service og vedligeholdelse af ildsteder med tilhørende skorstene. Dette medfører øget behov for kompetencer i branchen inden for el og komponenter i fyringsanlæg.

Udviklingen inden for områderne ildsteder og skorstene medfører, at ildstederne optimeres mest muligt, hvorved røgvejene bliver meget små, og der derved kan ske forgiftning, eksplosion og brand. Beregninger og naturvidenskabelige argumenter og modeller kan være med til forståelse af de farer, der er forbundet med nye ildsteder. Skorstensfejere har for at kunne varetage deres jobfunktioner i fremtiden derfor behov for større indsigt og mulighed for konkrete beregninger, der kan understøtte argumentationer og vejledninger om vedligeholdelse og nyetablering af ildsteder og fyringsanlæg.

Behov for tilskud til udvikling af FKB og arbejdsmarkedsuddannelser

Arbejdsmarkedsuddannelser

Ud fra ændringerne i efterspørgsel og forventninger inden for skorstensfejerbranchen er der et behov for udvikling af:

2 uddannelsesmål og kompendium

- El-lære for skorstensfejere
- Forgiftningsfarer 2

Den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse 2016

Redegørelsen er koordineret med referencegrupperne, de faglige udvalg på det merkantile område, samt ledelse, det statslige område og medie & kommunikation.

Sammenfatning med konklusion

HAKL har i sin ansøgning for 2016 fokus på analyser og udvikling af strukturer med sammenhæng til EUV og jobprofiler inden for flere merkantile områder, samt medie & kommunikation.

Derudover er der fokus på analyser, læreruddannelser og undervisningsmaterialer, der støtter op om it-baseret undervisning/fjernundervisning i AMU, herunder afprøvning og test, som er et strategisk indsatsområde for HAKL.

Endelig er HAKL optaget af at måle effekten af kurserne på individ- og virksomhedsniveau på et mere detaljeret niveau (HAKL-kurser rubriceret i klynger) end undersøgelser før har gjort, samt at evaluere garantikursuskonceptet på de områder, hvor HAKL i dialog med skolerne har aftalt garanti-kurser.

For så vidt angår behovsredegørelsen for 2017, forventer HAKL en uændret eller faldende aktivitet i 2017 i forhold til 2015, baseret på de foreløbige tal for AMU-statistikken for 1. halvår 2015, fremsendt til udvalget af ministeriet, se HAKLs behovsredegørelse 2017, p. 6.

Udviklingstendenser med tilhørende udviklings-, analyse- og evalueringsbehov

Kursuspakker og analyser med sammenhæng til EUV og jobprofiler

Med den nye erhvervsuddannelsesreform vil der stadig være behov for kunne tilbyde AMU-forløb til voksne ufaglærte med henblik på senere at kvalificere sig til faglært status. I en overgangsperiode på op til 6 år vil der desuden være en række GVU-planer, hvor retten til at opnå faglært status via GVU-planen består.

HAKL og referencegrupperne, Det faglige udvalg for Kontoruddannelser og Områdeudvalget for Kontoruddannelser til den Offentlige Forvaltning, ser derfor et behov for, at der udvikles sådanne AMU-forløb, der ækvivalerer specialerne Administration, Økonomi samt Offentlig administration. Det betyder, at:

FKB 2245 Offentlig forvaltning og sagsbehandling

Der er behov for et forløb af 9 nye kurser i AMU-regi, der kan give merit for de obligatoriske specialefag inden for specialet Offentlig administration, som varer 9 uger i alt, på kontoruddannelsen.

FKB 2275 Administration og FKB 2798 Viden- og forretningsservice

I en igangværende HAKL-analyse på bevilling 2014-15, afdækkes og udvikles strukturer for AMU-opkvalificeringsforløb for ikke-faglærte med 2 års relevant erhvervserfaring, der kan opnå faglært status, til specialerne administration og økonomi. Analysen udarbejdes af Uddannelsesnævnet.

Fra 1. august 2016 er forventningen, at der starter to nye hovedforløb for de to kontorspecialer Administration og Økonomi, der er tilpasset det nye obligatoriske EUX niveau. Den igangværende analyse vil formentlig vise et behov for i AMU-regi at udvikle kurser, som kan matche den nye faglige profil/niveau på hovedforløbet, dvs. specialefagsforløbene, som for de obligatoriske specialefag varer 4 uger på hhv. Administration og Økonomi. Det betyder, at der er brug for at udvikle 4 nye AMU-kurser, der kan give merit for de obligatoriske specialefag inden for henholdsvis specialet Administration og specialet Økonomi, det vil sige 8 nye kurser i alt.

FKB 2236 Administration og assistance i tandklinikken

HAKL og referencegruppen, Det faglige Udvalg for Erhvervsuddannelsen til Tandklinikassistent har registreret et behov for kursuspakker/forløb for faglærte og såkaldt superfaglærte, der ækvivalerer talentforløb/moduler på erhvervsuddannelsen inden for

- Profylakse og instruktion
- Hygiejneprocesser
- Klinikadministration, herunder medicinkendskab

FKB 2792 Produktion af trykt og digital kommunikation

HAKL og referencegruppen, arbejdsgruppen for Medie & Kommunikation, ser et behov for en mindre analyse, der skal afdække og udvikle AMU-opkvalificeringsforløb fra ufaglært til faglært mediegrafiker. Analysen har 2. prioritet.

FKB 2798 Viden- og forretningsservice og FKB 2789 Turist og rejse

Der ansøges om en mindre analyse af AMU-kursuspakker i faglig opkvalificering i event- og oplevelsesområdet til målgrupperne beskrevet inden for rammerne af FKB 2798 Viden- og forretningsservice og FKB 2789 Turist og rejse. Analysen skal afdække målgruppernes uddannelsesbehov og foreslå strukturer for kursuspakkerne i faglig opkvalificering. Den vil også omfatte behovet for jobrettet uddannelse til ledige i målgruppen. Analysen har 2. prioritet.

Analyse, læreruddannelser, og undervisningsmaterialer til it-baseret undervisning/fjernundervisning i AMU

HAKL ansøger om udvikling af digitale undervisningsmaterialer til 54 konkrete kurser med tilhørende læreruddannelse. Kurserne der ønskes udviklet digitale undervisningsmaterialer til, er valgt ud fra, at de supplerer det udviklingsarbejde, som allerede er i gang med TUP2014-projektet Større fleksibilitet og kvalitet via digital læring, og TUP2015-projektet om Afprøvning af forretningsmodeller for fjernundervisning i AMU. For HAKL er det vigtigt at så mange af kurserne som muligt kan udbydes digitalt ved at der er udviklet digitale kursusmaterialer til dem, så kursusudbyderne kan matche virksomheders og kursisters efterspørgsel efter digital læring, herunder som fjernundervisning.

De digitale kursusmaterialer til de 54 konkrete kurser udvikles af AMU-undervisere, der samtidig gennemgår en læreruddannelse, hvor de får kompetencer i at udvikle, tilpasse og undervise på kursushold, hvor digital læring, herunder fjernundervisning indgår. På baggrund af erfaring fra TUP2014-projektet, indgår desuden i læreruddannelsen, at AMU-underviserne får kompetencer i produktion og anvendelse af video og screencast i undervisningen. Kompetenceudviklingsforløbet gennemføres som blended learning, hvor en del foregår online på læringsplatformen, og en del som fysiske workshopdage og med mellemliggende perioder med virtuel vejledning.

Læreruddannelsen er tilrettelagt som "action learning", hvor underviserne udvikler undervisningsmateriale, herunder videolektioner og videocases til de konkrete, ansøgte AMU-kurser, samtidig med at de deltager i et kompetenceudviklingsforløb. Læreruddannelsen kan gennemføres inden for grundtaksten for udvikling af læreruddannelse på 20.000 kr. pr. konkret arbejdsmarkedsuddannelse.

Analyse og udvikling af læreruddannelse til gennemførelse af videnstilvækstmålinger i amuonline.dk og VisEffekt.dk

Formålet med udvikling og afprøvning af et sammenhængende testmiljø og læreruddannelsen er at udvikle og afprøve gennemførelse af digitale test i en sammenhæng, hvor undervisningen og den løbende kontakt foregår i amuonline.dk, men hvor selve testene gennemføres i Vis Effekt.

Formålet med læreruddannelsen er at udvikle og afprøve selvinstruerende digitalt undervisningsmateriale til lærerne i indarbejdelsen/indlæggelsen af digitale test i Vis Effekt og anvendelse af testsystemet i en integration imellem amuonline.dk og Vis Effekt. Analysen har 1. prioritet.

Øvrige tendenser og udviklingsbehov

FKB 2275 Administration

HAKL har registeret et behov for følgende nye tværgående kurser:

- Praktisk samspil med frivillige for målgrupper inden for HAKL områder

Begrundelsen for kurset udspringer af, at der ved kirkens kulturelle og sociale arrangementer ofte er frivillige, som bistår med den praktiske gennemførelse af arrangementerne. I mange af arrangementerne indgår forplejning. Kirkefunktionæren har som ansat et særligt ansvar for en professionel afvikling, og skal i den forbindelse indgå aftaler med de frivillige om fordeling og udførelse af arbejdet samt instruere og løbende kontrollere af alt går som planlagt. Kirkefunktionærene mangler typisk de fornødne faglige, organisatoriske og personlige kompetencer til at udføre dette arbejde.

Samspillet med frivillige foregår også i andre sammenhænge, fx inden for det offentlige administrative område og i private organisationer, hvorfor HAKL ønsker at udvikle et kursus, der kan dække alle relevante målgrupper inden for HAKLs områder. I forbindelse med kursusudviklingen skal der derfor foretages en nærmere afdækning af, hvori det konkrete behov består ud over behovet inden for FKB Praktisk kirketjeneste.

- Samarbejde med kolleger ansat på særlige vilkår inden for HAKL områder

Begrundelsen for kurset udspringer af, at i kirken og på kirkegården arbejder kirkefunktionæren ofte sammen med kolleger, der er ansat eller arbejder på særlige vilkår som fx indsatte i fængsler og psykisk handicappede. Det indebærer, at kirkefunktionæren skal kunne instruere og motivere de pågældende samt vurdere graden af selvstændighed, de kan udføre arbejdet med.

Samarbejde med kolleger ansat på særlige vilkår forekommer også på andre områder, fx inden for offentlig og privat administration, hvorfor HAKL ønsker at udvikle et kursus, der kan dække alle relevante målgrupper inden for HAKLs områder. I forbindelse med kursusudviklingen skal der derfor foretages en nærmere afdækning af, hvori det konkrete behov består ud over behovet inden for FKB Praktisk kirketjeneste.

FKB 2676 Praktisk Kirketjeneste

Der er registreret et behov for følgende nye kursus, målrettet undervisningsmaterialer og en analyse:

- Kirken og kirkegården som arbejdsplads

Begrundelsen for kurset er, at kirken og kirkegården er en arbejdsplads med specielle ledelsesforhold, særegne traditioner og etiske normer, som er meget forskellige fra de arbejdspladser, som de ansatte tidligere har arbejdet på. For nyansatte indebærer det en stor risiko for, at man trods faglig dygtighed ikke udfører sine nye arbejdsfunktioner på tilfredsstillende vis. Der er derfor brug for en kort uddannelse, som har fokus på den kontekst, som arbejdet udføres i, og den betydning, det har, for udførelsen af de konkrete arbejdsopgaver. Behovet forstærkes af, at der på størstedelen af de folkekirkelige arbejdspladser ikke er nogen daglig leder.

Der ønskes endvidere udviklet undervisningsmateriale til de ovennævnte 2 kurser til FKB 2275 Administration målrettet

- Kirkefunktionærens samspil med frivillige ved kirkens kulturelle og sociale arrangementer
- Kirkefunktionærens samarbejde med kolleger ansat på særlige vilkår

Der foreligger ikke undervisningsmaterialer på de pågældende områder målrettet målgruppen.

Desuden er der behov for at revidere undervisningsmaterialet til

- 40779 Procedurer og praktiske forhold ved dødsfald

Revisionen er begrundet i ændrede regelsæt samt resultater.

Analyse af krematoriemedarbejdernes uddannelsesbehov

Krematoriemedarbejderne er en AMU-målgruppe sammensat af faglærte og ufaglærte medarbejdere, hvoraf mange er ansat i folkekirken med bl.a. fælles etiske problemstillinger i forbindelse med udførelsen af arbejdsopgaverne. De vil derfor med fordel kunne omfattes af FKB Praktisk kirketjeneste evt. via formulering af en ny TAK. Det er analysens formål at afdække målgruppens konkrete behov for kompetenceudvikling. Målgruppens størrelse vurderes til at være på 150-160 fuldtidsstillinger.

Siden år 2000 er der nedlagt 12 krematorier, så der i dag er 20 tilbage. Udviklingen er gået fra, at der i år 2000 var 71,8 % af de afdøde og efterladte, der havde ønsket kremation, at der i 2014 var

80,9 %. Rationaliseringen med færre krematorier betyder, at der er blevet mere specialiserede arbejdsfunktioner, uden det dog er blevet undersøgt, hvilke kompetencekrav der fremadrettet er på jobområdet.

De primære jobområder på krematorierne er inden for servicering og vedligeholdelse af krematorieovne, forbrændingsteknik herunder styring/regulering og overvågning, miljøkontrol og ikke mindst etik omkring krematorier.

Formålet med analysen er afdække krematoriemedarbejderes uddannelsesbehov i et fremadrettet perspektiv med henblik på at kunne dække dette behov via eksisterende eller nyudviklede AMU-uddannelser.

Resultatet af analysearbejdet dokumenteres i en rapport med en tematiseret redegørelse for krematoriemedarbejderes kompetenceudviklingsbehov med konkrete forslag til AMU-uddannelser.

Analysens resultater formidles til relevante interessenter, som grundlag for beslutningstagen.

Analysen koordineres efter aftale med efteruddannelsesudvalgene Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) og Industriens Fællesudvalg (IF).

Analysen har 2. prioritet.

Revideret og sammenlagt FKB Praktisk myndighedsudøvelse – kontrol og forebyggelse

Den reviderede og sammenlagte FKB, der erstatter FKB 2673 Operativ retshåndhævelse, forebyggelse og efterforskning og FKB 2701 Kontrol og resocialisering af asylansøgere og indsatte, forelægges VEU-rådet til godkendelse den 18. november, og det vurderes, at der med baggrund i de nye TAK, er behov for revision og udvikling af følgende kurser:

- 40622 Operativ borgerservice – ny foreløbig titel: Borgervendt formidling i myndighedsudøvelse

Der er behov for en revision af uddannelsen 40622 "Operativ borgerservice", idet målformuleringen er formuleret i forhold til en politikontekst. Da politiet ikke længere indgår i målgruppen, er der behov for en revision af uddannelsen målrettet de myndighedsområder, der er omfattet af jobområdet. Der er fortsat behov for en uddannelse der har fokus på den udadvendte og borgervendte kommunikation.

Medarbejdere inden for jobområdet skal kunne kommunikere professionelt – i skrift og tale – med mange forskellige typer af virksomheder og borgere. Kompetencen anvendes både i forbindelse med formidling og oplysningsvirksomhed samt ved dokumentation af hændelsesforløb.

Der er desuden behov for, at medarbejderne i stigende grad kan yde rådgivning og service i forbindelse med myndighedsudøvelsen. Der er behov for en uddannelse, der kan understøtte disse kompetencer.

Målgruppen er medarbejdere som indgår i jobområdet. TAK: "Kommunikation, vejledning og dokumentation ved praktisk myndighedsudøvelse"

- 43762 Vilkår og principper for myndighedsrollen – ny foreløbig titel: Vilkår og rammer for myndighedsrollen

Der er behov for at revidere 43762 "Vilkår og principper for myndighedsudøvelse". Der er tale om en ajourføring af uddannelsen i lyset af ændrede jobkrav, herunder øgede krav til en rådgivende og servicerende tilgang samt målgruppernes (borgernes) sammensætning. Medarbejdere inden for jobområdet skal kunne leve til op til regler, retningslinjer og procedurer, der er gældende inden for de forskellige myndighedsområder.

Det er desuden nødvendigt at udfylde myndighedsrollen under hensyntagen til de forventninger borgere og virksomheder har til funktionen samt de vilkår og rammer, der gælder.

Der er behov for en uddannelse, der kan understøtte disse kompetencer. Målgruppen for uddannelsen er alle medarbejdere inden for jobområdet. TAK: "Udførelse af praktiske myndighedsopgaver" samt "Resocialisering af frihedsberøvede"

- 43783 Observation og dokumentation til myndighedsbrug

Der er behov for at revidere 43783 "Observation og dokumentation til myndighedsbrug". Den nuværende uddannelse har en observerende tilgang og understøtter ikke i tilstrækkelig grad behovet for kompetencer i at anvende den rette kommunikationsform og interviewteknik i forbindelse med afdækning af et hændelsesforløb ved praktisk myndighedsudøvelse. Afdækningen skal foregå på en

juridisk, objektiv, præcis og etisk korrekt måde. Denne del er ikke omfattet af den eksisterende uddannelse.

Målgruppen er medarbejdere i jobområdet der udfører dokumentationsopgaver. TAK: "Kommunikation, vejledning og dokumentation ved praktisk myndighedsudøvelse" samt "Udførelse af praktiske myndighedsopgaver".

- 43761 Myndighedsudøvelse – psykisk syge og misbrugere – ny foreløbig titel: Myndighedsudøvelse – håndtering af sårbare og stærke grupper

Medarbejdere inden for jobområdet arbejder i forhold mange forskellige grupper, herunder i stigende omfang borgere med særlige adfærdsmønstre (psykisk syge, misbrugere, traumatiserede, stærke grupperinger (fx bander mv.). Der er behov for en uddannelse, der kan imødekomme dette behov.

Der er behov for at revidere uddannelsen 43761 "Myndighedsudøvelse – psykisk syge og misbrugere", idet der er behov for en uddannelse, der også imødekommer behovet for at kunne håndtere andre stærke og/eller sårbare grupperinger med særlige reaktionsmønstre og/eller kulturer. Målgruppen er medarbejdere inden for jobområdet. TAK: "Udførelse af praktiske myndighedsopgaver" samt "Resocialisering af frihedsberøvede".

Tværgående analysebehov

Effekter af AMU-kurser i HAKL-regi

I de senere år er der gennemført en række undersøgelser af effekterne af at deltage i AMU-kurser.¹ Generelt finder disse undersøgelser, at effekten af AMU-kurser er relativt begrænset, målt på eksempelvis løn og arbejdsmarkedstilknytning.

De eksisterende analyser har dog først og fremmest belyst effekterne af AMU-kurser på et relativt overordnet niveau. Problemet herved er, at de måler effekter af en lang række meget forskelligartede AMU-kurser på én gang. Da både indhold, varighed og formål kan variere betydeligt både på tværs af fagområder og kursustyper inden for et område, er der således risiko for, at de fundne effekter ikke måler den faktiske effekt af de enkelte AMU-kurser. Hertil kommer, at der ikke tidligere er gennemført egentlige effektanalyser af AMU-kurser inden for HAKLs område.

Med henblik på bedre at kunne tilrettelægge, udvikle og kvalitetssikre AMU-kurserne, så de bedst muligt imødekommer arbejdsgivernes og arbejdstagernes behov, er der derfor behov for at styrke vidensgrundlaget om effekterne af AMU-kurser i HAKL-regi, herunder om forskellige typer af kurser har en positiv effekt eller ej og hvor stor denne effekt er.

Formålet med analysen er derfor at foretage en detaljeret effektmåling af AMU-kurser i HAKL-regi. Analysen skal suppleres med et kvalitativ analyseelement, der belyser årsager til manglende effekter og forbedringspotentialer ved AMU-indsatsen på HAKLs område. Analysen har 1. prioritet.

Evaluerings af garantikurser på HAKLs område

AMU-systemet er under pres af mange årsager. En af årsagerne er, at virksomheder oplever, at kurser, de har meldt deltagere til, aflyses på grund af for få tilmeldinger. Dette forhold skulle garantikurser bidrage til at afhjælpe.

Garantikurser er et samarbejde mellem de skoler, der udbyder AMU-kurser inden for administration, detailhandel, handel og logistik, ledelse samt produktion af trykt og digital kommunikation og HAKL.

¹ Se fx Kristensen og Rotger (2011): "Effekter af efteruddannelse af faglærte og ufaglærte – analyser af branchemobilitet og certifikater" og Kristensen og Skipper (2009): "Effektanalyser af voksenefterskole – Analyse af individeffekter samt cost-benefit analyse".

Målet med garantikurser er at sikre medarbejderens og arbejdsgiverens muligheder for, at et kursus gennemføres, og dermed synliggøre de mange gode muligheder, der er for at efteruddanne sig inden for AMU.

HAKL ønsker med denne evaluering at afdække, om garantikurserne bidrager til at øge virksomhedernes tillid til leverings/forsyningsikkerheden i AMU og sikre/øge aktiviteten ved at de ikke læn- gere, eller i hvert fald i mindre grad, oplever at kurser bliver aflyst.

Evalueringen skal bidrage til at nå frem til en idealmode for, hvordan de udbydende skoler kan håndtere garantikurser organisatorisk, samarbejds-mæssigt og med afholdelsesformer, der pædagogisk og økonomisk er forsvarlige. Projektdesignet bygger på interviews med kursuschefer, kursister og virksomheder som bruger/har brugt garantikurser.

Analysen har 1. prioritet.

HAKLs behovsredegørelse for 2017

Vurderingen af den samlede aktivitet for 2017 på HAKLs områder er baseret på de foreløbige tal, som er udsendt til efteruddannelsesudvalgene af ministeriet på mail af 8. oktober 2015.

For så vidt angår behovsredegørelsen for 2017, forventer HAKL en uændret eller faldende aktivitet i 2017 i forhold til 2015, baseret på de foreløbige tal for 1. halvår 2015.

Det bemærkes dog, at de foreløbige tal for 1. halvår 2015 er opgjort under uddannelsernes moder-FKB, uanset hvilke FKB, uddannelserne er indberettet under, og da HAKL er udviklingsansvarlig for - og har en del AMU-mål tilkøbt sine FKB'er fra FKB 2735 Fælleskataloget og FKB 2270 Obligatorisk fælleskatalog, er tallene for 1. halvår 2015 ikke direkte sammenlignelige med tallene for 1. halvår 2014 og 1. halvår 2013 trukket fra AMU-statistikens databank, men tendensen er den samme. Aktiviteten er faldende.

De foreløbige tal for AMU-statistikken for 1. halvår 2015 viser, at 41.349 kursister har deltaget på et HAKL-kursus mod 84.123 kursister i 1. halvår 2014, 113.630 kursister i 1. halvår 2013, og 122.516 kursister i 1. halvår 2012.

Det svarer til en halvering af antallet af kursister i 1. halvår 2015 i forhold til samme periode året før.

For hele AMU-området er der registreret et fald fra 317.057 kursister i 1. halvår 2014 til 255.185 kursister i 1. halvår 2015, hvilket svarer til et fald på 61.872 kursister. HAKL tegner sig altså for ca. $\frac{3}{4}$ af det samlede aktivitetsfald.

HAKL har i de seneste år vurderet, at aktiviteten fremadrettet ville være uændret, men de faktiske tal viser, at aktiviteten har været faldende. Det er ikke muligt entydigt at give en begrundelse for, hvorfor aktiviteten fortsætter med at falde i forhold til de første år efter 2010, hvor den faldende aktivitet kunne tilskrives den økonomiske krise, de ændrede AMU-tilskudsvilkår, samt den tillidskrise, som AMU befandt sig i på daværende tidspunkt, men det markant lavere udbud skaber en negativ spiral, hvor der aflyses flere kurser, hvorefter der udbydes færre kurser osv. HAKL har derfor arbejdet med udbud af garantikurser i samarbejde med skolerne på centrale FKB-områder og nedlagt og afkoblet kurser som et led i VEU-rådets serviceeftersyn.

HAKL arbejder endvidere på - via projekter på TUP2014 og TUP2015 samt projekter på de ordinære bevillinger mm, udvikling af digitale undervisningsmaterialer og tilhørende læreruddannelse - at kurserne i HAKLs kursusportefølje kan udbydes mere fleksibelt og effektivt via digital læring end det er tilfældet i dag, så der af skolerne kan gives en reel leverancesikkerhed til virksomheder og kursister.

21. oktober 2015

csh/thn

Fælles arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Industriens Uddannelser

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver tendenser, projekter og initiativer, som går på tværs af efteruddannelsesudvalgene på industriens område, dvs. **Industriens Fællesudvalg (IF), Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) samt IF & MI Svejsning og firingsteknik**. Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og de branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser supplerer hinanden.

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver bl.a. følgende temaer:

- Robotteknologi, automatisering og big data
- 3D printere
- Det cirkulære produktionsparadigme
- Manufacturing Academy of Denmark (MADE)

1. Den generelle udvikling på industriens område

1.1 Tendenser og behov i industrien

Den danske industri har frem til starten af 2015 klaret sig godt¹. En undersøgelse blandt DI's virksomhedspanel viste i juli 2015, at de fleste eksportvirksomheder forventer fremgang i 3. kvartal 2015. En anden prognose peger på, at der er gode udsigter for eksporten af forbrugsvarer som medicin, fødevarer, beklædning og møbler i 2015 og 2016². Siden starten af 2013 har eksporten af maskiner, herunder vindmøller³, overtaget førertrøjen fra medicinalindustrien i Danmark⁴. Enkelte analyser giver udtryk for en positiv forventning til udviklingen i beskæftigelsen inden for industrien i de kommende år⁵. Der er dog også udfordringer til dette scenarie. Dels er der generelt en bekymring over den manglende produktivitetsudvikling i de private byerhverv

¹Metal og fakta, nr. 2, 2015 side 3, se <https://www.danskmatal.dk/Nyheder/Metal-og-Fakta/Sider/Metal-og-Fakta-2015-nr-2.aspx> og AE, 4. august 2015: Industrieksporten peger på stærk dansk konkurrenceevne, side 4, se http://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_industrieksporten-pegar-paa-staerk-dansk-konkurrenceevne.pdf

²DI Erhvervsøkonomisk analyse, juli 2016 "Bedre udsigter for eksporten af forbrugsvarer" side 1-3, se <http://di.dk/SiteCollectionDocuments/Opinion/Konjunktur/Stigende%20eksport%20af%20forbrugsgoder%20juli%202015.pdf>

³Vindmøller som i statistikken rubriceres under "kraftmaskiner og motorer"

⁴ Metal og fakta, nr. 2 2015 side 7, se <https://www.danskmatal.dk/Nyheder/Metal-og-Fakta/Sider/Metal-og-Fakta-2015-nr-2.aspx>

⁵ F.eks. Metal og fakta, nr. 2 2015 side 3, se <https://www.danskmatal.dk/Nyheder/Metal-og-Fakta/Sider/Metal-og-Fakta-2015-nr-2.aspx>

(som også omfatter industrien). Siden 2011 har produktivitetsudviklingen i Danmark udviklet sig meget svagt⁶, hvilket kan være en hindring for fortsat vækst i danske virksomheder. Dels er der en stigende bekymring for, at mangel på de rette kompetencer kan undergrave såvel nuværende som fremtidige muligheder for vækst. En analyse fra DI (sept. 2015) viser, at der i lyset af den nuværende udvikling er udsigt til en mangel på 44.000 faglærte i 2025, særligt inden for de tekniske områder. Det er her afgørende, at også AMU-systemet kan understøtte opkvalificering, så det forventede underskud på faglært arbejdskraft imødegås.

2. Generelle kompetencebehov

Industriens Uddannelser har identificeret en række generelle kompetencebehov, der forventes at blive større efterspørgsel efter på tværs af industriens brancher. Disse er beskrevet i de følgende afsnit.

2.1 Robotteknologi, automatisering og big data

Robot- og automatiseringsbølgen er ikke overstået i Danmark. En undersøgelse foretaget af "Produktion i Danmark" viste i august 2015, at tre ud af fire danske industrivirksomheder ikke anvender robotter. Den primære begrundelse for fravalget var, at virksomhederne mente, at deres produktion var for lille og fleksibel til at kunne høste gevinst af industrirobotter⁷. Et demonstrationsprojekt gennemført i regi af MADE (se afsnit 2.4) viser imidlertid, at industrirobotter, også hos virksomheder med helt ned til 12 ansatte, kan skabe rentabilitet i lavvolumenproduktion og tilbyder en kvalitetsgaranti, som sikrer virksomheden en gevinst i forhold til konkurrenterne. Brugen af de nye teknologier giver en højere produktivitet, men kræver samtidig en større faglig mobilitet hos medarbejderne, da de hurtigere skal kunne skifte mellem forskellige typer af maskiner⁸. Industriens Uddannelser forventer på det grundlag, at investeringerne i robot- og automatiseringsteknologi vil være stigende hos danske industrivirksomheder i de kommende år, og at dette vil give afledte kompetencebehov, som skal dækkes i AMU-udbuddet. Det øgede fokus på brugen af big data – særligt i kombination med begrebet Internet of Things⁹ - er på den nationale og internationale dagsorden. De

⁶ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Økonomisk prognose september 2015: "Dansk økonomi i fremgang – tid til produktivitet", side 3, se http://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/prognose/ae_prognose15.pdf

⁷ Se artiklen "Potentialet er stort for robotter i de danske virksomheder", <http://www.effektiv-industri.dk/robotteknologi/potentialet-er-stort-for-robotter-i-de-danske-virksomheder>

⁸ Se artiklen "Automatisering skaber øget produktivitet", <http://www.effektiv-industri.dk/dansk-industri/automatisering-skaber-oget-produktivitet>

⁹ GTS-nettet i samarbejde med Teknologisk Institut Analyse og Erhvervsfremme: "Smarte Produkter og Internet of Things" s. 11ff.

potentielle anvendelsesmuligheder er mangeartede; fra at tilbyde nye funktionaliteter i industriprodukter til at adressere de voksende udfordringer i forbindelse med transport, helbred, demografi og klimaudfordringer¹⁰. Industriens Uddannelser vil følge udviklingen tæt med henblik på at sikre de nødvendige efteruddannelses tilbud.

2.2 3D printere

Additiv fremstilling er en ny produktionsteknologi, der opbygger 3-dimensionelle konstruktioner/emner. Fremstillingsmetoderne og materialerne, der kan anvendes, er mange¹¹. Plastmaterialer har været det primære 3D printmateriale, men i dag ses også stigende anvendelse af metal, voks, ler, fødevarer (chokolade) m.fl.

3D-print åbner muligheder for nye designs af emner med optimering af en række designparametre. Herunder miljø- og energioptimering, styrkeoptimering, integrerede design af bevægelige dele og supply chain optimering m.fl. Mens udviklingen hidtil har været drevet af (rapid) prototyping og hjemmeprintere, forventes egentlig produktion af industri- og specialprodukter at være den største drivkraft i fremtiden. Der er indikationer på, at salget af 3D printere til industrien er stigende. Bl.a. ses en stigning i brugen af 3D printere i fremstillingsvirksomheder¹². Industriens Uddannelser ser et behov for at undersøge området for 3D-print nærmere for at sikre, at efteruddannelsesudbuddet afspejler industriens behov.

2.3 Det cirkulære produktionsparadigme

Flere førende analysehuse peger på de store forretningsgevinster, der ligger i, at virksomheder går over til det cirkulære produktionsparadigme. Det forventes, at det cirkulære produktionsparadigme vil vinde indpas hos flere virksomheder i de kommende år. Konkret er IKEA gået i gang med at implementere en cirkulær forretningsmodel¹³, som bl.a. vil kunne få betydning for de danske fremstillingsvirksomheder, som leverer til IKEA. DI procesindustrien er medinitiativtager til en konference i november 2015, hvor der sættes fokus på, hvad overgangen til et cirkulært produktionsparadigme vil betyde for kemikaliehåndteringen i virksomhederne¹⁴. Generelt forventes det, at overgangen til et cirkulært produktionsparadigme vil udfordre virksomhederne

¹⁰ Ibid., s. 13.

¹¹ Se artiklen "Multifab can 3D print 10 materials at once", <http://circulatenews.org/2015/08/multifab-can-3d-print-10-materials-at-once/>

¹² Jern-Maskinindustrien, 9. oktober 2015, s. 6: "Industrien tager 3D print til sig".

¹³ Se <http://ouryear.ikea.com/story/sustainable-material-innovation-story/>

¹⁴ Se <http://www.kemiensdag.dk/kemiens-dag-15>

både i forhold til produktudvikling, samarbejdet i produktkæder og tilrettelæggelsen af selve produktionen og den efterfølgende logistik og dermed skabe behov for nye kompetencer i alle led af produktionskæden.

2.4 Trendspotting i et forskningsperspektiv

Industriens dynamik og udvikling skal afspejles i AMU-systemets tilbud, der skal sikre den nødvendige opkvalificering af den danske arbejdsstyrke. Trendspotting er en vigtig parameter for at udvikle AMU-systemet. MADE – Manufacturing Academy of Denmark – arbejder med ni temaer, blandt andre 3D print, hyperfleksibel automation og digitalisering af forsyningskæder herunder big data¹⁵. MADE arbejder for at fremme produktion i Danmark gennem forskning, innovation og uddannelse på tværs af brancher. MADE er et samarbejde mellem universiteter, SMV'er, GTS-institutter, foreninger og fonde; herunder Innovationsfonden under Forsknings- og Uddannelsesministeriet¹⁶. Industriens Uddannelser følger arbejdet tæt med henblik på at finde tendenser eller udviklingsområder, der kan komme til at præge den fremtidige udvikling af efteruddannelsesmarkedet. Endelig inddrages elementer af forskningen i dele af analysearbejdet i både IF og MI.

2.5 Styrkelse af amukurs.dk som et redskab til uddannelsesvalg

Industriens Uddannelser har i samarbejde med Transporterhvervets Uddannelser, Træets Efteruddannelser og Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse lanceret "Min profil" på portalen amukurs.dk. Den ny funktion gør det mere synligt for den enkelte bruger, hvilke uddannelsesmuligheder der ligger i AMU systemet i forhold til egen kompetenceprofil. Herudover har portalen fået en funktionalitet, så ledige kan vejledes i forhold til muligheder inden for de op til 6 ugers jobrettede uddannelsespakker. Industriens Uddannelser vil i løbet af vinteren 2015/16 gennemføre en målrettet kampagne over for landets jobcentre, så disse kan vejlede ledige i mulighederne for at bruge amukurs.dk. Det forventes, at de nye funktioner i amukurs.dk vil have en positiv effekt på efterspørgslen på AMU kurser inden for industriens område.

¹⁵ Se: <http://made.dk/arbejdspakkerne---the-work-packages>

¹⁶ Se: <http://made.dk/videnspredning-2>

3. Analysebehov på industriens område

3.1 Tværgående analyseprojekter

Industriens Fællesudvalg og Metalindustriens Uddannelsesudvalg har identificeret behov for igangsættelse af ét fælles analyseprojekt.

3.1.1 3D print og hyperfleksibel automations betydning for IU-målgruppens kompetencebehov

Formålet med projektet er at give et tværgående overblik over, hvilke brancher i dansk industri, der i særlig grad forventes at anvende og indføre de nye teknologier; 3D print og hyperfleksibel automation, i nærmeste fremtid. På baggrund af denne kortlægning fordelt på brancher og jobprofiler opstilles der forslag til konkrete AMU-mål og uddannelsesstrukturer, der kan kvalificere medarbejderne til at varetage de nuværende og fremtidige jobprofiler i industrien på de to områder.

Projektet beløber sig til i alt 616.200 kr., som fordeles ligeligt mellem de to ansøgende efteruddannelsesudvalgs ansøgte analysebudgetter. Det vil sige, at IF ansøger om midler til halvdelen af analysens budget, nemlig 308.100 kr. og MI ansøger om midler til den anden halvdel af analysens budget, også 308.100 kr. Af systemtekniske årsager er det IF som står som ansøger af projektet i ministeriets elektroniske ansøgningssystem og dermed ansøger det samlede beløb på 616.200 kr., men reelt er det en analyse, som indgår i begge sekretariatets samlede analysebudget.

3.2 Analyser i regi af Industriens Fællesudvalg

Industriens Fællesudvalg har identificeret behov for at ansøge om tre analyser:

3.2.1 Analyse af udviklingstendenser i plastindustrien

Projektet har til formål at sikre, at målene under FKB 2756: "Fremstilling af plast," dækker de nye udviklingstendenser inden for materialer og produktionsteknologier i plastindustrien og de deraf følgende nye kompetencebehov for AMU-målgruppen inden for plastindustrien.

Analysen gennemføres i et samarbejde mellem IF og de to lokale uddannelsesudvalg inden for plastområdet på hhv. AMU Syd og Den Jyske Haandværkerskole samt repræsentanter fra de to skolars plastundervisere og ekstern konsulent.

3.2.2 Analyse behov for revision af certifikatkurser i plastsvejsning

Projektet har til formål at kortlægge behovet for at revidere opdelingen af kurserne 41981: "Svejsning af rørsystemer i plast" og 43697: "Stuk-, muffe og elektrosvejsning."

Projektet organiseres i tre faser og analyse- og kortlægningsarbejdet udføres af repræsentanter fra udvalgte svejseskoler. Der afholdes som en del af projektet et dialogmøde med repræsentanter fra relevante virksomheder.

3.2.3 Analyse af udviklingen i teamstrukturen i industrien

Projektet har til formål at afklare, hvorvidt målene under FKB 2752: "Arbejdets organisering ved produktion i industrien" i tilstrækkelig grad uddannelsesdækker de udviklingstendenser inden for teamorganisering som er sket i de seneste 10 år.

4. Udviklingstendenser for Industriens Fællesudvalgs brancheområder

Industriens Fællesudvalg (IF) forventer, at den samlede aktivitet på udvalgets AMU-kurser vil være svagt stigende i 2016 sammenlignet med 2015.

4.1.1 Arbejdets organisering ved produktion i industrien (FKB 2752)

Der stilles højere krav til medarbejdernes forståelse af virksomhedens samlede produktion, deres evne til at deltage i produktionsudvikling samt deres evne til at kunne samarbejde og kommunikere om organisering af produktionsarbejdet. Virksomhederne har udpeget en række behov for kompetenceudvikling blandt fremtidens operatører, der bør udvikles. Det drejer sig om følgende kompetencebehov: Deltagelse i kreative processer, projektforståelse, kommunikation/dialog i relation til kvalitetssikring og LEAN, forståelse af interne værdikæder og forsyningskæder i et internationalt perspektiv, selvledelse for operatører, "Lære-fra-sig"-kompetencer for operatører, fremmedsprog som arbejdsprog samt skriftlig og mundtlig kommunikation for operatører.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være stigende i det kommende år.

4.1.2 Elektronikindustri (FKB 2233 og FKB 2234)

Den danske elektronikindustri har oparbejdet en konkurrencefordel ved at satse på konkurrenceparametre som kvalitet, fleksibilitet, leveringssikkerhed og hurtige reaktionstider. Disse parametre stiller alle store krav til produktionsmedarbejdernes kompetencer og elektronikindustrien. Der er derfor stort fokus på, at der både nu og i de kommende år kan rekrutteres medarbejdere, der på et højt fagligt niveau kan varetage mange forskellige funktioner i en elektronikproduktion.

Der gennemføres fra 2014-16 et større serviceeftersyn og omskrivning af alle AMU-målene inden for elektronikområdet kombineret med en række nyudviklinger. Udvalget vil koncentrere kræfterne om at få færdigudviklet og implementeret disse eksisterende initiativer inden nye aktiviteter igangsættes. Der søges derfor ikke om udviklingsmidler i 2016. Uddannelsesaktiviteten forventes at være stigende i det kommende år.

4.1.3 Forsyning (FKB 2686)

Forsyningsbranchen er i stigende omfang begyndt at benytte AMU-uddannelser til opkvalificering af deres operatører kombineret med brugen af erhvervsuddannelsen til forsyningsoperatør.

Der er igangsat udvikling af en række nye AMU-mål i 2015/16 inden for forsyningsområdet. Udvalget vil koncentrere kræfterne om udviklingen og implementeringen af disse kurser, inden der igangsættes ny udvikling. Der søges derfor ikke om udviklingsmidler i 2016.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være stigende i det kommende år.

4.1.4 Metalindustriel bearbejdning, måleteknik og robot (FKB 2230, FKB 2787, FKB 2228 og FKB 2750)

Automatisering, produktionsoptimering og implementering af ny robotteknologi er et stigende fokus for stadig flere virksomheder i industrien. Samtidig fokuserer danske industrivirksomheder i stigende omfang på kvalitetsprodukter, som er mindre prisfølsomme. Der er ofte tale om produktioner, hvor korrekt og effektiv betjeningen af produktionsanlæggende samt måleudstyr spiller en afgørende rolle.

Produktionsmedarbejderens evne til både at forstå robotteknologiens eller automatiserede anlægs potentiale og begrænsninger spiller i den sammenhæng en stigende rolle.

Additive manufacturing/3D print vinder frem i de danske produktioner og bliver i stigende grad udbredt fra at være en del af R&D, produktudvikling og design til at spille en rolle i selve produktionen.

Samlet betyder ovenstående, at der forventes behov for at udvikle nye AMU-kurser inden for området.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være stigende i det kommende år.

4.1.5 Montageområdet (FKB 2751 og FKB 2754)

Med det formål at opnå kvalitets- og produktivetsgevinster og som forudsætning for at bevare montageproduktion i Danmark, er der en stigende grad af automatisering i linjeproduktioner. I disse helt eller delvist automatiserede montage produktioner skal operatører i stigende grad overskue hele produktionslinjer, kende betydningen af samt medvirke ved dataopsamling og samtidig kunne forholde sig til årsager til driftsforstyrrelser. Operatører skal også i stigende omfang finde/afhjælpe fejl samt deltage i reparation/vedligehold i samarbejde med reparatører. Det stiller krav til grundlæggende automatik/robot tekniske kompetencer, fx grundlæggende viden om strøm (analog- og digitalteknik), pneumatik og hydraulik samt styring og regulering, PLC, følere, motorer, aktuatorer m.m.

I 2015 afsluttes "Analyse af operatørprofiler og udvikling af uddannelsesstrukturer for operatører beskæftiget i helt eller delvist automatiserede montage produktioner". De foreløbige konklusioner peger på, at der er behov for ny udvikling inden for FKB'erne. Herudover er det udvalgets vurdering, at uddannelse af faglærere til montageområdet er helt afgørende for områdets fremtid.

Udvalget ønsker at tilføje TAK'en "vindmølleproduktion" til FKB 2754 Montage af lettere industriprodukter. Baggrunden for dette er, at kompetencebehovet for vindmølleproduktion ikke kan fuldt uddannelsesdækkes under den nuværende FKB ramme.

Der arbejder ca. 24.700 mennesker i den danske vindmølleindustri, hvoraf ca. halvdelen arbejder med produktion af møllerne. En del produktionsmedarbejderne vil på grund af den demografiske udvikling forlade arbejdsmarkedet og det vil bidrage til branchens behov for ny kompetent arbejdskraft. Ansættelser i branchen viser, at der er et fokus på, at nye medarbejdere har kompetencer inden for tværfaglige discipliner som bl.a. kvalitetsbevidsthed, produktionsoptimering og sikkerhed, men også især tekniske færdigheder inden for montage, hydrauliske kredsløb, el-lære og værktøjshåndtering er nødvendige.

En del af de tekniske færdigheder og kompetencer, der efterspørges i en vindmølleproduktion kan hentes ved at ansætte fra fag med relaterede erhvervskompetencer. Vindmølleindustrien oplever dog, at en del af de tekniske færdigheder behøver tilpasning før de kan gøre sig gældende. Udbuddet af egentlige AMU-kurser til vindmølleproduktion er indtil nu kommet fra relaterede teknisk faglige kurser, men der opleves et stærkt stigende behov for en tilpasning af fokus og niveau, ikke mindst i forhold til tekniske færdigheder og grundlæggende kompetencer rettet mod vindmølleproduktion.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være stigende i det kommende år.

4.1.6 Overfladebehandling (FKB 2755)

Der er fremgang at spore inden for dele af branchen. Indtjeningen er flere steder stigende.

Udvalget er i gang med at foretage en analyse af udviklingstendenser i forhold til materialer og produktionsteknologier i relation til industriel overfladebehandling af komponenter og konstruktioner. Analysen forventes færdig i februar 2016. Der forventes behov for at udvikle to nye kurser med tilhørende undervisningsmaterialer som følge af analysen.

Udvalget ønsker at revidere fire eksisterende AMU kurser inden for overfladebehandling af komponenter. Dette for at tilpasse kurserne til den aktuelle efterspørgsel efter kortere og mere intensive kurser. Revisionen skal også sikre, at AMU kurserne i højere grad kan give merit ind i erhvervsuddannelsen til overfladebehandler.

Uddannelsesaktiviteten forventes uændret i det kommende år.

4.1.7 Plastområdet (FKB 2756 og FKB 2757)

I plastindustrien anvendes der i højere grad nye innovative materialer (ex bioplast og avancerede kompositter til metallerstatning) samt additiv fremstilling/ 3D-prints. For at effektivisere produktionen specialiserer plastvirksomhederne sig i stigende grad i produktionen med nye investeringer i specialiseret produktionsudstyr (herunder digitaliseret periferiudstyr og IT) og en skarpere arbejdsdeling. For at imødekomme disse nye tendenser er der behov for udvikling og revision af AMU kurser med tilhørende (digitale) undervisningsmaterialer. Der arbejdes fortsat med at udvikle og tilpasse uddannelserne til en digital produktion og undervisningsplatform.

Udvalget har gennemført en analyse, der afdækker behovet for amu-uddannelser inden for anvendelse af nye plastmaterialer herunder substitution af kendte plastmaterialer og øvrige materialer. Analysen viser, at på områderne bioplast og substitution af stål med plast giver udviklingen ændrede kravene til operatørers kompetencer. Udvalget ønsker at udvikle nye AMU kurser, der imødekommer disse kompetencebehov. Endvidere vurderer udvalget, at der som følge af analysens resultater er behov for at revidere i de bestående uddannelser inden for branchens to hovedområder termoplast- og hærdeplast.

Endvidere vurderer udvalget, at der er behov for revision af AMU kurser inden for FKB 2757 Plastsvejsning med fokus på Svejsning af rørsystemer i plast samt området Udvidet, Stuk-, Muffe og elektrosvejsning. Endelig vurderer udvalget, at der er behov for revision af en række digitale undervisningsmaterialer, så disse i større udstrækning er selvinstruerende og anvendelige i såkaldt åbne læringsmiljøer.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være uændret i det kommende år.

4.1.8 Post (FKB 2251)

Uddannelsesaktiviteten forventes at være faldende i det kommende år.

4.1.9 Procesindustri (FKB 2229, FKB 2784, FKB 2785, FKB 2786 og FKB 2648)

Den tekniske kompleksitet af virksomhedernes procesanlæg er stigende, herunder øget anvendelse af robotter, avancerede SRO-systemer og øgede krav om optimering og fleksibel anvendelse af virksomhedernes procesanlæg. Der er fortsat et højt fokus på at optimere produktions- og enhedsomkostninger på

eksisterende fabrikker, og der er her fortsat en tendens til, at den driftsledelsesmæssige og tekniske support i produktionsenhederne falder. Endelig er der fortsat stigende krav ift. nye typer råvarer, øgede krav til dokumentation og sporbarhed (herunder analyser og målinger), hygiejne og kvalitet mv. Erfarne ufaglærte eller faglærte operatører involveres i stigende grad i - eller løser selvstændigt - rutineprægede service- og vedligeholdelsesopgaver, som tidligere har været varetaget af reparatører. Inden for produktion på specielle procesanlæg til genanvendelse af spilddprodukter er der behov for uddannelse inden for produktion af biogas.

Kravene til operatørernes kompetence- og uddannelsesniveau er fortsat stigende, og procesindustriens fremtid i Danmark er afhængig af veluddannet arbejdskraft. Gennemsnitsalderen for operatører i procesindustrien er høj.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være uændret i det kommende år.

4.1.10 Betjening af travers, kran og riggerudstyr (FKB 2749)

Udviklingen i aktiviteten har på denne FKB ligget meget stabilt men dog med et fald i aktiviteten fra 2013-2014 fra 966 til 860 kursister. FKB 2749 har ikke været genstand for nogen revision siden 2006. Sekretariatet har deltaget i en række møde omkring etablering af et "anhugningscenter" (uddannelses åbent værksted) og få belyst behovet for at få foretaget en ajourføring på anhugningsområdet. Sekretariatet har ligeledes fra en række af industriens virksomheder fået melding om at FKB'en og tilhørende mål trænger til en revision. På den baggrund søges der om midler til revision af områdets FKB og revision fire af de tilknyttede kernemål.

Uddannelsesaktiviteten forventes at være uændret i det kommende år.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholm Kanal 21
1220 København K
puljefou@uvm.dk
Mrk.: UUL 2016 blanket nr. 212 / skema nr. 407640

Forhåndsansmeldelse 2016

20. oktober 2015

Arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse for 2016

Til brug for ansøgning om tilskud til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v. for finansåret 2016 for Efteruddannelsesudvalget for Køkken, Hotel, Restaurant, Bager, Konditor & Kødbranchen og på baggrund af brev af 4. september 2015 fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om indkaldelse af ansøgninger herom er udarbejdet nærværende arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse for 2016.

Redegørelsen er opbygget således med et punkt 2 for hver af udvalgets seks FKB'er:

1. Sammenfatning:
 - a. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse
 - b. Behovsredegørelsen
2. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver inden for FKB'en:
 - a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde
 - b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag
 - c. Behovsredegørelse for FKB'en

1. Sammenfatning

a. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

Udviklingen på arbejdsmarkedet inden for industrislagterområdet (FKB 2248) er udfordret af, at produktionen af slagtesvin og antallet af svin, der slagtes her i landet, i mange år har været faldende. Lukning af slagterier og færre medarbejdere har været konsekvensen. Branchen er således udfordret i forhold til at opretholde status quo vedr. produktionen og antallet af medarbejdere inden for branchen, hvilket afspejler sig i uddannelsesbehovet.

Udviklingen på arbejdsmarkedet inden for detailslagterområdet (FKB 2249) er præget af, at detailslagterbutikker har et stadig større udbud af produkter og ydelser relateret til convenience food, halvfabrikata og service.

Udviklingen inden for institutionskøkkenområdet (FKB 2257) har stor fokus på kost og ernæring til børn på institutionsområdet. Dette er i relation til såvel de sundhedsmæssige aspekter som de pædagogiske og sociale aspekter. Branchen ser, at den varierede og ernæringsrigtige kost vil give børnene den nødvendige maddannelse, der giver børnene fundamentet til fremtidige gode madvaner og sundhed. Udviklingen går ligeledes i retning af inddragelse af de mellemstore børn i tilberedningen af mad og måltider i de pædagogiske og sociale aktiviteter på institutionerne.

Udviklingen på arbejdsmarkedet inden for bager- og konditorområdet (FKB 2267) er udfordret af de senere års vækst i salg af brødprodukter fra supermarkeder og tankstationer. For at kunne konkurrere med dagligvarebutikkernes standardvarer er håndværksbageren nødt til at differentiere sig i forhold produktudbud, kvalitet og originalitet, hvorfor branchen har fokus på produktudvikling, der appellerer til forbrugersegmentet. Branchen følger derudover udviklingen i udvalgets jobområder i forhold til regler om deklareringer og mærkning.

Udviklingen inden for reception, servering og serviceområdet (FKB 2279) er stadig koncentreret om værtskab, service og salg. Tendensen viser, at medarbejdere i branchen bevæger sig mere væk fra den prædefinerede faglighed. Medarbejderne i jobområdet er enten meget specialiserede inden for et bestemt felt eller har meget brede kompetencer, der kan dække opgaver på tværs af faglighederne inden for jobområdet.

Udviklingen inden for restaurant- og kantineområdet (FKB 2281) viser, at der er stor interesse for bæredygtighed og brug af økologiske og friske råvarer, der gerne skal kunne tages fra restaurantens egen køkkenhave. Arbejdsmarkedet har stadig fokus på optimering af råvaren i madfremstillingen. Dette for både at minimere madspild og for at optimere driften ved fx at anvende bestemte tilberedningsmetoder eller udvikle egne pålægsprodukter. Udviklingen inden for madfremstilling i restauranter går mere i retning af, at dele af tilberedningen foregår i restaurantens gæsteområder. Den direkte kontakt til gæsterne er med til at styrke værtskabet og giver gæsterne en følelse af autencitet i oplevelsen. Yderligere tendenser inden for branchen peger på nødvendigheden af en afdækning af behovet for arbejdsmarkedsrelevant kompetenceudvikling for medarbejdere hos Convenience Food Stores/fastfood-kæderestauranter.

b. Behovsredegørelsen

Den samlede aktivitet i 2014 på alle udvalgets uddannelser er faldet med 16 % i forhold til 2013 og for amu-målgruppen med 2 %.

Alle udvalgets FKB'er har vist et fald i den samlede aktivitet for 2014 med undtagelse af FKB 2249, der har haft en meget svag stigning i aktiviteten samlet og for amu-målgruppen.

FBK 2267 har haft det største relative fald i udvalgets samlede aktivitet. Faldet af aktiviteten i 2014 var på 52 % i forhold til 2013.

Generelt for alle udvalgets FKB'er har aktiviteten for ledige og ikke-ledige kursister vist et større fald end aktiviteten kun for amu-målgruppen. Inden for FKB 2257 er den samlede aktivitet for amu-målgruppen steget med 8 %, hvor aktiviteten for både ledige og ikke-ledige inden for samme jobområde er faldet med 6 %. Tilsvarende er aktiviteten for amu-målgruppen inden for FKB 2279 steget med knap 6 %, hvorimod aktiviteten for ledige og ikke-ledige er faldet med 16 %.

Aktiviteten i 2015 som resultat af fx indførelsen af Positivlisten 2015 samt andre uddannelsesforløb for opkvalificering af ikke-faglærte medarbejdere forventes at afføde svagt stigende aktivitet til mere end halvdelen af udvalgets jobområder. Tendensen i øget aktivitet på kernemål inden for flere af udvalgets jobområder sammenholdt med forventet stagnation og svage fald på aktiviteten inden for andre af jobområder giver forventning om svag stigning på udvalgets samlede aktivitet. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i den samlede aktiviteten. Udvalget afventer validering af de udmeldte tal fra STUK, da de ikke stemmer overens med branchens egne forventninger og tilbagemeldinger fra godkendte skoler.

2.a FKB 2248 Industrislagtning og forædling af kødprodukter

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB's jobområde

Svineslagtning udgør langt den langt overvejende del af produktionen inden for industrislagtning. I efterhånden mange år har produktionen af slagtesvin og antallet af svin, der slagtes her i landet, været faldende. Lukning af slagterier og færre medarbejdere har været konsekvensen. Branchen er således udfordret i forhold til at opretholde status quo vedr. produktionen og antallet af medarbejdere inden for branchen, hvilket afspejler sig i uddannelsesbehovet.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Der efterspørges pt. ikke nye uddannelser eller tiltag i relation til forhåndsansøgningen i øvrigt.

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Den samlede aktivitet for både ledige og ikke-ledige kursister i 2014 faldt med 36 % i forhold til 2013, hvorimod den samlede aktivitet for amu-målgruppen faldt med 13 %.

Faldet i den samlede aktivitet skyldes primært fald i aktiviteten på kernemålene, der faldt med ca. 70 % i 2014 i forhold til forgående år. Uddannelsesaktiviteten på jobområdet omfattede alene amu-målgruppen og var fokuseret på kernemålet i relation til færdigpakkede kødvarer.

Det forventes, at aktiviteten vil blive svagt faldende. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i aktiviteten.

2.b FKB 2249 Detailforarbejdning og forædling af ferskvarer

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB's jobområde

Fra den 13. december 2016 bliver det obligatorisk at næringsdeklarere færdigpakkede fødevarer. Den obligatoriske næringsdeklaration omfatter fødevarens indhold af energi, fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrat, sukkerarter, protein og salt, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011.

Hvis man frivilligt vil næringsdeklarere færdigpakkede og ikke-færdigpakkede fødevarer, skal man også følge de fastsatte regler. Tilsætning af vitaminer og mineraler samt anvendelse af ernærings- og sundhedsanprisninger udløser også krav om næringsdeklaration.

Da alle virksomheder inden for brancheområdet er fødevareproducerende virksomheder, er de omfattet af forordningen. Som en konsekvens af de nye og ændrede krav til næringsdeklaration må det forventes, at en del butikker skal re-designe deres nuværende emballage, revidere næringsdeklarationen m.m.

Detailslagterbutikker har et stadig større udbud af produkter og ydelser relateret til convenience food, halvfabrikata og service. Der er efterspørgsel efter kompetencer til at kunne markedsføre dette udvidede sortiment over for kunderne.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Der er behov for udvikling af kompetencer i forhold til at kende regler for næringsdeklaration, herunder næringsberegning, mærkning og dokumentation. Uddannelsesbehovet er afdækket af en godkendt uddannelsesinstitution.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Næringsberegning, mærkning og dokumentation af egen produktion (1. prioritet)

Der er behov for udvikling af kompetencer til markedsføring af detailslagterbutikker og deres sortiment. Det gælder især i forhold til muligheder for nye markedsføringsformer på nettet og sociale medier. Uddannelsesbehovet er afdækket af branchens organisationer.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Markedsføring for detailslagter (1. prioritet)

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Den samlede aktivitet er i 2014 steg med 3 % i forhold til 2013 og for amu-målgruppen med 4 %.

Aktiviteten for kernemål er derimod faldet med ca. 24 %. Aktiviteten har primært været i relation til convenience food.

Aktiviteten forventes stige svagt med fokus på kurser i konceptudvikling og convenience food. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i aktiviteten, hvilket ikke stemmer overens med branchens egne forventninger og tilbagemeldinger fra godkendte skoler.

2.c FKB 2257 Mad til grupper med varierede behov for ernæring

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB's jobområde

Udviklingen inden for jobområdet ses primært at variere omkring mad til børn i relation til såvel de sundhedsmæssige som de pædagogiske og sociale aspekter. Branchen har stor fokus på kost og ernæring til børn på institutionsområdet. Udviklingen af usunde madvaner i mange børnefamilier, viser sig blandt børnene ved, at de er særligt kræsne over for den mad, som institutionerne serverer for dem. Mange børn er vant til, at maden hjemmefra har så lille en variation, at de ikke får stimuleret deres smagsløg nok til at ville spise maden i institutioner.

Branchen ser en udvikling på området, hvor dagsinstitutioner gerne vil inddrage børn i klargøring og tilberedning af den mad, som serveres i institutionen. Det giver børnene et naturligt forhold til mad, der øger børnenes lyst til at spise og smage andet mad, end de måske har mulighed for hjemme. Børnene kan opleve og lære om mange forskellige råvarer og retter, så de kan få smag for den sunde og ernæringsrigtige kost. Den varierede og ernæringsrigtige kost vil give børnene den nødvendige maddannelse, der giver børnene fundamentet til gode madvaner og fremtidig sundhed. Udviklingen går ligeledes i retning af inddragelse af de mellemstore børn i institutionerne i tilberedningen af mad og måltider i de pædagogiske og sociale aktiviteter.

Branchen har stadig fokus på produktion af diæter og specialkost, som bestemte brugergrupper har brug for. Brugergruppen med dysfagi er stigende. Dysfagi gør det svært at spise og synke. Årsagen til dysfagi er meget varieret og afhængig af den enkelte – det kan eksempelvis være personer, der ikke kan styre deres muskler, så maden kan ende i lungerne.

Opretholdelse af fødevarerhygiejne i det daglige arbejde i jobområdet er stadig højt prioriteret. For at bekæmpe udbrud af enkeltstående bakterier fx *Listeria*, har branchen til hensigt at øge medarbejdernes viden herom og deres bekæmpelse af skadelige mikroorganismer.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Der er behov for at revidere 42542 Diæt og allergikost, så kompetencemålet modsvarer det faglige niveau i den danske kvalifikationsramme, så målet kan indgå i et strukturforløb med et vertikalt kompetenceløft til ernæringshjælper. Uddannelsesbehovet er afdækket via analysen "Strukturforløb inden for institutionskøkkenområdet".

Der søges derfor midler under tema 1 til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelsen:

- Revision af 42542 Diæt og allergikost (1. prioritet)

For helt at opnå det samme niveau af kompetencer gennem strukturforløbet som niveauet i det erhvervsfaglige forløb for både ernæringshjælper og ernæringsassistent, er der behov for kompetencer til at skabe struktur og overblik over en daglig planlægning og produktion af måltider. Uddannelsesbehovet er afdækket via analysen "Strukturforløb inden for institutionskøkkenområdet".

Der søges derfor midler under tema 1 til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelserne med arbejdstitlerne:

- Planlægning og produktion af måltider – målrettet fagligt niveau for ernæringshjælper (1. prioritet)
- Planlægning, produktion og dokumentation af måltider - målrettet fagligt niveau for ernæringsassistenter (1. prioritet)

Der efterspørges kompetencer til horisontalt kompetenceløft af medarbejdere ved produktion af mad til børn i forhold til det pædagogiske og maddannelse i dagsinstitutioner. Køkkenpersonalet spiller en stigende rolle i dagsinstitutionens realisering af de pædagogiske mål, fordi det er oplagt at inddrage de

dannelsesmæssige aspekter omkring måltidet i udviklingen af børnene. Derudover kan opgaver i køkkenet, som børnene kan deltage i, være indeholdt i institutionens læreplaner. Uddannelsesbehovet er afdækket via analysen ”Strukturforløb inden for institutionskøkkenområdet”.

Der søges derfor midler under tema 1 til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelserne med arbejdstitlerne:

- Maddannelse i relation til måltidet på dagsinstitutionsområdet (1. prioritet)
- Pædagogik i relation til måltidet på dagsinstitutionsområdet (1. prioritet)

Der er behov for kompetencer for medarbejdere i daginstitutioner til at planlægge og producere kolde frokostmåltider. Medarbejderne skal have kompetencer til fx at lave ”madder” af selvbagt rugbrød med mange forskellig slags passende pålæg, og hvor børnene kan være med og deltage aktivt i tilberedningen af disse. Endvidere ønskes kompetencer til at anvende næringsrig og varieret pålæg og tilbehør til maden i produktion af smørrebrød til børn, så maden til børnene opfylder de officielle anbefalinger. Der ses også udviklet kompetencer til produktion af varieret mængde af kolde salater til børn. Medarbejderne har desuden behov for kompetencer til at opretholder korrekt hygiejneforhold og sikkerhed i tilberedningen. Uddannelsesbehovet er afdækket af godkendte uddannelsesinstitutioner.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Den kolde (frokost)mad i daginstitutioner (1. prioritet)

Flere og flere institutioner har etableret bålområde til de pædagogiske og sociale aktiviteter. Institutionerne ser gerne, at bålområderne anvendes til at inddrage børn i tilberedningen af mad og måltider over bål, som en del af institutionernes aktivitet. Medarbejderne inden for området har behov for kompetencer til at planlægge og producere mad og måltider over bål, hvor mellemstore og store børn kan deltage i tilberedelsen. Produktion af mad over bål kræver endvidere kompetencer til specifikke tilberedningsmetoder i forhold til køkkenredskaber, hygiejneforhold og sikkerhed. Uddannelsesbehovet er afdækket af godkendte uddannelsesinstitutioner.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Tilberedning af mad og måltider over bål (2. prioritet)

Medarbejdere inden for jobområdet har behov for kompetencer til at producere ernæringsrigtig tygge- og synkevenlig mad og måltider, der kan serveres for brugergrupper med dysfagi. Tygge- og synkevenlig mad kan ofte have et meget gråt og kedelig udtryk, og maden kan have en meget kedelig konsistens og smag. Der er behov for kompetencer til at kunne producere god mad og gode måltidsoplevelser til brugergruppen med dysfagi. Uddannelsesbehovet er afdækket af både godkendte uddannelsesinstitutioner og branchens organisationer.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Dysfagi – kost med modificeret konsistens (2. prioritet)

Der er behov for, at medarbejderne i jobområdet kan øge deres kompetencer og viden om de enkelte mikroorganismer i egenkontrollen til sikring af fødevarerhygiejnen. Kompetencerne ses opnået ved udvikling af en uddannelse, der med fordel kan indgå i et samlet forløb med den eksisterende arbejdsmarkedsuddannelse 47256 Værktøjer til risikoanalysen i madproduktion. Uddannelsen er rettet mod deltagere, der arbejder med madproduktion. Uddannelsesbehovet er afdækket af branchens organisationer.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Mere om Listeria og andre mikroorganismer (1. prioritet)

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Den samlede aktivitet for 2014 faldt med 6 % i forhold til 2013, hvorimod den for amu-målgruppen steg med 8 %.

På samme måde er den samlede aktivitet på kernemål faldet med 6 %. Til gengæld er aktiviteten på kernemålene for amu-målgruppen steget med 20 %.

Der var i aktiviteten for 2014 stadig stor fokus på kernemål i relation til hygiejne og håndværket i madproduktionen, herunder især vedrørende sæsonens råvarer, tilberedningen og praktisk anvendelse af sensorik i både madproduktionen og anretning. Der har også været speciel fokus på økologi, diæter og kostberegning samt kernemål i forhold til salg, service, strategi og administration.

Aktiviteten forventes at stige svagt – primært grundet gennemførelse af de 6 ugers jobrettede uddannelsesforløb. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i aktiviteten, hvilket ikke stemmer overens med branchens egne forventninger og tilbagemeldinger fra godkendte skoler.

2.d FKB 2267 Brød-, kage-, dessert- og konfekturfremstilling

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB's jobområde

Branchen er udfordret af de senere års vækst i salg af brødprodukter fra supermarkeder og tankstationer. For at kunne konkurrere med dagligvarebutikkernes standardvarer er håndværksbageren nødt til at differentiere sig i forhold produktudbud, kvalitet og originalitet.

Der er i branchen generelt kommet større fokus på kvalitetsudvikling og forbrugernes oplevelse af kvalitet, omend det pt mest ses manifesteret hos speciale bagerbutikker i de større byer og hos eksempelvis bagerkæden Lagkagehuset. Der er helt klart et forbrugersegment, som er villig til at betale en højere pris for brød, kager og desserter af høj kulinarisk kvalitet.

I produktudviklingen og for det færdige produkt er sensorik en væsentlig dimension. Fødevarer sensoriske kvaliteter handler bl.a. om udseende, duft, smag, temperatur og konsistens. Det indebærer at kunne arbejde bevidst med smagsudvikling og råvaresammensætning og teknikker til at optimere de sensoriske kvaliteter. Det er branchens vurdering, at øgede kompetencer udi sensorik vil have en positiv effekt på kvalitetsudviklingen af brød, kager m.m.

Fra den 13. december 2016 bliver det obligatorisk at næringsdeklarere færdigpakkede fødevarer. Den obligatoriske næringsdeklaration omfatter fødevarens indhold af energi, fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrat, sukkerarter, protein og salt, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011.

Hvis man frivilligt vil næringsdeklarere færdigpakkede og ikke-færdigpakkede fødevarer, skal man også følge de fastsatte regler. Tilsætning af vitaminer og mineraler samt anvendelse af ernærings- og sundhedsanprisninger udløser også krav om næringsdeklaration.

Da alle virksomheder inden for brancheområdet er fødevarerproducerende virksomheder, er de omfattet af forordningen. Som en konsekvens af de nye og ændrede krav til næringsdeklaration må det forventes, at en del butikker skal re-designe deres nuværende emballage, revidere næringsdeklarationen m.m.

De efterspurgte kompetencer er de samme som bekræftet ovenfor for detailslagterområdet. Der vil således kun blive søgt om midler til udvikling af én arbejdsmarkedsuddannelse om næringsberegning m.m., som vil dække begge brancheområder.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Der er behov for udvikling af kompetencer, der har fokus på sensorik og sensoriske værktøjer i produktionen af brød og konditori, herunder grundsmage, smagssammensætninger, smagsoplevelser og bedømmelse af smag. Uddannelsesbehovet er afdækket af branchens organisationer.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Sensorik og bagning (1. prioritet)

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Den samlede aktivitet i 2014 faldt med 53 % i forhold til 2013 og for amu-målgruppen med 31 %.

Faldet er primært begrundet i et fortsat stort fald i aktiviteten for ledige på tilkoblede mål fra andre jobområder inden for it-relaterede uddannelser.

Kernemålsaktiviteten for amu-målgruppen faldt i 2014 med 25 % i forhold til 2013. Aktiviteten er bredt fordelt over såvel bager- som konditorfaglig kompetenceudvikling. Der var for amu-målgruppen særlig fokus på kernemål i forhold til salg og service i bagerbutikken.

Aktiviteten forventes at stige svagt i retning af konceptudvikling og markedsføring. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i aktiviteten, hvilket ikke stemmer overens med branchens egne forventninger og tilbagemeldinger fra godkendte skoler.

2.e FKB 2279 Reception, servering og service

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB's jobområde

Udviklingen inden for jobområdet er stadig koncentreret om værtskab, service og salg. Der er fokus på, at medarbejdere i branchen bevæger sig væk fra en prædefineret faglighed. Medarbejderne bevæger sig både kompetence- og jobmæssigt over spændingsfeltet fra enten at være meget specialiserede inden for et bestemt felt eller være meget bredt funderede ”blæksprutter”, der har kompetencer til at dække opgaver på tværs af alle fagligheder inden for jobområdet. Service og udvikling inden for service er stadig et vigtigt konkurrenceparameter i branchen.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Branchens definering af, hvad service indebærer og indeholder af kompetencer rykker sig. Service betragtes ikke mere som noget, der blot skal ”leveres”, men som et resultat af et dynamisk samarbejde med gæsten - til at skabe gode serviceoplevelser. På baggrund af udviklingen i definering af service, er der behov for kompetencer til at udvikle og gennemføre ny serviceform (co-creation) med værdiskabende og involverende/interaktiv gæsteservice, så serviceoplevelsen for den enkelte gæst kan øges.

Uddannelsesbehovet er afdækket af branchens organisationer.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Co-creative service på hotel og restaurant (1. prioritet)

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Den samlede aktivitet i 2014 faldt med 16 % i forhold til 2013, hvorimod den for amu-målgruppen steg med 6 %.

Aktiviteten på kernemål faldt samlet med 23 %. Stigningen i den samlede aktivitet for amu-målgruppen er således begrundet i en øget aktivitet på tilkoblede mål fra andre efteruddannelsesudvalg eller fra fælleskataloget. Især førstehjælp har haft en stor andel af aktiviteten, dernæst inden for grundlæggende matematik og salgsteknik.

Aktiviteten for 2014 viser et behov for kompetenceudvikling inde for gæstebetjening, service og salg. Den øgede aktivitet i 2014 inden for førstehjælp og andre grundlæggende kompetencer viser tendens til kommende aktivitet i relation til uddannelser og forløb for opkvalificering fra ufaglært til faglært.

Aktiviteten forventes at stige svagt dels grundet udbud af strukturforløbet ”fra ufaglært til faglært tjener” og dels de 6-ugers jobrettede uddannelsesforløb. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i aktiviteten, hvilket ikke stemmer overens med branchens egne forventninger og tilbagemeldinger fra godkendte skoler.

2.f FKB 2281 Madfremstilling – restaurant, kantine og catering

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB's jobområde

Flere og flere restauranter anvender grill med åben ild ved tilberedning og servering af gæster i restaurantens gæsteområder. Den direkte kontakt til gæsterne og den synlige tilberedning af maden er meget populær i branchen - og en meget direkte og "håndgribelig" måde at udøve værtskab og knytte bånd til gæsterne. Tilberedning ved grill med åben ild er oftest i forbindelse med buffet/ta' selv tilbehør med retter, der klargøres og tilberedes i restaurantens produktionskøkken. Gæsternes deltagelse i den sidste del af tilberedningen på åben grill giver gæsterne en følelse af autencitet i oplevelsen.

Der er i branchen stadig stor interesse for bæredygtighed i madfremstillingen og primært anvende økologiske og friske danske råvarer, der gerne skal kunne tages fra restaurantens egen køkkenhave. Restauranter i byerne har anderledes vilkår til at kunne få egne råvarer fra urte-/køkkenhaven. Friske råvarer for branchen tolkes mere og mere bogstaveligt, som "mest friske", når de er fra egen avl og have, der anvendes som en del af virksomhedens brand. At finde og dyrke egne råvarer fra en køkkenhave, der er etableret inde i byerne eller i nærheden, er en stigende trend og "must" for flere restauranter i byerne. Urban farming/cooking er således en anderledes måde at planlægge og udvikle retter til virksomhedens menukort, og er desuden et meget bæredygtig og miljøbevidst koncept, som virksomhederne kan anvende i deres brand.

Der er i jobområdet stadig stort fokus på optimering af råvaren i madfremstillingen. Dette for både at minimere mængden af madspild og for at optimere driften ved at anvende bestemte tilberedningsmetoder, såsom røgning og saltning. Tilberedningsmetoderne giver den ønskede smag og udtryk i fremstillingen af retter og kan øge madens holdbarhed.

Branchen har stadig opmærksomhed på anvendelse af sæsonens råvarer og overskydende madproduktion, som i restauranterne kan bruges ved fremstilling og udvikling af egne pålægsprodukter til smørrebrød, kanapéer/tapas og lignende til a la carte og buffet.

Der er for tiden meget opmærksomhed i branchen på udvikling af nye gastronomiske retter med kreativ anvendelse af råvarer, der er inspireret af udlandet. Trenden i fremstilling af nye eksotiske retter til danske menuer, der kan leve op til danskernes renommé som førende inden for gastronomi, er retter, hvor insekter indgår som råvare.

Udvalget er bekendt med et stigende behov for grundlæggende arbejdsmarkedsrelevant kompetenceudvikling inden for dele af brancheområdet, der er under hastig udvikling. Udviklingen i arbejdsfunktioner hos Convenience Food Stores/fastfood-kæderestauranter fordrer en afdækning af medarbejdernes nuværende kompetencer og om deres fremtidige uddannelsesbehov kan blive dækket af det nuværende udbud af arbejdsmarkedsuddannelser.

I forlængelse af serviceeftersynet har branchen stadig fokus på udvikling af sammensatte uddannelsesforløb, som arbejdsmarkedet har vist øget interesse for. Branchen ønsker at få afdækket behovet for både horisontale og vertikale kompetenceløft.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Der er behov for kompetencer til at anvende åben grill ved direkte tilberedning og servering af gæster i restaurantens gæsteområder. Medarbejderen skal kunne klargøre til denne type tilberedningsmetode og kunne tilberede maden direkte på åben grill med ild i gæsteområdet, herunder den nødvendige fokus og kompetencer til de specielle hygiejneforhold, som denne form for madfremstilling kræver. Medarbejderne skal tillige have kompetencer til betjening og servering i det direkte samspil med gæsten på restauranten. Uddannelsesbehovet er afdækket af en godkendt uddannelsesinstitution.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Grill – åben ild i restauranten (1. prioritet)

Medarbejdere inden for branchen har behov for kompetencer til at realisere urban farming/cooking, som er et meget bæredygtig og miljøbevidst koncept. Det kræver stærke kompetencer til viden om råvarer i forhold til planlægning og udvikling af retter og menuer samt især håndtering af råvarer i forhold til holdbarhed. Uddannelsesbehovet er afdækket af en godkendt uddannelsesinstitution.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Urban farming/cooking (1. prioritet)

Der er behov for kompetencer i jobområdet til at anvende tilberedningsmetoder inden for røgning og saltning af mad og retter. Medarbejderne ønsker kompetence til at anvende røgning og saltning i tilberedningen af retter for at fremme ønsket smag og udtryk samt til at øge madens og madprodukternes holdbarhed. Uddannelsesbehovet er afdækket af en godkendt uddannelsesinstitution.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Røgning og saltning i madfremstillingen (1. prioritet)

Medarbejderne i jobområdet har behov for kompetencer til at anvende sæsonens råvarer og overskydende madproduktion til fremstilling og udvikling af egne pålægsprodukter til restaurantens smørrebrød, kanapéer/tapas og lignende. Der kræves endvidere kompetencer til udvikling og tilvirkningen af bæredygtige pålægsprodukter i restauranter. Uddannelsesbehovet er afdækket af en godkendt uddannelsesinstitution.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Fremstilling af pålæg på restaurant og kantine (1. prioritet)

Der er et behov for udvikling af kompetencer til fremstilling og udvikling af retter med mere eksotiske/atypiske råvarer, der er inspireret af udlandet. Der efterspørges kompetencer til at udvikle, planlægge og tilberede retter, hvor insekter indgår som råvarer. Uddannelsesbehovet er afdækket af en godkendt uddannelsesinstitution.

Der søges derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen:

- Insekter - andre proteiner på menukortet (1. prioritet)

Udvalget ønsker at gennemføre en analyse, der skal afdække kompetencebehov for branchens medarbejdere i arbejdsfunktioner hos Convenience Food Stores/fastfood-kæder i landet. Undersøgelsen skal tage udgangspunkt i en kortlægning af beskæftigelsesområdet, herunder beskrivelse af typer af virksomheder, medarbejdere, arbejdsfunktioner og kompetencebehov.

Der søges derfor midler til gennemførelse af følgende analyse, hvis formål uddybes ved den elektroniske ansøgning:

- Afdækning af kompetencebehovet for medarbejdere hos Convenience Food Stores/fastfood-kæderestauranter (1. prioritet)

Udvalget ønsker at gennemføre en analyse, som skal beskrive og udvikle vejledende strukturforløb for kompetenceudvikling inden for madfremstilling i restaurant, kantine og catering. Analysen skal resultere i konkrete forslag til uddannelsesforløb for både horisontale og vertikale kompetenceløft, herunder forløb for ”ufaglært til faglært”. Endvidere skal analysen pege konkret på de udækkede kompetencebehov, der

skal bruges i de sammensatte strukturforløb. Analysen skal endvidere give anbefalinger til nødvendige kompetenceudvikling og forslag til formidling af uddannelsesstrukturerne til målgruppen.

Der søges derfor midler til gennemførelse af følgende analyse, hvis formål uddybes ved den elektroniske ansøgning:

- Strukturforløb inden for madfremstilling i restaurant, kantine og catering (1. prioritet)

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Den samlede aktivitet i 2014 faldt samlet med 22 % i forhold til 2013 og for amu-målgruppen med 11 %.

Aktiviteten på kernemål faldt samlet med 18 % og for amu-målgruppen med 4 %. Der har i 2014 været et specielt fald på kompetencer inden for almen fødevarehygiejne på omkring 30 %.

Aktiviteten på kernemål i 2014 afspejler særligt fokus på kompetenceudvikling i relation til råvarer, herunder i forhold til økologi, sæson, optimering og tilberedning. Aktiviteten i 2014 viste fortsættelse af interesse i kompetencer til madfremstilling af sunde og økologiske retter. Endvidere viser aktiviteten i 2014 ny fokus på kompetencer i relation til diæter og specialkost foruden forgående års interesse for kompetenceudvikling i aspekter omkring råvaren.

Aktiviteten forventes at stige svagt dels grundet øget udbud af arbejdsmarkedsuddannelser og dels grundet 6 ugers jobrettet uddannelsesforløb. Foreløbige tal for 1. halvår 2015 viser et kraftigt fald i aktiviteten, hvilket ikke stemmer overens med branchens egne forventninger og tilbagemeldinger fra godkendte skoler.

16. oktober 2015

CSH/THN

Fælles arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Industriens Uddannelser

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver tendenser, projekter og initiativer, som går på tværs af efteruddannelsesudvalgene på industriens område, dvs. **Industriens Fællesudvalg (IF), Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) samt IF & MI Svejsning og fyingsteknik**. Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og de branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser supplerer hinanden.

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver bl.a. følgende temaer:

- Robotteknologi, automatisering og big data
- 3D printere
- Det cirkulære produktionsparadigme
- Manufacturing Academy of Denmark (MADE)

1. Den generelle udvikling på industriens område

1.1 Tendenser og behov i industrien

Den danske industri har frem til starten af 2015 klaret sig godt¹. En undersøgelse blandt DI's virksomhedspanel viste i juli 2015, at de fleste eksportvirksomheder forventer fremgang i 3. kvartal 2015. En anden prognose peger på, at der er gode udsigter for eksporten af forbrugsvarer som medicin, fødevarer, beklædning og møbler i 2015 og 2016². Siden starten af 2013 har eksporten af maskiner, herunder vindmøller³, overtaget førertrøjen fra medicinalindustrien i Danmark⁴. Enkelte analyser giver udtryk for en positiv forventning til udviklingen i beskæftigelsen inden for industrien i de kommende år⁵. Der er dog også udfordringer til dette scenarie. Dels er der generelt en bekymring over den manglende produktivitetsudvikling i de private byerhverv

¹Metal og fakta, nr. 2, 2015 side 3, se <https://www.danskmatal.dk/Nyheder/Metal-og-Fakta/Sider/Metal-og-Fakta-2015-nr-2.aspx> og AE, 4. august 2015: Industrieksporten peger på stærk dansk konkurrenceevne, side 4, se http://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_industrieksporten-pegar-paa-staerk-dansk-konkurrenceevne.pdf

²DI Erhvervsøkonomisk analyse, juli 2016 "Bedre udsigter for eksporten af forbrugsvarer" side 1-3, se <http://di.dk/SiteCollectionDocuments/Opinion/Konjunktur/Stigende%20eksport%20af%20forbrugsgoder%20juli%202015.pdf>

³Vindmøller som i statistikken rubriceres under "kraftmaskiner og motorer"

⁴Metal og fakta, nr. 2 2015 side 7, se <https://www.danskmatal.dk/Nyheder/Metal-og-Fakta/Sider/Metal-og-Fakta-2015-nr-2.aspx>

⁵F.eks. Metal og fakta, nr. 2 2015 side 3, se <https://www.danskmatal.dk/Nyheder/Metal-og-Fakta/Sider/Metal-og-Fakta-2015-nr-2.aspx>

(som også omfatter industrien). Siden 2011 har produktivitetsudviklingen i Danmark udviklet sig meget svagt⁶, hvilket kan være en hindring for fortsat vækst i danske virksomheder. Dels er der en stigende bekymring for, at mangel på de rette kompetencer kan undergrave såvel nuværende som fremtidige muligheder for vækst. En analyse fra DI (sept. 2015) viser, at der i lyset af den nuværende udvikling er udsigt til en mangel på 44.000 faglærte i 2025, særligt inden for de tekniske områder. Det er her afgørende, at også AMU-systemet kan understøtte opkvalificering, så det forventede underskud på faglært arbejdskraft imødegås.

2. Generelle kompetencebehov

Industriens Uddannelser har identificeret en række generelle kompetencebehov, der forventes at blive større efterspørgsel efter på tværs af industriens brancher. Disse er beskrevet i de følgende afsnit.

2.1 Robotteknologi, automatisering og big data

Robot- og automatiseringsbølgen er ikke overstået i Danmark. En undersøgelse foretaget af "Produktion i Danmark" viste i august 2015, at tre ud af fire danske industrivirksomheder ikke anvender robotter. Den primære begrundelse for fravalget var, at virksomhederne mente, at deres produktion var for lille og fleksibel til at kunne høste gevinst af industrirobotter⁷. Et demonstrationsprojekt gennemført i regi af MADE (se afsnit 2.4) viser imidlertid, at industrirobotter, også hos virksomheder med helt ned til 12 ansatte, kan skabe rentabilitet i lavvolumenproduktion og tilbyder en kvalitetsgaranti, som sikrer virksomheden en gevinst i forhold til konkurrenterne. Brugen af de nye teknologier giver en højere produktivitet, men kræver samtidig en større faglig mobilitet hos medarbejderne, da de hurtigere skal kunne skifte mellem forskellige typer af maskiner⁸. Industriens Uddannelser forventer på det grundlag, at investeringerne i robot- og automatiseringsteknologi vil være stigende hos danske industrivirksomheder i de kommende år, og at dette vil give afledte kompetencebehov, som skal dækkes i AMU-udbuddet. Det øgede fokus på brugen af big data – særligt i kombination med begrebet Internet of Things⁹ – er på den nationale og internationale dagsorden. De

⁶ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Økonomisk prognose september 2015: "Dansk økonomi i fremgang – tid til produktivitet", side 3, se http://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/prognose/ae_prognose15.pdf

⁷ Se artiklen "Potentialet er stort for robotter i de danske virksomheder", <http://www.effektiv-industri.dk/robotteknologi/potentialet-er-stort-for-robotter-i-de-danske-virksomheder>

⁸ Se artiklen "Automatisering skaber øget produktivitet", <http://www.effektiv-industri.dk/dansk-industri/automatisering-skaber-oget-produktivitet>

⁹ GTS-nettet i samarbejde med Teknologisk Institut Analyse og Erhvervsfremme: "Smarte Produkter og Internet of Things" s. 11ff.

potentielle anvendelsesmuligheder er mangeartede; fra at tilbyde nye funktionaliteter i industriprodukter til at adressere de voksende udfordringer i forbindelse med transport, helbred, demografi og klimaudfordringer¹⁰. Industriens Uddannelser vil følge udviklingen tæt med henblik på at sikre de nødvendige efteruddannelses tilbud.

2.2 3D printere

Additiv fremstilling er en ny produktionsteknologi, der opbygger 3-dimensionelle konstruktioner/emner. Fremstillingsmetoderne og materialerne, der kan anvendes, er mange¹¹. Plastmaterialer har været det primære 3D printmateriale, men i dag ses også stigende anvendelse af metal, voks, ler, fødevarer (chokolade) m.fl.

3D-print åbner muligheder for nye designs af emner med optimering af en række designparametre. Herunder miljø- og energioptimering, styrkeoptimering, integrerede design af bevægelige dele og supply chain optimering m.fl. Mens udviklingen hidtil har været drevet af (rapid) prototyping og hjemmeprintere, forventes egentlig produktion af industri- og specialprodukter at være den største drivkraft i fremtiden. Der er indikationer på, at salget af 3D printere til industrien er stigende. Bl.a. ses en stigning i brugen af 3D printere i fremstillingsvirksomheder¹². Industriens Uddannelser ser et behov for at undersøge området for 3D-print nærmere for at sikre, at efteruddannelsesudbuddet afspejler industriens behov.

2.3 Det cirkulære produktionsparadigme

Flere førende analysehuse peger på de store forretningsgevinster, der ligger i, at virksomheder går over til det cirkulære produktionsparadigme. Det forventes, at det cirkulære produktionsparadigme vil vinde indpas hos flere virksomheder i de kommende år. Konkret er IKEA gået i gang med at implementere en cirkulær forretningsmodel¹³, som bl.a. vil kunne få betydning for de danske fremstillingsvirksomheder, som leverer til IKEA. DI procesindustrien er medinitiativtager til en konference i november 2015, hvor der sættes fokus på, hvad overgangen til et cirkulært produktionsparadigme vil betyde for kemikaliehåndteringen i virksomhederne¹⁴. Generelt forventes det, at overgangen til et cirkulært produktionsparadigme vil udfordre virksomhederne

¹⁰ Ibid., s. 13.

¹¹ Se artiklen "Multifab can 3D print 10 materials at once", <http://circulatenews.org/2015/08/multifab-can-3d-print-10-materials-at-once/>

¹² Jern-Maskinindustrien, 9. oktober 2015, s. 6: "Industrien tager 3D print til sig".

¹³ Se <http://ouryear.ikea.com/story/sustainable-material-innovation-story/>

¹⁴ Se <http://www.kemiensdag.dk/kemiens-dag-15>

både i forhold til produktudvikling, samarbejdet i produktkæder og tilrettelæggelsen af selve produktionen og den efterfølgende logistik og dermed skabe behov for nye kompetencer i alle lede af produktionskæden.

2.4 Trendspotting i et forskningsperspektiv

Industriens dynamik og udvikling skal afspejles i AMU-systemets tilbud, der skal sikre den nødvendige opkvalificering af den danske arbejdsstyrke. Trendspotting er en vigtig parameter for at udvikle AMU-systemet. MADE – Manufacturing Academy of Denmark – arbejder med ni temaer, blandt andre 3D print, hyperfleksibel automation og digitalisering af forsyningskæder herunder big data¹⁵. MADE arbejder for at fremme produktion i Danmark gennem forskning, innovation og uddannelse på tværs af brancher. MADE er et samarbejde mellem universiteter, SMV'er, GTS-institutter, foreninger og fonde; herunder Innovationsfonden under Forsknings- og Uddannelsesministeriet¹⁶. Industriens Uddannelser følger arbejdet tæt med henblik på at finde tendenser eller udviklingsområder, der kan komme til at præge den fremtidige udvikling af efteruddannelsesmarkedet. Endelig inddrages elementer af forskningen i dele af analysearbejdet i både IF og MI.

2.5 Styrkelse af amukurs.dk som et redskab til uddannelsesvalg

Industriens Uddannelser har i samarbejde med Transporterhvervets Uddannelser, Træets Efteruddannelser og Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse lanceret "Min profil" på portalen amukurs.dk. Den ny funktion gør det mere synligt for den enkelte bruger, hvilke uddannelsesmuligheder der ligger i AMU systemet i forhold til egen kompetenceprofil. Herudover har portalen fået en funktionalitet, så ledige kan vejledes i forhold til muligheder inden for de op til 6 ugers jobrettede uddannelsespakker. Industriens Uddannelser vil i løbet af vinteren 2015/16 gennemføre en målrettet kampagne over for landets jobcentre, så disse kan vejlede ledige i mulighederne for at bruge amukurs.dk. Det forventes, at de nye funktioner i amukurs.dk vil have en positiv effekt på efterspørgslen på AMU kurser inden for industriens område.

¹⁵ Se: <http://made.dk/arbejdspakkerne---the-work-packages>

¹⁶ Se: <http://made.dk/videnspredning-2>

3. Analysebehov på industriens område

3.1 Tværgående analyseprojekter

Industriens Fællesudvalg og Metalindustriens Uddannelsesudvalg har identificeret behov for igangsættelse af ét fælles analyseprojekt.

3.1.1 3D print og hyperfleksibel automations betydning for IU-målgruppens kompetencebehov

Formålet med projektet er at give et tværgående overblik over, hvilke brancher i dansk industri, der i særlig grad forventes at anvende og indføre de nye teknologier; 3D print og hyperfleksibel automation, i nærmeste fremtid. På baggrund af denne kortlægning fordelt på brancher og jobprofiler opstilles der forslag til konkrete AMU-mål og uddannelsesstrukturer, der kan kvalificere medarbejderne til at varetage de nuværende og fremtidige jobprofiler i industrien på de to områder.

Projektet beløber sig til i alt 616.200 kr., som fordeles ligeligt mellem de to ansøgende efteruddannelsesudvalgs ansøgte analysebudgetter. Det vil sige, at IF ansøger om midler til halvdelen af analysens budget, nemlig 308.100 kr. og MI ansøger om midler til den anden halvdel af analysens budget, også 308.100 kr. Af systemtekniske årsager er det IF som står som ansøger af projektet i ministeriets elektroniske ansøgningssystem og dermed ansøger det samlede beløb på 616.200 kr., men reelt er det en analyse, som indgår i begge sekretariater samlede analysebudget.

3.2 Analyser i regi af Metalindustriens Uddannelsesudvalg

Metalindustriens Uddannelsesudvalg har identificeret behov for at ansøge om fire analyser:

3.2.1 Analyse af Have/park-området

Inden for det entreprenør- og landbrugstekniske område (FKB 2241) findes en nichebranche; have/park-området, hvor branchen efterspørger målrettede tilbud inden for både erhvervsuddannelses og efteruddannelsesområdet.

Analysen gennemføres i et samarbejde mellem MI og Erhvervsskolerne Aars og har til hensigt at kortlægge efteruddannelsesbehovene og komme med anbefalinger til, hvordan FKB 2241 kan udvikles for at dække de beskrevne behov.

3.2.2 Analyse af efteruddannelsesbehovet inden for elektronikbranchen rettet mod udvikling, produktion, service og anvendelse af droner

Inden for elektronik- og svagstrømsområdet (FKB 2252) klarlægges og analyseres de arbejdsprocesser, som knytter sig til udvikling, produktion, service og anvendelse af droner.

Analysen gennemføres i et samarbejde mellem MI og Mercantec og har til hensigt er at skabe et grundlag for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser rettet mod produktionsvirksomheder og deres behov hos faglærte.

3.2.3 Analyse af efteruddannelsesbehovet inden for det datatekniske område

Inden for det datatekniske område (FKB 2259) ønsker Udvalget at styrke arbejdsmarkedsuddannelserne. Der er uklarhed om, hvorvidt de nuværende strukturer hænger sammen med målgruppens behov og de udviklingstendenser, som er til stede i branchen.

Analysen gennemføres af en ekstern konsulent i samarbejde med en erhvervsskole. Analysen supporteres af MI. Hensigten er at skabe klarhed over de strukturer, der er nødvendige for at sikre et dækkende efteruddannelsesudbud. Herunder skal det klarlægges, om der skal etableres nye arbejdsmarkedsuddannelser og/eller foretages revidering af eksisterende.

3.2.4 Analyse af det køletekniske område

Inden for det køletekniske område (FKB 2707) er der over de senere år observeret en øget efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft. Brugen af køleanlæg vokser, køleanlæggenes kompleksitet ligeledes og branchen er yderst påvirket af øgede nationale og internationale miljømæssige krav.

Analysen gennemføres i samarbejde med et eksternt konsulentfirma. Hensigten er at identificere de faggrupper foruden køleteknikere, som måtte have forudsætninger for at virke på det køletekniske område, hvis de efteruddannes. Samtidig skal analysen betragte den nuværende uddannelsesstruktur i et nationalt perspektiv og vurdere, om der er regionale forskelle mellem udbuddet af efteruddannelser og efterspørgslen efter disse.

4. Udviklingstendenser inden for Metalindustriens Uddannelsesudvalgs brancheområder

Metalindustriens Uddannelsesudvalg (herefter: udvalget) forventer, at den samlede aktivitet på udvalgets AMU-kurser vil være uændret i 2015 sammenlignet med den foregående periode.

4.1.1 Smedeteknisk område (FKB 2610)

Udvalget har igangværende analysearbejde som er igangsat ud fra konstatering af uddannelserne i FKB 2610 i de senere år har haft en meget lav aktivitet. Analysen skal afdække, om virksomhederne i FKB's jobområder har behov for kompetencer, som ikke kan erhverves gennem deltagelse i de eksisterende uddannelser, og dermed om der er brug for udvikling af supplerende uddannelsesmål. Endvidere skal afdækkes, hvordan der kan udvikles standardpakker, som beskriver en sammenhængende og synlig vej for ufaglærte til at blive faglærte. Udvalget ønsker at reservere midler til udvikling af to uddannelser til at imødekomme nye efteruddannelsesbehov som analysen måtte afdække.

Udvalget har identificeret behov for udvikling af efteruddannelsestilbud til faglærte smede inden for procesområdet. Der er tale om uddannelser som skal tilføre kompetencer inden for:

- Hygiejne og fødevarer sikkerhed
- Flowforståelse
- Kemi
- Energiforståelse
- Vedligeholdelsesteknik
- Materiale og komponentforståelse
- Designkendskab

Udvalget søger midler til udvikling af uddannelsesmål og undervisningsmateriale til "processmedeområdet"

Udviklingen inden for kvalitetsstyring af smedearbejde affødt af bl.a. byggevarerforordningen og kravene til virksomheder som leverer bygningsstål medfører behov for udvikling af uddannelser med reference til DS/EN 1090.

Der forventes som helhed stabil aktivitet på FKB'en.

4.1.2 De maritime håndværksfag (FKB 2239)

Den danske bådebygger- samt sejlmagerbranche er kompetencemæssigt meget fragmenteret. Især de mange materialetyper - som mindre lyst- og erhvervsfartøjer er fremstillet af - gør de kompetencemæssige krav meget omfattende, men også krav til elektriske installationer, VVS og andre fagkompetencer er nødvendige, hvis man skal være en dygtig bådebygger. Bådebyggeren skal i den ideelle verden være specialister, der skal kunne udføre flere forskelligartede typer arbejde. Udfordringen kan dog blive, at man kommer til at uddanne "generalister", hvis man prøver at gabe over for mange kompetencer.

En udfordring, som man ser afspejle sig i det relative store antal uddannede, som falder ud af branchen efter endt uddannelse, fordi bådebyggere relativt nemt kan finde arbejde i andre relaterede håndværksbrancher, der tilbyder større jobsikkerhed og bedre lønvilkår blandt andet tømrerfaget.

Udvalget vurderer, at der fortsat vil være stigende behov for kompetencer inden for bådebygning i materialerne kulfiber og aluminium og i nogen grad træ pga. de nye materials fremkomst, hvilket hos nogen elever kan give et modsætningsforhold mellem det reelle arbejde, og de forestillinger, eleven har til arbejdet som bådebygger.

Udvalget har i det kommende år i forvejen sat AMU-midler af til udvikling af undervisningsmateriale inden for sejlmager- og bådebyggerområdet.

Der forventes en uændret aktivitet.

4.1.3 Opbygning og drift af offshore installationer (FKB 2263)

Udvalget har tidligere gennemført en analyse, der snævert omfattede fremstillings- og reparationsbranchen inden for offshore området. Resultatet af denne analyse medførte udvikling af et antal nye efteruddannelser, som er relevante for denne branche.

En stigende grad af arbejdsmarkedet inden for offshore udgøres i dag af fleksible og tidsbegrænsede ansættelsesforhold, herunder spiller det såkaldte spotarbejdsmarked en stor rolle. Aktørerne på området oplever, at det ofte er

særdeles vanskeligt at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, når der eksempelvis skal gennemføres store konstruktions- eller vedligeholdelsesopgaver.

Udvalget har igangværende analysearbejde med henblik på at få kortlagt behov og muligheder for efteruddannelse inden for det fleksible offshore arbejdsmarked i Danmark. Dels med henblik på at sikre, at der i videst muligt omfang er kvalificeret arbejdskraft tilgængelig, når der udbydes store offshoreopgaver, og dels for at se på, hvad der kan gøres for den løbende kompetenceudvikling og efteruddannelse af de medarbejdere, der i dag primært er beskæftiget på det fleksible offshore-arbejdsmarked. Udvalget ønsker at reservere udviklingsmidler til eventuel udvikling som følge af konklusioner på det igangværende analysearbejde.

Offshoreindustrien er fortsat i vækst og efterspørger i stigen grad kvalificeret arbejdskraft. Der forventes uændret til svagt stigende aktivitet på området.

4.1.4 Udvikling og produktion til digital media (FKB 2203)

Siden FKB'ens udvikling og godkendelse ultimo november 2011 har det faglig udvalg, i tæt samarbejde med skolerne, forsøgt at igangsætte en række initiativer, der vil støtte interessen og aktiviteten på de seks allerede eksisterende AMU-mål.

De hidtidige aktiviteter har ikke medført aktivitet på FKB'en, hvorfor de seks AMU-mål blev afkoblet FKB'en som følge af 3-årsreglen.

De AMU-mål, som stadig er relevante, bliver omskrevet til valgfri specialefag og tilkoblet digital media uddannelse. Derefter ansøger udvalget om at tilkoble AMU-målene igen.

Dette gøres, da udvalget stadig har den opfattelse, at branchen til trods for den lave aktivitet stadig efterspørger efteruddannelse. Ved at samlæse EUD og AMU sikrer udvalget, at det skolerne kan udbyde disse AMU-mål på en økonomisk rentabel måde.

Udvalget tilføjer dog, at der er en risiko for, at efteruddannelsesbehovet stadig ikke bliver efterspurgt i AMU-regi, fordi virksomhederne og deres ansatte stadig har et ringe kendskab til AMU, og for nogle er det svært at forbinde sig med AMU's image. Branchen er vant til målrettede, ofte netbaserede og dyre kurser

med få deltagere eller selvstudier i meget bred forstand. I alle tilfælde søger de målrettet præcis dét, de skal bruge og er meget produkt- og resultatorienterede. Branchen er vant til at have selv lærte medarbejdere, som på anden vis har fået en specialiseret viden inden for området, hvilket har medvirket til, at kursusefterspørgslen har været minimal.

Udvalget vurderer samlet set, at aktiviteten vil stige som følge af, at det bliver nemmere for skolerne at udbyde de AMU-mål, som fremadrettet vil komme til at ligne de nye valgfri specialefag.

4.1.5 Data- og kommunikationstekniske område (FKB 2259)

Det data- og kommunikationstekniske område er genstand for en vedvarende udvikling, som stiller krav til branchen om at holde sig opdateret. På samme tid har der de seneste år været en tendens til faldende aktivitet på FKB'en.

Udvalget har derfor identificeret et behov for at foretage en analyse og derigennem undersøge, om arbejdsmarkedsuddannelserne og uddannelsesstrukturerne er fulgt med den teknologiske udvikling. Behovet bunder i den teknologiske udvikling og drøftelser med skoler.

Udvalget vurderer, at aktiviteten for nuværende er stabil. Udvalget afventer resultaterne fra den forestående analyse.

4.1.6 Elektronik- og svagstrømstekniske område (FKB 2252)

I forbindelse med TUP-projektet: "Digital læring i AMU" er der udarbejdet en markedsundersøgelse inden for bl.a. brancheområdet Fremstilling af elektriske fordelings- og kontrolapparater. Den samlede undersøgelse viser, at ca. 50% af virksomhederne er positive i forhold til AMU-kurser, der foregår som hel/delvis fjernundervisning.

I projektet har sitet: iktiamu.dk gennemgået en kraftig opdatering, så det nu er muligt at opbygge og gennemføre online kursusforløb via sitet.

I denne udviklingssag ansøges der om midler til udvikling af tre elektronik-kursusforløb i forhold til de angivne uddannelsesmål. Indholdet udvikles, så deltagerne i størst mulig omfang kan arbejde selvstændigt i bl.a. åbne værksteder.

Ud over større mulighed for differentiering giver det også mulighed for at kunne gennemføre forløb med blandede hold. Ud over forskellige materialetyper bygger

indholdet i høj grad på korte læringsvideoer ud fra tilgangen: "Sådan virker ...",
Hvad er ...?" mv.

Kursusforløbene vil være struktureret efter et naturligt læringsflow med mulighed for at afklikke, hvor langt de er i forløbet. Desuden vil de indeholde små "Test dig selv" test. Forløbene vil kunne anvendes af alle skoler, der gennemfører de angivne kurser.

Der ses endvidere en teknologisk udvikling inden for udvikling, produktion, anvendelse og styring af droner, der vil kunne medføre udvikling af AMU-kurser til dette nye område. Inden der gennemføres udvikling af AMU mål og undervisningsmaterialer, er det udvalgets vurdering, at der er behov for at gennemføre en mindre analyse til afdækning af uddannelsesbehovet inden for området.

Aktivitetsniveauet forventes at forblive stabilt.

4.1.7 Automatik- og procesteknisk område (FKB 2273)

Der er for automatikområdet en udvikling med stigende kompleksitet på de enkelte automatiske procesanlæg herunder en stigende anvendelse af industrielle kommunikationsmedier og fleksible industrirobotter. Der stilles således stadig stigende krav til både bredden og specialiseringen i de kompetencer som er nødvendige for at kunne foretage de fornødne opsætninger, service og vedligeholdelsesarbejder på automatiserede energi- og produktionstekniske anlæg. På den baggrund søges der om midler til at revidere et eksisterende AMU-mål og udvikle et nyt, IT-baseret undervisningsmateriale.

Aktivitetsniveauet forventes at forblive stabilt.

4.1.8 Teknisk dokumentation i industriel produktion (FKB 2779)

Teknisk designområdet er et område i løbende udvikling.

Dette øger målgruppens behov for opdatering af kompetencer og efteruddannelse inden for IT-baserede arbejdsredskaber; særligt de helt centrale CAD-programmer.

Der forventes stigende krav til den tekniske dokumentation i forbindelse med kvalitetssikring og sporbarhed af produkter.

I drøftelser med det af det faglige udvalg nedsatte udviklingsgruppe for uddannelsen er det fremkommet behov for udvikling af uddannelsesmål, der giver deltageren mulighed for en opdatering af kompetencer inden for kvalitetssikring, konstruktion og udarbejdelse af den tekniske dokumentation ved anvendelsen af relevante programmer.

Samlet set forventes FKB'en at fortsætte med et stabilt niveau.

4.1.9 Cykel-, knallert- og motorcykeltekniske område (FKB 2201)

Inden for cykelområdet ses særligt en udvikling af udbredelsen af de trehjulede ladcykler, el-cykler og andre specialcykler. Efterspørgslen efter kurser med indhold inden for disse områder må forventes at stige, dog forventes FKB'en som helhed at forholde sig stabilt. Det eksisterende udbud dækker dog området, så der er ikke behov for nyudvikling.

Inden for motorcykelområdet er det særligt elektrisk styrede affjedringssystemer, som er i fremvækst. Dette område er dækket af nyt kursus (48194).

I motorcykelbutikkerne udvides sortimentet med ATV'er, som i højere grad end tidligere anvendes til privat brug uden indregistrering. ATV (All-Terrain Vehicle) er en robust tre- eller firehjulet type af motorcykler, der blev opfundet af motorindustrien Honda i 1970. Skolen (CELF) modtager henvendelser fra motorcykelforhandlerne, som ønsker opkvalificering i forhold til fejlsøgning og reparation af ATV'ere. Samme type køretøj forhandles også i have/park-butikker, som typisk bliver efteruddannet inden for det entreprenør- og landbrugstekniske område. Der er derfor et vist overlap inden for de to FKB'er i forhold til service, fejlfinding og reparation af denne maskintype. I første omgang ansøges om udvikling af mål om ATV inden for det entreprenør- og landbrugstekniske område, hvorefter målet kan kobles til FKB 2201.

4.1.10 Karrosseritekniske område (FKB 2235)

I 2014 er der gennemført en AMU-analyse af det karrosseritekniske område. Hovedkonklusionerne i denne analyse var, at området som sådan er rigtig godt uddannelsesdækket. Der blev peget på et nyt mål, som er relevant at udvikle; et fortsætterkursus inden for fremsøgning, forståelse og dokumentation i forhold til reparationsvejledninger. Samtidig blev der foreslået nogle uddannelsesstrukturer, som implementeres på AMUkurs.dk hurtigst muligt.

Analysen peger på en række trends, som påvirker kompetencekravene inden for karrosseriteknik:

- Udvikling i sammenføjningsteknikker
- Udvikling i materialetyper
- Udvikling i omfang af monterede sikkerhedskomponenter
- Krav til anvendelse af reparationsvejledninger.

Disse trends er allerede uddannelsesdækket, men den fremtidige udvikling inden for disse trends kan skabe behov for nyudvikling på lidt længere sigt.

Skolen (Teknisk Skole Silkeborg) ser behov for i højere grad at satse på aktiviteter, som kan hjælpe virksomheder uden en stor HR-funktion i ryggen med at overskue deres medarbejders uddannelsesbehov. Udvalget følger skolens løbende arbejde med aktivitetsområdet.

Aktivitetsniveauet vurderes i sin helhed at være stabilt.

4.1.11 Entreprenør- og Landbrugstekniske område (FKB 2241)

Den generelle udvikling inden for hybridteknologi, GPS-styring og miljøkrav til forurening påvirker fortsat området. Teknologien i off-road materiel bliver stadig mere avanceret, og det stiller krav til efteruddannelse og ajourføring af branchens medarbejdere.

Der er særligt tre nyere udviklingstendenser inden for det entreprenør- og landbrugstekniske område, som er vigtige at pointere:

Have/park-området

Der ses et stigende behov for uddannelse og efteruddannelse inden for den niche i branchen, som benævnes have/park-området. Der har været udbudt en individuelt tilrettelagt erhvervsuddannelse inden for området, som dog ikke kom i gang. Branchen har dog fortsat et behov for uddannelse inden for fejlsøgning og reparation på småmaskiner og parktraktorer. Der er et stigende antal af småmaskiner og parktraktorer i omløb, da tendenser er, at også private har råd til og interesse for at erhverve dyre og avancerede småmaskiner og parktraktorer, hvor det kan betale sig at reparere på maskinerne i stedet for at erhverve nye.

Vi har på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkeligt kendskab til de konkrete jobprofiler, krav til indhold i målene eller tilstrækkelig viden som muliggør etablering af eventuelle strukturer. Derfor ansøges om finansiering af en mindre analyse til at få afdækket denne niche i branchen, så efteruddannelsesbehovene kan identificeres og dækkes bedst muligt. Der kan dog allerede nu identificeres, at der snarest skal udvikles flere nye mål til branchen, og derfor indeholder forhåndsansøgningen tillige ønsker om udvikling af mål, læreruddannelse og undervisningsmaterialer til området.

Entreprenørmaskinområdet

Der er god aktivitet i denne FKB primært på det landbrugstekniske område. Der er dog indikationer på, at aktiviteten på entreprenørområdet kan stige, da branchen har svært ved at dække efteruddannelsesbehovene gennem interne kurser. Aktører i branchen har begyndende fokus på, at AMU-systemet kan være en aktiv medspiller i dækning af efteruddannelsesbehovene. Hvis udviklingen fortsætter og kommer til at betyde en større tilgang af entreprenørmaskinmekanikere til AMU, kan der opstå nye behov inden for dette område, som tidligere ikke har været efterspurgt.

ATV-området

Hos have/park-maskinhandler og i motorcykelbutikker udvides sortimentet med ATV'er, som i højere grad end tidligere anvendes til privat brug uden indregistrering. ATV (All-Terrain Vehicle) er en robust tre- eller firehjulet type af motorcykler, der blev opfundet af motorindustrien Honda i 1970. Den skole, som står for efteruddannelse inden for motorcykelområdet (CELF) modtager henvendelser fra motorcykelforhandlerne, som ønsker opkvalificering i forhold til fejlsøgning og reparation af ATV'ere. Der er derfor et vist overlap inden for FKB 2241 og FKB 2201 på netop dette område med service, fejlfinding og reparation af denne maskintype. I første omgang ansøges om udvikling af mål om ATV inden for det entreprenør- og landbrugstekniske område, hvorefter målet kan kobles til FKB 2201.

4.1.12 Køretøjsområdet (FKB 2246)

Den teknologiske udvikling inden for køretøjsområdet går meget hurtigt. Elektronik og digitale systemer skaber nye styring- og reguleringssystemer, som danner komplekse snitflader til mekaniske komponenter og enheder i moderne køretøjer. Udviklingen i kravene til sikker og bæredygtig transport betyder, at

antallet af elektroniske enheder i bilerne vokser. Halvdelen af alle fejl på personvogne i dag er fejl i det elektriske/elektroniske system.

Der er igangsat en revision af FKB 2246 og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer, da den nuværende FKB ikke i tilstrækkelig grad afspejler den teknologiudvikling, der er foregået i de senere år inden for køretøjsområdet.

Der er et ønske i udvalget om at udvikle et talentspor på lastvognsmekanikeruddannelsen. Udviklingsarbejdet er påbegyndt og foretages i samarbejde mellem SDE.

Det forventes en svag stigning på den samlede FKB.

4.1.13 Flyteknisk område (FKB 2604)

Branchen er inde i en nedgangsperiode, som ikke automatisk medfører større aktivitet inden for efteruddannelsen. Mulighed for omskoling til forskellige flytyper er stadig realistisk. Der er derfor stadig behov for løbende efteruddannelse i branchen.

De omfattende årlige vedligehold bliver ved de fleste virksomheder afholdt i udlandet, og en række virksomheder hyrer udenlandske hold af flymekanikere i forbindelse med større flytjek.

Dette er de primære årsager til, at der optages færre elever på erhvervsuddannelsen end for år tilbage. Der er en overvejelse om, hvorvidt det omfattende vedligeholdsarbejde vil blive trukket tilbage til Danmark, men dette forbliver spekulationer.

Det faglige udvalg vil betragte den samlede struktur af flymekanikeruddannelsen med henblik på at sikre, at uddannelsen er attraktiv for både branchen og eleverne, samtidig med at den fortsat lever op til internationale krav og forpligtelser.

Når vurderingen foreligger, vil udvalget have et bedre beslutningsgrundlag til fremadrettet at tilrettelægge nye AMU-mål. Således betragtes området for nuværende som uddannelsesdækket og niveauet som stabilt.

4.1.14 Teater-, udstillings- og eventområdet (FKB 2255)

Teater, udstilling og eventområdet har interesse for rigning. Der er fokus på større sikkerhed i oplevelsesindustrien, da udstyr og sceneopstillinger bliver større og mere avancerede. Det er primært inden for mål med rigning og erhvervsklatring, at der er aktivitet.

De øvrige mål inden for FKB'en synes dog vanskeligere at få i gang. Der er en løbende udvikling i udstyr og teknologi på området, og de eksisterende kurser på området vurderes på nuværende tidspunkt at dække de behov, som er på efteruddannelsesområdet.

Branchen består af mindre virksomheder, som ikke er så uddannelsesvante, og større virksomheder, der ikke har stor tradition for efteruddannelse via AMU-systemet. Udvalget har i efteråret 2015 været i dialog med skolerne på området og opfordret til at samtænke erhvervsuddannelsen med AMU-tilbuddet, så kurser kan afvikles med et begrænset antal AMU-kursister. Udvalget vil fortsætte med at markedsføre og informere om mulighederne i forskellige netværk og organisationer samt via hjemmesiden www.amukurs.dk.

Der er fortsat en lang række nyudviklede mål, hvor der ikke har været gennemført kursusaktivitet på endnu. Der vurderes ikke at være behov for udvikling af yderligere kurser på nuværende tidspunkt.

Der forventes en svagt stigende aktivitet på denne FKB.

4.1.15 Guld- og sølvsmedeområdet (FKB 2606)

Udviklingstendensen i branchen er præget af, at smykkeproduktion flyttes til udlandet. Guld- og sølvsmeden skal derfor i højere grad arbejde med målrettet unikproduktion, prototyper og kvalitetssikring af internationalt producerede produkter. Branchen i Danmark i dag er derfor domineret af mindre håndværksbaserede virksomheder, hvilket bl.a. er et resultat af, at mange færdiguddannede guld- og sølvsmede (ædelsmede) nedsætter sig som selvstændige. Erhvervsuddannelsesmæssigt dækkes området af guld- og sølvsmedeuddannelsen med dens trin og specialer ligesom området

kvalifikationsdækkes af nærværende FKB med 30 AMU-mål i Udvalgsregi med en samlet varighed på i alt 177 dages undervisning.

Udvalget vurderer, at FKB'en for nuværende er uddannelsesdækket og niveauet stabilt.

4.1.16 Vedligehold af produktionsudstyr i metalindustrien (FKB 2231)

Når en maskine stopper pga. et nedbræk, er det ofte meget dyrt. Ofte indgår maskinen i en større produktionskæde, hvorfor der kan opstå et samlet produktionstab.

Forebyggende vedligehold bygger på, at man ud fra erfaring med den enkelte maskine i et produktionslayout udarbejder en samlet plan for systematisk, frekvenseret vedligehold.

Resultater med systematisk forebyggende vedligehold er mange og synlige, herunder bl.a.:

- Produktivitet – hævet med op til 30%
- Stabile processer og reducerede vedligeholdelsesomkostninger
- Reduktion af spildtid og dermed bedre leveringsevne til kunden
- Reduceret lager pga. mindre usikkerhed

Dette kvalifikationsområde dækker Udvalget med AMU Uddannelser fra FKB 2231 (Vedligehold af produktionsudstyr i metalindustrien).

Udvalget vurderer, at FKB'en for nuværende er uddannelsesdækket og niveauet stabilt.

4.1.17 Maskin- og værktøjsområdet (FKB 2244)

På værktøjsområdets gennemføres p.t. et større udviklingsarbejde, hvor et af målene er at kunne tilbyde komplette pakker af AMU-mål for "brancheskiftende" industriteknikere og andre sammenlignelige grupper, der ønsker værktøjsmager kvalifikationer til arbejde med klip/snit/stans/form.

Samtidig er et revideret og nyudviklet mål indenfor 3D-print i forskellige materialer på vej, da det er vores vurdering, at udviklingen inden for denne procestype også vokster stærkt.

Der er brug for at skabe transparens på området og tilbyde et revideret efteruddannelsesstilbud til værktøjsfremstillingsindustrien i Danmark. Dette vil styrke innovationsevnerne hos den enkelte og produktiviteten og konkurrencekraften i virksomhederne.

Udvalgets AMU-program på CNC bearbejdningsområdet fremstår både teknisk og pædagogisk uddannelsesdækket og niveauet stabilt.

4.1.18 Låseteknik, mekanisk indbrudssikringsanlæg (FKB 2247)

Efteruddannelse på området blev belyst i en analyse i 2012 og konklusionerne heraf er blevet drøftet mellem sikringsbranchens parter og F&P (Forsikring og Pension)

Der pågår pt. et arbejde med strukturrevision og nyudvikling af et nyt fælles introduktionsmodul til området for mekanisk sikringsteknik samt en revision af undervisningsmateriale til området.

Der er registreret en faldende aktivitet i de seneste år fra 111 elever i 2011 til 30 elever i 2014.

Udvalget anser nærværende FKB som uddannelsesdækket.

Udvalget vil foretaget fornyet vurdering af uddannelsesbehovet, når det igangværende arbejde er afsluttet og godkendt af Ministeriet for Børn Undervisning og Ligestilling, og strukturen præsenteret for branchen.

4.1.19 Køleteknisk område (FKB 2707)

Danmark er førende inden for udviklingen af anlægssystemer og komponenter til køling med naturlige kølemidler i form af blandt andet CO₂ og HC (kulbrinter).

Udviklingen sker i privat såvel som offentligt regi i målet om at mindske de negative, miljømæssige påvirkninger af køling.

Omstillingen fra syntetiske kølemidler til naturlige kølemidler er en af de største udfordringer i kølebranchen. Udviklingspotentialerne forventes at være inden for CO₂, HC og især det kemisk fremstillede "grønne" og ozonvenlige HFO, som forventes at erstatte især HFC-kølemidler, der forventes forbudt i Europa i 2018.

Der er i den etablerede køleteknikerbranche efterspørgsel efter efteruddannelsesstilbud inden for nye teknologier; CO₂ med varmegenvinding og HFC, som følge af den grønne omstilling. Der foreslås etablering af kurser på begge udviklingsområder.

Kølebranchen som helhed er en meget reguleret branche, hvor både national og international lovgivning indvirker. Der er således efterspørgsel efter en lovteknisk pakke, hvor gældende krav og ny lovgivning omfattes.

Den "grønne omstilling" i Europa sammenholdt med Danmarks førende position i udviklingen på området kan afføde en øget efterspørgsel i form af efteruddannelsesstilbud inden for nye teknologier og faglærte, certificeret arbejdskraft på landsplan. For at blive mere afklarede om behovets udstrækning og branchens sammensætning, søges der midler til en analyse.

Udvalget forventer en svagt stigende efterspørgsel inden for de nuværende, og særligt de tre ansøgte AMU-mål.

4.1.20 Klimateknisk område (FKB 2708)

Der er i de seneste år blevet knyttet arbejde med ventilationsindregulering til jobområdet. Dette understøtter behovet for løbende at minimere energiforbruget ved ventilationsanlæg.

Energistyrelsen indførte med BEK nr. 1104 af 20/9 2007 lovpligtige eftersyn af efteruddannelsesstrukturen. AMU-strukturen på området er opbygget af AMU Hoverdal i samarbejde med den certificerende organisation DANAK og opfylder kompetencekravene til ventilationsmontører; DS 17020 inden for områderne:

- Klimateknik, service og drift
- Klimateknik, drift af klima- og ventilationsanlæg
- Indregulering af ventilations- og klimaanlæg
- Måling af termisk og akustisk indeklima

Særligt til klimateknik, drift af klima- og ventilationsanlæg, er der behov for en revidering af AMU-målet fra 2005 og nyudvikling af det dertilhørende UV-materiale. Derudover skal der udvikles UV-materiale til området: Termisk og akustisk indeklima.

Aktivitetsniveauet forventes at holde et tilfredsstillende, stabilt niveau.

4.1.21 Varmeteknisk område, fyrede anlæg (FKB 2709)

Udvalget har gennem 2015 revideret to af områdets certifikatgivende uddannelsesforløb, herunder reduceret varigheden på begge. Udvalget vurderer,

at der alene er behov for udvikling af en enkelt uddannelse inden for lovgivning på området.

Der forventes en uændret aktivitet inden for jobområdet. Jobområdets del vedrørende oliefyrede anlæg oplever dalende aktivitet som følge af den løbende udfasning.

Til forhåndsansmeldelsen af aktiviteter 2016:

Brancheområde	Svejse-, skibsbygnings- og støberiindustri
FKB	2204 Støberi- og metalskrotningsindustri 2608 Skibsbygningstekniske område 2650 Svejsning og termisk skæring i metal
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse.	2204 Støberi- og metalskrotningsindustri Udviklingsudvalg for Svejse-, skibsbygning- og støbeindustri har besluttet at man politisk skulle forsøge at løfte udfordringen med at få mulighed for at lægge AMU uddannelse udenlands når lærerkræfter og udstyr ikke findes i Danmark. På støberiområdet er der p.t. ingen aktivitet hvilket må tilskrives den manglende mulighed for at afvikle kurserne på Gjuteriskolan i Jönköping, Sverige. Det har gennem årene været ganske svært at gennemføre aktivitet på støberikurser. Dette fordi ingen skoler har kunnet tilbyde værksteder eller anlæg til et så forholdsvis smalt område. Virksomhederne har måttet benytte sig af sidemandsoplæring i kombination med leverandørkurser og anden alternativ uddannelse, når det handler om fagspecifikke discipliner. Udvalget har derfor besluttet at vi skal tilstræbe at FKB'en fortsætter i en revideret form. Danske Støberiers Brancheforening bakker op om behovet for at få mulighed for at efteruddanne inden for branchen. Gennemsnitsalderen inden for støberiområdets medarbejdere er temmelig høj og man forudser behovet for at kunne kvalificere kommende nye medarbejdere. Brancheforeningen har estimeret et uddannelsesbehov på 1295 medarbejdere.
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse.	2608 Skibsbygningstekniske område På det skibsbygningstekniske område ses en aktivitetsstigning på 44 %. Det er sekretariatets vurdering at aktivitetsstigningen alene kan tilskrives AMU mål der henhører fra FKB 2650 Svejsning og termisk skæring i metal, og der har kun været ringe aktivitet på FKB'ens tilbageværende kernemål. Den samlede aktivitetsfremgang menes at kunne tilskrives den øgede aktivitet på det tidligere "Lindø" og at udbydende skole har valgt at kontere svejseaktiviteten på FKB 2608 frem for FKB 2650. Vi ved fra rapporten "En analyse af det fremtidige uddannelsesmæssige behov på de danske værfter" Kubix 2014, at de besøgte værfter gav udtryk for, at de eksisterende AMU-uddannelser indholdsmæssigst principielt dækker deres behov for efteruddannelse. Udfordringen er snarere at finde former for tilgængelighed, der matcher branchens ekstremt uforudsigelige tidsmæssige betingelser og geografiske beliggenhed, samt at undervisningen i de udbudte kurser i højere grad relaterer sig til de konkrete arbejdsforhold på værfterne. På baggrund af analysen er det dog fortsat muligt at pege på behovet for en række af FKB 2608 Skibsbygningstekniske område således at beskrivelsen af jobområdet i højere grad afspejler, at de danske værfter først og fremmest er reparationsværfter. Udvalget vil arbejde for at udvide FKB 2650 Svejsning og termisk skæring i metal med jobområdet fra FKB 2608 Skibsbygningstekniske område set i lyset af den ringe aktivitet der pt. er på kernemålene (et stk.) Det giver ikke mening på sigt, at opretholde en FKB med kun et aktivt kernemål.
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse.	2650 Svejsning og termisk skæring i metal Svejseområdet er stærkt styret og påvirket af såvel danske som internationale standarder. CE-mærke ordningen som er beskrevet i byggevareforordningen medfører at alle virksomheder der leverer konstruktionselementer af stål og aluminium til bygge og anlægsområdet bliver stillet overfor omfattende krav om svejsekoordinering, dokumentation og ikke mindst krav om certificering af svejsere. Det vil også i 2016 medføre et stigende behov for kvalificering af svejsere gennem uddannelser som fører frem til svejsecertificering. Udviklingen i 2016 vil rette sig mod ajourføring af svejse koordinations opgaverne. Dette gælder både uddannelsesmål og undervisningsmateriale. Udvalget har løbende og tæt dialog med certificeringsudvalget for stålsvejsning P16. I den forbindelse følger udvalget nøje udviklingen inden for den del af stålindustrien der lever byggestål og -komponenter. Her har udvalget fokus på de kompetencekrav byggevareforordningen og indførelse af DS/EN 1090 afføder. Det være sig inden for certificering af svejsere samt inden for området for svejsekoordinering.
Analyse	Ikke behov
Forhåndsansmeldelse af FKB	Der søges midler til revision af FKB 2204 Støberi- og metalskrotningsindustri. Der søges midler til revision af 2650 Svejsning og termisk skæring i metal.
Forhåndsansmeldelse af uddannelsesmål	Inden for FKB 2204 Støberi- og metalskrotningsindustri ønskes 10* mål til hen-

	holdsvis revision samt nyudvikling med flg. arbejdstitler. • Formfremstilling • Rensning af støbegods • Kærnemager • Smeltning af jern og metal • Håndtering af skrot til genanvendelse • Formfremstilling, simple forme • Støberi, grundmaterialer, maskiner, udstyr • Operatør i kærnemageriet • Støbegods, bearbejdning • Støberi, operatør, smeltning af metal 2650 Svejsning og termisk skæring i metal Der ansøges om midler til udvikling /revision af 5 AMU mål • Ajourføring af svejsekoordinatorer / revision på opgave siden • CE-mærket bygningsstål revision • Udvikling af Y-Joint rørtråd • Udvikling af Y-Joint rørtråd og elektrode • Svejsning i vanskelige stillinger
Forhåndsansøgning af UV-midler	Der ansøges om midler til udvikling af materiale til: • Svejsekoordinator opgaver • Y-Joint • Svejsning i vanskelige stillinger
Forhåndsansøgning af læreruddannelse	Der ansøges om midler til udvikling af svejsekonference – erfa og ajourføring Samt udvikling af læreruddannelse begrundet i anbefaling der fremgår af analyse af det fremtidige uddannelsesmæssige behov på de danske værfter 2014. Udviklingsudvalget for Svejse-, skibsbygning- og støbeindustri har drøftet analysens resultater og anbefalinger. Der ønskes faglæreruddannelse ift. praksisnær undervisning så deltagerne eksempelvis også lærer at svejse under besværlige forhold, som svarer til dem, der er gængse, når der reparerer skibe. Udvalget konkluderede, at den bedste måde at fremme en mere praksisnær undervisning på var gennem læreruddannelse.
Forventning til udviklingen i uddannelsesaktivitet i det kommende år (stigende, uændret, faldende)	Der forventes en øget aktivitet på FKB 2204 Støberi- og metalskrotningsindustri samt 2650 Svejsning og termisk skæring i metal.
Er der nogle af aktiviteterne som skal søges i tillægspuljen?	

Forventet behov for tilskud til udvikling	0 kr.
Revision af FKB	
2204 Støberi- og metalskrotningsindustri	40.000 kr.
2608 Skibsbygningstekniske område	0 kr.
2650 Svejsning og termisk skæring i metal	40.000 kr.
Udvikling af uddannelsesmål	
2204 Støberi- og metalskrotningsindustri	200.000 kr.
2608 Skibsbygningstekniske område	0 kr.
2650 Svejsning og termisk skæring i metal	100.000 kr.
Undervisningsmaterialer	90.000 kr.
Læreruddannelse	20.000 kr.
Analyser	0 kr.
I alt	490.000 kr.

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg

Ansøgning om udviklingsmidler 2016/17

Den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse

Gartnerområdet

Inden for jobområdet bekæmpelse af skadedyr og uønsket plantevækst sker der løbende ændringer i regler for anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, krav til beskyttelse af miljøet og arbejdsmiljøet. Samtidig udvikles der løbende nye og mere effektive og miljøvenlige plantebeskyttelsesmidler og teknik til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Der er bl.a. som følge heraf hvert år behov for at få delprøverne inden for væksthush- og produktionsgartnerområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat revideret.

Antallet af godkendte plantebeskyttelsesmidler til brug i gartnerier reduceres år for år og mange gartnerier ønsker af miljø- og afsætningsmæssige årsager at reducere anvendelsen af kemiske plantebeskyttelsesmidler. Mange gartnerier anvender i høj grad udelukkende biologiske bekæmpelsesmidler.

Mindre anvendelse af kemiske plantebeskyttelsesmidler og anvendelse af biologiske bekæmpelsesmidler kræver større viden om skadegørerne, udvikling i skadetryk og større omhu med hensyn til rettidig behandling.

Der er som følge heraf behov for at få udviklet undervisningsmateriale til kurset 47829 Diagnosticering af skadegørere, gartneri.

Mejeriområdet

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg oplever stigende søgning til uddannelsen til mejerist. Ligeledes har der i 2014 været en stigende søgning til en række af AMU-kurserne. Denne stigning skyldes hovedsagelig omlægning af produktionen i branchen med der af afledt behov for efteruddannelse af medarbejdere.

Udviklingen inden for mejeriindustrien går forsat i retning af færre og større driftsenheder, som bliver mere og mere mekaniseret. Samtidig består branchen af en række mindre mejerier, hvor håndværksmæssige traditioner er i højsæde. Udviklingen stiller større og større krav til medarbejdernes produktivitet og kompetencer, hvilket AMU-uddannelserne i høj grad kan være med til at sikre.

Udvalget har sammen med skolen (Kold College), det faglige udvalg og relevante repræsentanter fra branchen drøftet fremtidige uddannelsesbehov. I den forbindelse er FKB 2646 Produktion og Pakning af mejeriprodukter gennemgået. Der er enighed om, at FKB'en fortsat lever op til de behov og kompetencer, der er for uddannelse inden for mejeriindustrien. Ligeledes er uddannelsesmaterialer vedr. diverse AMU-kurser gennemgået de seneste år. Dette har resulteret i, at enkelte kurser er nedlagt og andre er blevet revideret, således at de er i overensstemmelse med udviklingen inden for branchen.

Der er enighed om, at der fortrinsvis skal være fokus på faglærtes uddannelsesbehov. Korte kurser eller kursusmoduler af 2 – 3 dages varighed, fungerer bedst i branchen.

Endvidere er der enighed om, at der er behov for udvikling af kompetencemål og undervisningsmaterialer til to AMU-kurser:

- Produktion af ost ved tilsætning af andre mælketyper end komælk

I mejeribranchen opleves, at andre mælketyper end komælk vinder større og større opmærksomhed i forbindelse med bl.a. produktion af ost. Det drejer sig hovedsageligt om fåremælk og gedemælk. Der vurderes et efteruddannelsesbehov inden for området, da produktion med alternative mælketyper ikke er omfattet af mejeristuddannelsen.

- Alagener i mejeriindustrien

Gener som følge af allergi er et voksende problem i befolkningen. Bl.a. proteiner kan være med til at udvikle allergi hos nogle. Udvalget finder behov for et kursus der omhandler, hvorledes påvirkning fra alagener kan undgås.

Landbrugsområdet:

Inden for jobområdet bekæmpelse af skadedyr og uønsket plantevækst sker der løbende ændringer i regler for anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, krav til beskyttelse af miljøet og arbejdsmiljøet. Samtidig udvikles der løbende nye og mere effektive og miljøvenlige plantebeskyttelsesmidler og teknik til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Der er bl.a. som følge heraf hvert år behov for at få delprøverne inden for landbrugsområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat revideret.

Dyrepasserområdet:

Der er ikke behov for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser eller undervisningsmaterialer finansåret 2015/16.

Anlægsgartnerområdet:

Der er fortsat fokus på klimaændringerne i Danmark. Dette vil formentlig betyde, at der vil komme flere og større anlægsopgaver i anlægsgartnerbranchen – primært opgaver der skal sikre afledning af de store mængder regnvand, som gør stor skade på vores huse og kældre.

Folketinget har vedtaget, at boligjobordning for husejere og lejere skal genindføres, og træde i kraft fra årsskiftet. Som noget nyt, gælder ordningen også til at understøtte den grønne omstilling i Danmark med bl.a. fradrag af lønudgifter til installation eller forbedring af afløbs- og vandinstallationer, kloakarbejder på egen grund, udskiftning af kloakrør, fornyelse og etablering af dræn, udskiftning af opsamlingskøle, nedsivningsanlæg, regnvandsfaskiner, rodzoneanlæg og minirensningsanlæg.

Ordningen vil også betyde flere almindeligt forekommende serviceopgaver såsom græsslåning, klipning af hæk og anlæggelse af haver. Dette vil yderligere understøtte og finansiere anlægsopgaverne.

På det offentlige område vil de mange og store offentlige anlægsarbejder i de kommende år betyde øget efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft. En særlig udfordring ved de store offentlige opgaver er, at de løses af flere internationale virksomheder og udenlandske medarbejdere. Det faglige udvalg støtter stærkt op om sociale klausuler og kædeansvar, således at alle firmaer tager ansvar ift. uddannelsesopgaverne.

I forbindelse med den nye erhvervsuddannelsesreform vil alle anlægsgartnerlever pr. 1. august 2015 blive undervist i behandling af overfladevand, så eleverne står bedre rustet til at udføre de mange arbejdsopgaver skybrudene forårsager, og forhåbentlig fremadrettet blive bedre ”klædt på” til opgaven.

Branchen skal derfor kunne håndtere regnvandet i anlæg og private haver, og dermed være i stand til at udføre en lang række arbejdsopgaver forbundet med klimaændringerne.

I kraft af, at anlægsgartnerereleverne pr. 1. august 2015 undervises i behandling af overfladevand vurderer udvalget, at flere virksomheder vil sende deres medarbejdere på kursus i håndtering af regnvand i fremtiden.

Ud over behovet for undervisning i behandling af overfladevand, er der også flere virksomheder, som har investeret i elektroniske værktøjer til deres ansatte anlægsgartnere. Værktøjerne som primært har været I-PADS bliver benyttet af anlægsgartnere, som benytter udstyret til at holde regnskab med tid, (egen og kundens tid), opgaveløsning, billeddokumentation af udført opgave, fakturering og meget mere.

Udvalget har derfor søgt midler til at udvikle både uddannelse og undervisningsmateriale til behandling af overfladevand, samt søgt midler til tema 1, med fokus på det horisontale uddannelsesløft rettet mod de faglærte anlægsgartnere, som skal opgraderes i forhold til behandling af overfladevand samt til at afdække fremtidige uddannelsesbehov for de faglærte anlægsgartnere, greenkeepere og groundsman.

Derudover er der ligeledes søgt midler til udvikling af nyt uddannelsesmål og tilhørende undervisningsmateriale til brug af elektroniske værktøjer i anlægsgartnerfaget.

Faget har fortsat succes med at opkvalificere ufaglærte til faglærte. (Vertikal kompetenceløft). Hvis eleven kan dokumentere minimum 2 års relevant erhvervsbeskæftigelse inden for de seneste 5 år (kompetencer svarende til bilag 1 i bekendtgørelsen for henholdsvis anlægsgartner eller greenkeeper) og har gennemført rækken af AMU forløb og de certifikatkrav der indgår som en standardmerit på EUD, kan eleven indstilles til en svendeprøve i EUD.

Den nye FKB der skal dække golf og idrætsanlæg vil snarest blive indsendt til Ministeriet sammen med en revideret FKB 2666. Udvalget beklager, at dette arbejde endnu ikke er blevet igangsat tidligere på året. Det skyldes det store arbejdspress Sekretariatet har haft i forbindelse med implementering af den nye Erhvervsuddannelsesreform.

Miljøministeriet har fortsat fokus på at få reduceret pesticidforbruget – fokusset er specielt stort på greenkeeperområdet.

Udvalget, Miljøministeriet, Skoler og branchen har i den forbindelse afholdt flere møder, hvor der har været fokus på nyudvikling af AMU-mål, undervisningsmateriale og tilhørende faglærerkurser med det formål, at klæde branchens medarbejdere bedre på, og forhåbentlig på sigt reducere pesticider på det grønne område.

Miljøministeriet har samtidig besluttet, at ændre sprøjtecertifikatet, således at kurset fremover vil være brancheopdelt, og derfor specifikt rettet mod: Landbrug, Væksthusgartner, Anlægsgartner/greenkeeper og Skoven. Samtidig vil de 4 delopgaver blive reduceret til 2 delopgaver. Varigheden forbliver uændret.

Der vil komme flere nye tiltag, herunder et nyt hånd og ryg sprøjtekursus, som anlægsgartnerne vil få glæde af.

Udvalgets indsats i de kommende år på anlægsgartnerområdet vil rette sig mod:

- Fortsætte arbejdet med at kvalitetssikre uddannelsesmål herunder justere i indhold og varighed
- Følge med i skolernes samarbejdsrelationer og bevare den positive dialog
- Kortlægge uddannelsesbehov i branchen og have fokus på det horisontale uddannelsesløft
- Have fokus på jobpakker og de udfordringer der pt. vanskeliggøre udbud på skolerne

Skovbrugsområdet

Inden for jobområdet bekæmpelse af skadedyr og uønsket plantevækst sker der løbende ændringer i regler for anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, krav til beskyttelse af miljøet og arbejdsmiljøet. Samtidig udvikles der løbende nye og mere effektive og miljøvenlige plantebeskyttelsesmidler og teknik til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Der er bl.a. som følge heraf hvert år behov for at få delprøverne inden for skovbrugsområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat revideret.

På baggrund af resultaterne fra puljeprosjekt 130819 MJE 2013 Flere faglærte inden for skov- og naturforvaltning via arbejdsmarkedsuddannelser og EUD-reformen og indførelsen af EUV, erhvervsuddannelse for voksne ønsker udvalget udviklet 7 arbejdsmarkedsuddannelser inden for kompetencemålene i grundforløbet i uddannelsen til skov- og naturtekniker. AMU-uddannelserne skal omhandle mål i grundforløbet som pt. ikke er dækket af eksisterende AMU-uddannelser. Med de nye AMU-uddannelser bliver det muligt at opnå kompetencerne i grundforløbet til skov- og naturtekniker via arbejdsmarkedsuddannelser.

Der anvendes i stigende grad droner til fotoregistrering af tilvækst i beplantninger og registreringer af biotoper. Der er dermed behov for et grundlæggende AMU-kursus og tilknyttet undervisningsmateriale inden for håndtering af data indhentet med droner til brug i skov- og skovområder og tilkobling til GIS-systemer. Der findes ikke til AMU-målgruppen anvendeligt og sammenfattende undervisningsmateriale som specifikt kan anvendes til undervisningen i erhvervmæssig anvendelse af droner i skov- og naturforvaltningen.

Der er i forbindelse hermed behov for udvikling af læreruddannelse omkring arbejdet med droner, datafangst med droner, bearbejdning af dronedata specifikt rettet imod registrering og monitorering af naturområder og skovproduktion.

Beskæftiget i skoven og på naturarealer udfører opgaver med håndtering af henkastet affald i natur- og skovområder. Der er behov for uddannelse af disse folk omkring registrering og håndtering af henkastet affald, procedure med indrapportering til kommunal myndighed, og politi, affaldsfraktioner, oprydning og aflevering. Målet skal ligeledes omfatte sikkerhedsmæssige forhold omkring kemi, organisk affald og eksplosiver. Der ønskes udviklet undervisningsmaterialer der understøtter praksishåndtering på en sikkerhedsmæssig måde, regler og metoder samt beskrivelse af typiske fraktioner i henkastet affald i naturen. Der findes ikke til AMU-målgruppen anvendeligt og sammenfattende undervisningsmateriale som specifikt kan anvendes til undervisningen i håndtering af henkastet affald i skov- og naturområder.

Der er til AMU-kurserne 3681-1 Grundlæggende træklatrung, 6571-1 Grundlæggende træklatrung og beskæring, og 6590-3 Træklatrung og beskæring behov for udvikling af grundlæggende undervisningsmateriale med gældende sikkerhedsforskrifter, billedmaterialer med farlige elementer, tidsvarende maskiner og grej, illustrationer omkring farlige elementer samt træning af rebbindinger og arbejdsmetoder m.m. Der er pt. ikke til AMU-målgruppen anvendeligt, sammenfattende og opdateret undervisningsmaterialer.

Der er inden for de seneste år udviklet 3 nye AMU-kurser inden for anvendelse af motorsav og flere skoler er i forbindelse hermed godkendt til at udbyde 2 af kurserne. Der er behov for udvikling af læreruddannelse der giver underviserne grundlæggende viden om kursernes mål, og de læringselementer som kræves for at deltagerne på kurserne kan nå kursets mål, herunder især forhold omkring sikkerhed ved anvendelse af motorsav.

Med den nye erhvervsuddannelsesreform med EUV, erhvervsuddannelse for voksne vil der fremover komme øget fokus på IKV og som følge heraf vil der komme en sammenkobling og sammenholdelse af indhold i erhvervsuddannelsen, AMU-kurser og elevernes/deltageres kompetencer. Udvalget vurderer at der på baggrund heraf er behov for udvikling af læreruddannelse omkring IKV, tilrettelæggelse og gennemførelse af praksisnært differentieret undervisning på AMU-kurser, således at samtlige deltagere på kurserne opnår kursets mål, uagtet at deltagerne har forskellige kompetencer ved kursusstart og dermed afvigelser med hensyn til varigheden for kurset for bestemte deltagere.

Behovsredegørelse 2016/2017

Områder	Forventet aktivitet
2264 Skov- og naturforvaltning og naturformidling	Evt. lille stigning
2269 Drift af gartneri, havecenter og planteskole	Uændret
2635 Maskiner og teknik i landbruget	Uændret
2640 Planteproduktion i landbruget	Uændret
2641 Husdyrproduktion i landbruget	Uændret
2642 Pasning af zoodyr, hobbydyr og fisk	Evt. lille stigning
2646 Produktion og pakning af mejeriprodukter	Uændret
2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg	Uændret

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg oplever fortsat søgning til anlægsgartnerfaget, men må desværre konstatere, at der er en nedgang i AMU aktiviteten – FKB 2666. I AMU statistikken fra 1. kvartal 2014 var årselevantallet 2095 årselever. Sammenlignes tallet med 1. kvartal 2015 var årselevtallet 1737, hvilket er et fald på 358 årselever i 1. kvartal 2015, hvilket er bekymrende.

I september 2015 afholdte udvalget på anlægsgartnerområdet en AMU Temadag, hvor alle udbudsskolerne var inviteret med. Fokuspunkterne var jobpakker, gennemgang af de eksisterende uddannelsesmål, samarbejdet skolerne imellem samt dialog omkring fremtid og den nedadgående aktivitet på AMU området.

Skolerne har givet udtryk for stor frustration, og store udfordringer omkring udbud af jobpakkerne, da de Regionale Arbejdsmarkedsråd kun i begrænset omfang har sat jobpakkerne på positivlisten, hvilket betyder, at jobpakkerne ikke udbydes. Samtidig har samarbejdet med jobcentre heller ikke været optimale.

På trods af de store udfordringer har skolerne og udvalget sammensat helt nye jobpakker inden for anlægsgartnerområdet, som indsendes til STAR inden længe.

De eksisterende uddannelsesmål inden for anlægsgartnerområdet blev ligeledes gennemgået, og der var enighed om, at der er mange uddannelsesmål, og i virkeligheden nok lidt flere end der er behov for. Mange af kurserne vil automatisk blive slettet ifb med 3 års reglen, og flere af uddannelsesmålene bør justeres i indhold og varighed - et arbejde der vil blive påbegyndt i løbet af år 2016.

Skolerne og udvalg er enige om, at der skal være større fokus på de faglærtes uddannelsesbehov - det horisontale niveau – og vil samtidig gerne klarlægge virksomhedernes uddannelsesbehov, så vi sikre os, at der er et udbud af de kurser, som arbejdsmarkedet efterspørger.

Aflysninger af kurser er en stor frustration for både skoler og kursister, grundet ingen eller få tilmeldinger. Problemet kan dels afhjælpes ved, at skolerne indgår i et samarbejde om at samle kursisterne på en skole, hvis der er tale om et kursus, hvor hver skole kun har modtaget få tilmeldinger. Det er naturligvis ikke optimalt, da skolerne naturligvis helst ser, at de udbyde alle kurser selv.

Kursisterne vil med denne løsning også blive udfordret på beliggenhed, og kan i tilfælde også medføre til yderligere aflysninger. Der er ingen tvivl om, at vi står over for en stor udfordring!

Skolerne er enige i, at det er en udfordring der i fællesskab skal løses. De jyske skoler er i gang med at finde en samarbejds løsning og en løsningsmodel, som udvalget vil følge tæt det kommende år, og som forhåbentlig kan løse nogle af problemerne.

Med ovenstående tiltag forventer udvalget, at AMU aktiviteten inden for anlægsgartnerområdet forbliver uændret, og dermed undgår, at der vil ske yderligere fald i aktiviteten.

Mejeri- og Jordbrugets Uddannelsesudvalg forventer en lille stigning i aktiviteten inden for jobområderne skov- og naturforvaltning og dyrepasser.

Udvalget forventer uændret aktivitet inden for FKB'en 2646 Produktion og pakning af mejeriprodukter. En række kurser aflyses fortsat, hvilket er en stor frustration for både kursister, skole og virksomhederne, der ønsker deres medarbejderes kompetencer inden for et givet område styrket. Aflysningerne medfører en negativ spiral, idet kursister ophører med at tilmelde sig kurser, fordi de har en forventning om, at også dette kursus aflyses. Udvalget arbejder på at vende denne negative udvikling, og håber at bl.a. den stigende kursusaktivitet i 2014 og begyndelsen af 2015 kan bidrage hertil.

Konklusion:

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg forventer ikke, at udviklingen på arbejdsmarkedet inden for udvalgets område og nye uddannelsesbehov som følge heraf vil påvirke den samlede aktivitet. En evt. stigning inden for jobområderne skov- og naturforvaltning og dyrepasser forventes således ikke at påvirke den samlede aktivitet på tværs af jobområderne mærkbart.

15. oktober 2015

Ansøgning om tilskud til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v. 2016

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse

1. Sammenfatning

Efteruddannelsesudvalgets målgruppe omfatter time- og månedslønnede, mellemledere og ledere inden for følgende meget forskellige brancher: **Rengøring, ejendom, vagt, vaskeri, festudlejning, ur, tandteknik, frisører og kosmetikere.**

For rengørings-, ejendoms- og vagtbranchen udvikles der grunduddannelser for ufaglærte og efteruddannelser for faglærte, mens der for vaskeri- og festudlejningsbranchen alene udvikles grunduddannelser for ufaglærte.

For følgende brancher udvikles der efteruddannelse for faglærte: Tandteknikere, frisører og kosmetikere og urmagere.

Redegørelsen er baseret på de analyser, Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg har gennemført samt de aktuelle analyser m.v., der er tilgængelige fra organisationer m.fl. Der er gennem året en positiv løbende dialog med organisationer, virksomheder uddannelsesinstitutioner, lokale uddannelsesudvalg, lærere m.fl. og på den baggrund formuleres de enkelte udviklingsopgaver.

Det vurderes, at uddannelsesaktiviteten i 2016 fortsat vil være faldende for de uddannelser, der administreres i SUS.

2. Udviklingen på arbejdsmarkedet, behov og udviklingsopgaver

FKB 2679 – Rengøringsservice

Den private del af rengøringsbranchen beskrives i to aktuelle publikationer fra DI:

"Renhold og kombinerede serviceydelser - Årsrapport 2015".¹

"Servicebranchens Årsrapport – et nærbillede af den operationelle servicesektor"²

Den gennemgående udfordring i rengøringsbranchen er fortsat uddannelse og professionalisering via:

- Fastholdelse af gode medarbejdere
- Forbedring af image
- Uddannelse og kompetenceudvikling af personalet
- Øget professionalisering
- Opdyrkning af nye markeder
- Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft
- Uddannelse og kompetenceudvikling af ledere

¹ http://service.di.dk/SiteCollectionDocuments/Årsrapporter%202015/Renhold%20og%20kombinerede%20serviceydelser_2015-web.pdf

² http://service.di.dk/SiteCollectionDocuments/%C3%85rsrapporter%202015/Servicebranchens%20Aarsrapport_2015-web.pdf

Det er positivt, at der er stigende omsætning og en forventning om øget beskæftigelse. Den positive forventning om øget beskæftigelse kan imidlertid bremses, idet flere virksomheder nu oplever rekrutteringsproblemer.

Tal fra Danmarks Statistik – august 2015 viser, at 24% af virksomhederne angiver, at mangel på arbejdskraft er en produktionsbegrænsning.³

Den private del af rengøringsbranchen er domineret af mange små virksomheder - 83 % af virksomhederne har under 10 ansatte og nogle få store - ca. 4 % har over 50 ansatte. Den private del af branchen beskæftiger 60.800 medarbejdere, hvoraf 37.600 er deltidsansatte og primært kvinder. Personaleomsætning er høj 43% og medarbejderne bliver gradvist ældre – 30% er over 50 år.

I forhold til det øvrige erhvervsliv er en stor del af de ansatte – 62 % uden erhvervskompetencegivende uddannelse. Der er en svag tendens til et stigende uddannelsesniveau, men branchen halter fortsat meget bagud i forhold til andre brancher. Mange medarbejdere har fortsat sprog-, læse-, stave- og regneproblemer, hvilket ikke har ændret sig i forhold til analysen gennemført af Serviceerhverves Efteruddannelsesudvalg i 2007: *"Rengøringsbranchens mangfoldighed – en udfordring for AMU"*⁴

Branchen beskæftiger sammenlignet med det øvrige erhvervsliv en høj andel af borgere med anden etnisk baggrund end dansk. Dette forhold forventes ikke ændret, idet et rengøringsjob for mange er en vigtig del af integrationen. Den udvikling forventes forstærket på baggrund af den aktuelle situation med indvandring af flygtninge. Der er allerede initiativer i gang, idet en stor rengøringsvirksomhed er ved at etablere 100 arbejdspladser til flygtninge.⁵ Rengøringsbranchen vil på sigt kunne rekruttere arbejdskraft fra denne gruppe.

AMU uddannelserne fungerer fortsat som introduktion til rengøringsbranchen, men er også et væsentligt element ved udvikling af erfarne medarbejders kompetencer og kendskab til deres fag. Uddannelse er en vigtig forudsætning for at udvikle branchens kvalitet, effektivitet og arbejdsmiljø. Det er derfor meget vigtigt, at AMU's uddannelsesudbud er attraktivt, relevant og ikke mindst tilgængeligt.

Fleksibiliteten og udbuddet er til drøftelse. Der er behov for fleksibilitet f.eks. som "fjernundervisning" i en eller anden form. Der arbejdes pt. med forskellige positive forsøg, som forventes at give grundlag for yderligere udvikling inden for dette område.

Manglende danskkundskaber og motivation er også fortsat en barriere mod uddannelse jf. analysen *"AMU i rengøring – Hvordan kommer flere deltagere på AMU rengøringsuddannelser?"*⁶

Det er en almindelig antagelse, at rengøring er noget alle kan. Den antagelse er et problem i et professionelt erhverv, hvor det er svært at tydeliggøre, at rengøring kræver faglige kompetencer. Det er nødvendigt at formulere fagligheden for at motivere til øget kompetenceudvikling for den enkelte medarbejder.

Fagligheden kan bl.a. udtrykkes i jobprofiler, der er beskrevet i analysen, der blev afsluttet i november 2010: *"Rengøringsassistenter faglighed og jobprofiler"*⁷

Jobområderne med aktuelle uddannelsesforslag er efterfølgende beskrevet i: *Profilmødere*⁸.

³<http://service.di.dk/SiteCollectionDocuments/Analyser%202015/Stigende%20rekrutteringsproblemer%20-%20LAMJ%20Analyse%20aug%202015.pdf>

⁴ http://www.s-us.dk/wp-content/uploads/ren_mang1.pdf

⁵ Berlingske Tidende, Politiko 10. oktober 2015, s. 3

⁶ <http://www.s-us.dk/wp-content/uploads/analyseamureng09.pdf>

⁷ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Reng%C3%B8ring-og-jobprofiler-endelig-rapport-291110.pdf>

Der arbejdes ligeledes med "kompetencepakker" for at motivere og synliggøre vejen fra ufaglært mod faglært, for ledige i forbindelse med arbejdsmarkedsreformen og for AMU generelt, herunder AMU for fremmedsprogede

Ovennævnte analyse har bl.a. givet et godt grundlag for en faglig gennemgang af alle uddannelsesmålene i FKB'en, der er revideret og ajourført og det samme er sket med en del af de tilhørende undervisningsmaterialer. Der er dog til stadighed behov for revision af både uddannelsesmål og undervisningsmaterialer.

Der arbejdes løbende med at udvikle værktøjer, der kan understøtte undervisningen. Der er senest udviklet en app: "*Rengøringsordbog*", der især er målrettet deltagere med sprogproblemer. App'en er blevet positivt modtaget.

På baggrund af erfaringerne med "*Rengøringsordbogen*" udvikles der nu en ny app, der giver mulighed for selvevaluering i form af spil og testøvelser.

Der er behov for en fortsat udvikling af undervisningen og undervisningsmaterialerne tilpasset deltagerens forudsætninger og behov. Der er krav om effektivitet og optimering af den læring, der finder sted. Et "værktøj" til det formål er en test i elektronisk form gennemført før uddannelsesstart og ved afslutningen. Initial- og terminaltest skal være et pædagogisk didaktisk redskab og medvirke til at kvalitetsudvikle AMU.

Branchen er fortsat et udpræget ufaglært område. Der er - også på baggrund af den samfunds- og arbejdsmarkedspolitiske udvikling – behov for at hæve uddannelsesniveaue.

Det er derfor positivt, at der er en stigende interesse for og tilgang til EUD uddannelsen til serviceassistent, hvor der nu er 5000 uddannede

Motivationen til erhvervsuddannelse understøttes af, at der nu er anerkendt videreuddannelse - en akademiuddannelse i "*Hygiejne og rengøringsteknik*".⁹

Hjemmeservicebranchen er i udvikling på baggrund af "fritvalgsordningen". "*Brancheanalysen på hjemmeserviceområdet*"¹⁰ fra 2014 peger på behovet for uddannelse, som med stor fordel kan afvikles med elementer af uddannelserne i form af fjernundervisning. Det forudsættes dog, at lærerne efteruddannes, da der ingen konkrete brancheerfaringer er.

Der er i 2015 iværksat et udviklingsarbejde med afprøvning af fjernundervisning i to af SUS' brancher rengøring og ejendomsservice. Der udvikles fjernundervisning til to rengøringsuddannelser og en uddannelse inden for ejendomsservice.

Der er en forventning om, at dette udviklingsprojekt vil vise behov for udvikling af yderligere "tilpasning/udvikling" af eksisterende uddannelser til fjernundervisning til flere brancher i SUS

En forudsætning for denne digitale udvikling og drift er uddannelse af lærerne.

Det er - som nævnt nødvendigt at være bevidst om at fastholde og hæve kvaliteten i såvel uddannelserne som de tilhørende undervisningsmaterialer. Her er det vigtigt, at "driften" og i særlig grad lærerne er veluddannede og bevidste om deres vigtige rolle. Desværre opleves det vanskeligt/umuligt, at motivere skolerne til at sende lærerne på konkret efteruddannelse inden for deres fag. Lærerne vil gerne, men driftsmæssige forhold begrunder ofte, at det ikke sker. Andre former for "efteruddannelse" er så forsøgt i form af netværk.

⁸ <http://www.sus-udd.dk/uddannelser/amu/rengoring/>

⁹ <https://www.ug.dk/uddannelser/akademiuddannelser/serviceprodit/akademiuddannelsen-i-hygiejne-og-rengoeringsteknik>

¹⁰ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Brancheanalyse-af-hjemmeserviceområdet-august-2014.pdf>

Det er ønskeligt - nødvendigt, at de lærere, der ikke har en uddannelse på professionsbachelor niveau bliver efteruddannet via akademiuddannelsen.

Efteruddannelsesudvalget har - med baggrund i TUP-projektet: "Lærernetværk for udvikling af god AMU-praksis initieret dannelsen af et lærernetværk for rengøringslærerne. Dette netværk vurderes som meget værdifuldt for erfaudsveksling og fortsat udvikling af kvaliteten i uddannelserne. Netværket er et vigtigt sparringsforum både i form af en facebookgruppe og ved de fysiske møder rundt i landet. Som supplement til dette netværk afholdes der hvert år en stor lærerkonference, hvor analyser, faglige og undervisningsmæssige temaer præsenteres.

Afslutning

For skoleledere og LUU- medlemmer afholdes der årlige møder, hvor der er erfaringsudveksling, og hvor udviklingsopgaver, kvalitet og udbud koordineres og drøftes.

De udviklingsopgaver, der søges om, er formuleret på baggrund af brancheanalyser, drøftelser i udvalget og tilkendegivelser fra lærernetværket, skolerne, de lokale uddannelsesudvalgs og virksomhederne. Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være fortsat faldende.

Analyser, evaluering og lign.

- Øget læringsudbytte gennem anvendelse af test, rengøring og vagt – **tema 2**

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- Fire læreruddannelser
- Et undervisningsmateriale: "Introduktion til rengøring i private hjem"
- Et undervisningsmateriale: "Service i rengøringsarbejdet"
- Et undervisningsmateriale til E-læring: "Grundlæggende rengøringshygiejne"
- Et undervisningsmateriale – revision af app: "Rengøringsordbog"

FKB 2679 - Ejendomsservice

Der er stor politisk opmærksomhed omkring indsatsen for det grønne miljø, bedre ressourceudnyttelse og energibesparelser i samfundet. Alle aktører skal inddrages, og medarbejdere inden for ejendomsservice er centrale i den indsats. Medarbejderne skal have kompetencer indenfor såvel det tekniske som det formidlingsmæssige. De skal kunne vurdere de nye tekniske muligheder ud fra økonomi og anvendelse, og de skal kunne vejlede beboere, brugere, kolleger m.fl. om anskaffelse, anvendelse og vedligeholdelse jf. analysen:

*"Energibesparende og miljøforbedrende opgaver, analyse af aktuelle og fremtidige kompetencekrav og efteruddannelsesbehov i forbindelse med varetagelsen af energibesparende og miljøforbedrende opgaver."*¹¹

Ovennævnte analyse har sammen med analyserne: *Tekniske servicemedarbejdere – analyse af de tekniske servicemedarbejders arbejdsmarked samt aktuelle og fremtidige kompetencekrav og efteruddannelsesbehov*¹² og *"Jobprofiler i ejendomsservice"*¹³ leveret et solidt grundlag for at vurdere kompetencekrav og behov for uddannelsesudvikling.

¹¹ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Energibesparende-og-miljøforbedrende-opgaver-juni-2011.pdf>

¹² http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Tekniske-Servicemedarbejdere_til-web-version-januar-2010.pdf

¹³ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/analyse-Jobprofiler-i-ejendomsservice.pdf>

De gennemførte analyser viser, at ejendomsservicebranchen er kendetegnet ved forholdsmæssigt mange ufaglærte og en høj anciennitet. Branchen er derfor opmærksom på, at der i de kommende år vil blive mangel på kvalificerede medarbejdere. Fokus er derfor rettet mod at skabe muligheder, så ufaglærte kan løftes til faglært niveau. Udvalget har gennemført analysen: *"Fra ufaglært mod faglært gennem AMU inden for ejendomsservice"*¹⁴, med det formål at beskrive uddannelsesstrukturer, der kan bidrage til løftet fra ufaglært til faglært.

Mange voksne ufaglærte/faglærte gennemfører erhvervsuddannelsen til ejendomsservicetekniker. De voksne afklares og opnår oftest stor merit. Glædeligt er det, at de unge nu også i stigende grad søger ind i erhvervsuddannelsen. Der er pt. uddannet ca. 2000 ejendomsserviceteknikere.

Drøftelser med lokale uddannelsesudvalg og skoleledelser m.fl. peger på et behov for en vurdering af den eksisterende AMU portefølje. Der nævnes bl.a. overlapninger i indhold, behov for opstramning af målbeskrivelser, trinddeling og differentiering af uddannelserne så der er tilbud på et grundlæggende niveau for de ufaglærte og på et avanceret niveau for de faglærte.

Udbud og fleksibilitet er også en udfordring, da der kun udbydes uddannelser fem steder i landet. Det vurderes, at der er visse uddannelser, hvor en del af uddannelsen med fordel kunne gennemføres via digital læring/fjernundervisning.

Der er behov for udvikling af undervisningsmaterialer til det formål, ligesom lærerne skal opkvalificeres på dette område.

Ejendomsservice indgår sammen med rengøringsområdet - som tidligere nævnt i projekt med udvikling af undervisningsmaterialer til fjernundervisning.

Afslutning

Udvalget har i årets løb drøftet de analyser, der er gennemført, ligesom der er afholdt møder med skoler, lokale uddannelsesudvalg og andre interessenter. Det konkluderes, at ejendomsservicebranchen, som det også fremgår af analyserne, er i udvikling - en udvikling, der kræver nye kompetencer hos medarbejderne ufaglærte såvel som faglærte. Der er behov for en gennemgang af de eksisterende uddannelser, der forventes at medføre behov for revision af eksisterende uddannelser og måske nyudvikling. Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være uændret.

Analyser, evaluering og lign.

- Analyse af AMU inden for ejendomsservice - **tema 1**

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- En uddannelse (revision /nyudvikling) på baggrund af analysen af AMU inden for ejendomsservice
- En uddannelse (revision /nyudvikling) på baggrund af analysen af AMU inden for ejendomsservice

FKB 2687 - Vagtsservice

Terrortrusler, røverier og overfald forekommer i Danmark og i den øvrige del af verden. Disse hændelser giver anledning til debat i offentligheden og i de aktuelle organisationer. Et vigtigt tema er uddannelsen af vagtpersonale i Danmark.

¹⁴ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Endelig-rapport-20.01.14.pdf>

I august 2014 blev der afholdt et ”Udviklingsseminar”,¹⁵ hvor vagtbranchens interessenter, organisationer, skoler m.fl. deltog.

Dette seminar underbyggede det ønske, som branchen havde, i form af en udvidelse af den eksisterende grunduddannelse og udvikling af flere mere specielle supplerende uddannelser, ligesom flere test blev efterspurgt.

Udvidelsen af Grundlæggende Vagt er godkendt og sat i drift og nu arbejdes der videre med at forbedre og udvikle den afsluttende test. Det er nødvendigt, at alle spørgsmål gennemgås og nye tilføjes en gang om året.

Endvidere er der fokus på undervisningsmaterialerne, der pt er tilgængelige i bogform. Der er behov for revision og tilpasning i form af opdeling i emner, ligesom materialerne skal være tilgængelige i elektronisk form. Lærerne skal kunne tilpasse materialerne til egen undervisning og deltagerforudsætninger og ajourføringen lettes. Der er behov for udvidelse af tilgængeligheden i form af bl.a. en app en distributionsform, der er velegnet i en branche, der i høj grad anvender teknisk udstyr herunder smartphones m.m.

Udvalget har i 2012 afsluttet analysen: ”*Vagtprofiler og uddannelsesstrukturer*”.¹⁶ Analysen beskriver vagtbranchen - herunder udviklingstendenser, udfordringer, medarbejderkarakteristika, kompetencekrav og deltagelse i kompetenceudvikling.

En stor del af den professionelle del af vagtbranchen er certificeret ISO 9001:2008. Det medfører, at samtlige medarbejdere skal deltage i to dages relevant efteruddannelse pr. år. Her spiller AMU uddannelserne en meget vigtig rolle. Der er behov for, at der til stadighed udvikles relevant efteruddannelse for medarbejderne. Efteruddannelses i fleksibel form, målrettet, relevant og med høj kvalitet.

Det skal også nævnes, at der er gennemført en mindre analyse af det jobområde, der omfatter ”*Personbeskyttelse og eskorte*.”¹⁷ Analysen viser, at der er tale om en lille niche, men at der måske på sigt vil vise sig et grundlag for et formaliseret uddannelsesstilbud på basisniveau.

Værditransport er en særlig del af vagtbranchen i udvikling bl.a. som følge af lukkede bankfilialer og pengeløse banker. Denne del af branchen domineres af meget få store virksomheder. Udvalget har netop gennemført en ”*Brancheanalyse af værditransportområdet*”¹⁸ - med det formål at få indblik i udviklingen inden for værditransportbranchen. Det vurderes umiddelbart, at der er de nødvendige uddannelsesstilbud, men kendskabet til mulighederne inden for AMU er ringe.

I 2014 blev analysen af ”*Kompetencekrav til kabinepersonale*”¹⁹ afsluttet. Analysens konklusioner har medført, at der nu arbejdes mod udvikling af en EUD uddannelse.

Lufthavne er store vigtige arbejdspladser i Danmark, hvor der er ekstraordinært fokus på sikkerhed og i den forbindelse også veluddannede medarbejdere.

De fleste sikkerhedsopgaver i lufthavne er fortrolige, men nogle af de opgaver, der kan nævnes, er screening af alt personale, passagerer og bagage. Overvågning af arealer inden- og udendørs, rundring

¹⁵ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Afrapportering-af-seminar-om-revision-af-Grundlæggende-Vagt.pdf>

¹⁶ http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Endelig-rapport_vagt-02-05-12.pdf

¹⁷ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Rapport-20-09-10.pdf>

¹⁸ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Brancheanalyse-af-værditransport-Fokus-på-kompetenceudviklingsbehov-Februar-20151.pdf>

¹⁹ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Kompetencekrav-til-kabinepersonale-Analyserapport-December-2014-ISBN-.pdf>

inden- og udendørs. Lufthavene er endvidere karakteriseret som særlige arbejdspladser, der er underlagt skærpede sikkerhedskrav formuleret i forordninger fra EU.

Der er fortsat stigende krav til sikkerheden og herunder øget anvendelse af teknisk udstyr. Der er behov for uddannelse, der imødekommer udviklingen. Der er ikke en formel offentlig uddannelse –AMU/EUD rettet mod security personalet i danske lufthavne. Der er udtrykt behov for en analyse af, hvilken kompetenceudvikling security personalet får ved og i løbet af ansættelsen, herunder lufthavnenes kendskab til og anvendelse af AMU. Er der kompetenceudviklingsbehov, der ikke er dækket og er der behov for udvikling af specifik uddannelse?

Det er svært at finde udbud af relevant faglig uddannelse for lærerne i vagtbranchen. Der afholdes derfor hvert år en konference af tre dages varighed og et netværksmøde. Disse arrangementer er helt nødvendige af hensyn til lærernes efteruddannelse og samarbejde.

Afslutning

Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være fortsat faldende bl.a. som følge af udvidelse af Grundlæggende Vagt fra tre uger til fire uger.

Analyser, evaluering og lign.

- Udvikling af app: Retsregler for vagtfunktionærer – **tema 2**
- Kompetencekrav til security personale i lufthavne – **tema 1**

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- To læreruddannelser
- Undervisningsmateriale – revision: ”Grundlæggende Vagt”
- Undervisningsmateriale – revision af test til: ”Grundlæggende Vagt”

FKB 2660 – Pleje af hår hud og negle

Udvalget har i forbindelse med overvejelser om revision af erhvervsuddannelserne og videreudvikling af AMU uddannelserne drøftet den uddannelse, der udbydes af private skoler.

Der er derfor i 2013 gennemført en ”*Analyse af private frisøruddannelser*”²⁰ som bl.a. viste, at efteruddannelsesbehovet i almindelighed dækkes i et betydeligt omfang af medarbejdernes deltagelse på kurser arrangeret af leverandører. AMU efteruddannelse har fortsat et imageproblem i frisørbranchen.

Det eksisterende kursusudbud vurderes løbende i dialog mellem de to skoler, der udbyder uddannelsen og udvalget. Der udtrykkes bekymring over den faldende aktivitet i AMU, som tilskrives besværlige tilmeldingsprocedurer og manglende fleksibilitet i udbud. Der peges på behovet for undervisningstilbud i digital form. En skole har gennemført fjernundervisning på erhvervsuddannelsen og ser gerne den mulighed på AMU. Udvikling af undervisningsmateriale til fjernundervisning efterspørges.

Udvikling – FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og – læreruddannelser

- En uddannelse: ”Inspiration til frisuredesign – dame og herre”
- Et undervisningsmateriale til E-læring til ”Inspiration til frisuredesign - dame og herre”

²⁰ http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Frisørrapport_endelig.pdf

Afslutning

Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være fortsat faldende. Den ændrede tilmeldingsprocedure og min. krav på holdstørrelser angives at være den primære årsag.

FKB 2698 -Tandteknik

Virksomhederne og branchen som helhed er fortsat pressede af følgerne af krisen og af ændrede strukturelle konkurrenceforhold i branchens værdikæde. Udviklingen påvirker både arbejdsfunktioner og kompetencekrav blandt laboratorietandteknikere.

Tendensen til outsourcing og øget brug af import af masseproducerede produkter, især fra Asien har vist sig ofte at være af lavere kvalitet, men også væsentlig billigere end dansk producerede produkter. Udviklingen har skærpet konkurrencen i branchen.

På baggrund af udviklingen inden for branchen har Uddannelsesudvalget for Tandteknik gennemført: *”Analyse af branche- og funktionsglidning på laboratorietandteknikernes arbejdsmarked med fokus på uddannelsesmæssige konsekvenser”*²¹

Samlet set tegner, der sig et billede af, at intern oplæring og efteruddannelse i privat regi i højere grad end efteruddannelse i amu vil være dentallaboratoriernes foretrukne vej til kompetenceudvikling. Der er dog grund til at antage, at AMU fortsat kan spille en rolle for virksomhedernes dækning af kompetencebehov, såfremt udbuddet og kvaliteten matcher virksomhedernes efterspørgsel.

Der er ca. 1.000 laboratorietandteknikere og ca. 200 tandteknikere med delkompetence i aftagelig protetik. 80 pct. af branchens ansatte er kvinder og gennemsnitsalderen i branchen er ca. 46 år. Tandtekniske virksomheder – dentallaboratorier - beskæftiger både laboratorietandteknikere såvel som tandteknikere med delkompetence i aftagelig protetik.

På dentallaboratorier, hvor arbejdsgiveren som oftest selv er faguddannet, vil, afhængig af det samlede antal medarbejdere, arbejdets specialisering stige med antallet beskæftigede. Dentallaboratorier har normalt mellem 1 og 12 medarbejdere. Enkelte har mere end 20 ansatte.

I en tidligere analyse af branchen og laboratorieteknikernes fremtidige arbejdsmarked *”Tendenser i tandteknik”*²² blev der peget på fire overordnede tendenser, der påvirker det tandtekniske område i et 5 til 10-årigt tidsperspektiv: CAD/CAM-teknologi, globalisering og outsourcing, udvikling i befolkningens tandsundhed, ændret efterspørgsel – mere kosmetisk. Analysen påpegede også, at CAD/CAM leder til omorganisering af arbejdet og stiller krav om nye kompetencer for de laboratorietandteknikere, der skal betjene udstyret.

Udvikling – FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og – læreruddannelser

- En uddannelse: ”Design ved hjælp af CAD- tandteknik”

Afslutning

Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være uændret.

²¹ <http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Analyse-af-Laboratorietandteknikernes-arbejdsmarked-november-20-14.pdf>

²² http://www.sus-udd.dk/wp-content/uploads/Rapport_web_ny.pdf

FKB 2765 - Teltmontage

Efteruddannelsesudvalget gennemførte i 2006 en analyse, der gav grundlag for en FKB med fem kerneuddannelser til festudlejningsbranchen.

Uddannelserne har været udbudt til branchen siden 2007 med supplerende uddannelsesudvikling. Der har været en meget intensiv information om uddannelsesstilbuddene, og der er indgået overenskomst på området.

Branchen har gennem en årrække arbejdet på en certificeringsordning for branchen og det er nu en realitet. I 2014 blev der vedtaget en certificeringsordning vedr. telte og transportable konstruktioner. De ændrede og skærpede regler medfører behov for revision af undervisningsmaterialer og udvikling af nye uddannelser og materialer. Arbejdet er påbegyndt i 2014 og fortsætter i 2015

Undervisningen udbydes alene af AMU Nordjylland, der er stærkt engageret i et meget tæt samarbejde med Foreningen af Danske Festudlejere og 3F.

Branchen som helhed er fortsat negativt påvirket af krisen. Der er en forventning om, at de nye certificeringsregler vil medvirke til en øget professionalisering af branchen og på sigt stigende aktivitet.

Udvikling – FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og – læreruddannelser

- Revision af en uddannelse jf. certificeringsordningen

Afslutning

Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være uændret.

FKB 2663 – Industriel vask og efterbehandling

Den private del af erhvervsvaskeribranchen beskrives i: ”*Erhvervsvaskeribranchen- Årsrapport 2015*”²³ fra DI.

Branchen er karakteriseret ved at være domineret af etablerede virksomheder. 59% af virksomhederne har eksisteret i over 20 år og 24 % har eksisteret mellem 5 og 10 år. Omsætningen har været gradvist stigende de seneste år, mens beskæftigelsen har været jævnt faldende pga. af produktionsforbedrende tiltag. I 2014 var der ca. 3700 fuldtidsbeskæftigede, personaleomsætningen er væsentlige lavere end i den øvrige del af servicebranchen og medarbejderne har en højere gennemsnitsalder. 56 % af medarbejderne er ufaglærte. Ca. 33% har en erhvervsuddannelse. 25 % er indvandrere og efterkommere, hvilket indikerer at vaskeribranchen spiller en vigtig rolle i forhold til at integrere borgere med anden etnisk baggrund end dansk.

Virksomhedernes struktur, arbejdsorganiseringen, arbejdsprocesserne og teknologiudviklingen er industripræget.

Zealand Business College udbyder AMU uddannelser til branchen på landsplan.

Der er etableret et velfungerende lokalt uddannelsesudvalg, der løbende vurderer drift og udvikling. Uddannelser er revideret, og der er udviklet nye undervisningsmaterialer. Vaskeribranchen har i lighed med andre små brancher problemer med at kunne ”samle et helt hold”. Det bevirker, at uddannelsesudbuddet er ufleksibelt og utilgængeligt. Der efterspørges også her digitaliserede uddannelsesstilbud.

²³http://service.di.dk/SiteCollectionDocuments/%C3%85rsrapporter%202015/Erhvervsvaskeri_2015_web.pdf

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- To undervisningsmaterialer til brug for E-læring

Afslutning

Uddannelsesaktiviteten vurderes til at være uændret/svagt stigende.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse 2016 – Træets Efteruddannelsesudvalg (TE)

Udviklingstendenser

Der produceres for 16,5 mia. kr. i Danmark inden for Træ – og Møbelindustrien. Dansk træ - møbelindustri beskæftiger ca. 16.000 personer, og kombinationen af avanceret teknologi og høj faglig kompetence betyder en høj produktivitet. Dansk møbelproduktion og møbeleksport er førende i verden set i forhold til indbyggertallet.

Træ- og møbelindustrien i Danmark har oplevet en positiv udvikling i 2015.**

I forhold til samme kvartal i 2014 er branchens samlede omsætning steget med 9,1 procent, fordelt med vækstrater på hhv. 12,5 procent i træindustrien og 6,5 procent i møbelindustrien.

Træ- og møbelindustrien havde i 1. kvartal 2015 en omsætningsfremgang på 6 procent set i forhold til det sidste kvartal i 2014. Væksten har været størst i træindustrien, hvor omsætningen lå 9,1 procent højere end 4. kvartal 2014, mens omsætningen i møbelindustrien voksede med 3,7 procent.

Den nævnte stigning i både møbelindustrien og træindustrien (byggevarer som f.eks. døre og vinduer) har samtidig øget antallet af medarbejdere inden for områderne.

Både møbeleksporten og eksporten af byggevarer har klaret sig godt i de første 4 måneder af 2015.

I perioden januar-april 2015 voksede møbeleksporten med 8,2 procent i forhold til samme periode foregående år. Det er på hovedområder som Sverige, Storbritannien, Holland, USA, Schweiz, Belgien og Japan, at der er den største vækst. Derimod er væksten mindre på markeder som Norge og Tyskland.

Også på eksporten af byggevarer har der været en stigning om end dog en mindre stigning på 2,7 procent.

Danske møbler og byggevarer afsættes gennem en lang række forskellige kanaler: Salg til indkøbs- og butikskæder, salg til individuelle møbelhandlere og byggemarkeder, salg via agenter, detailsalg via franchisebutikker, internetsalg mm. - alt under overholdelse af præcise leveringsterminer.

Dansk møbelproduktion fordeler sig på tre hovedsegmenter:

1. Boligmøbler udgør hovedparten af Danmarks møbelproduktion.
2. Erhvervs- og kontraktmøbler fra Danmark efterspørges af professionelle arkitekter, bygherrer og driftsherrer verden over,
3. Designmøbler har siden 1950'erne og frem markeret Danmark, som frontnation på den internationale møbelscene.

Derudover rummer dansk møbelindustri en betydelig produktion af køkkenelementer, ligesom underleverandør-fremstilling af møbelkomponenter er en væsentlig facet af branchen.

Dansk Træ og møbelindustri har stadig outsourcet dele af produktionen til underleverandører og egne produktionsfaciliteter i lavtlønslande. Desuden købes en række komponenter og færdigmøbler i udlandet

**Konjunkturbarometer for Træ- og Møbelindustrien, udarbejdet af Dansk Industri

Der er stadig gode forudsætninger for at øge produktiviteten inden for både produktion af møbler samt produktion af døre og vinduer.

For det første fordi der er produktioner af en vis størrelse.

For det andet fordi der er gode muligheder for at opkvalificere af medarbejdere.

Selv om antallet af medarbejdere i træ- og møbelindustrien er steget inden for de seneste år, er antallet af faglærte faldet, hvilket samlet set betyder færre faglærte i branchen. Det er bl.a. derfor fortsat vigtigt at arbejde på at kunne øge antallet af deltagere både faglærte og ufaglærte på AMU kurser.

Da træ- og møbelindustrien, sammenlignet med andre brancher, ikke har en stærk tradition for efteruddannelse, og samtidig har en lav beskæftigelse af medarbejdere med en mellemlang eller lang uddannelse, vil det kræve en betydelig og målrettet indsats fremover. Det betyder bl.a., at AMU-kurserne skal kunne dække meget bredt og give relevant efteruddannelse til faglærte, der har fået nye jobområder, og til de ufaglærte, der er beskæftigede i branchen.

Virksomhederne inden for træ- og møbelindustrien mangler kvalificerede medarbejdere, og det er i den forbindelse vigtigt at få kompetenceudviklet flere voksne. Med den nye erhvervsuddannelsesreform og udvikling af Erhvervsuddannelse for voksne (EUV) er der skabt muligheder for, at voksne kommer hurtigere igennem en erhvervsuddannelse via standardmerit.

Fra 2011 til 2012 steg efteruddannelsesaktiviteten med 16 procent. Fra 2012 – 2013 faldt aktiviteten med 1,5 procent, og fra 2013 – 2014 var der et lille fald på 1,4 procent.

Udvalget har en klar formodning om, at når det på trods af en øget beskæftigelse har været muligt at fastholde aktiviteten på efteruddannelse, så skyldes det den målrettede indsats, der er omkring aftalerne med udbyderne om garantikurser.

Der er i de 2 første kvartaler af 2015 et fald i aktiviteten på 35 procent. Dette fald i aktivitet skyldes blandt andet følgende:

1. En stadig øget beskæftigelse i træ – og møbelindustrien.
2. Afkobling af tilkoblede mål i de tre FKB´ere 2702, 2780 og 2781

Udvalget forventer med de igangværende og afsluttede udviklingsaktiviteter sammenholdt med nye udviklingsaktiviteter en stigning i AMU – aktiviteten inden for TE´s område i 2016 og 2017.

Derudover har udvalget i både afsluttede og igangværende udviklingsprojekter haft fokus på at skabe en struktur, der skaber overblik og en naturlig sammenhæng mellem de forskellige AMU – mål ved at sammensætte disse i AMU-pakker.

Resultater fra gennemførte analyser i 2014 og 2015

Træets Efteruddannelsesudvalg gennemførte i juni-december 2014 en evaluering af praksis og erfaringer med IKV i AMU. Som led i evalueringen blev der gennemført interview med IKV-deltagerne samt virksomhedsledere og jobcentrekonsulenter, der havde haft medarbejdere/ledige til at deltage i kompetencevurderinger i relation til arbejdsmarkedsuddannelser inden for træ- og møbelindustrien. Der blev desuden gennemført interview med faglærere, konsulenter og uddannelsesledere fra Skive Tekniske Skole og Herningsholm Erhvervsskole.

Evalueringen viste, at IKV i AMU kun i meget begrænset omfang anvendes inden for Træets Efteruddannelsesudvalg. Erhvervsskolerne informerer om mulighederne for at deltage i kompetencevurderinger i forhold til arbejdsmarkedsuddannelserne i såvel virksomheder som jobcentre, og de er også i god dialog med de faglige organisationer herom. På trods heraf er efterspørgslen lille.

Erhvervsskolerne har et godt beredskab til at gennemføre IKV i AMU. På begge erhvervsskoler er der faglærere, der har tilegnet sig kompetencer til at planlægge og gennemføre IKV i AMU gennem deltagelse i et udviklingsprojekt, der er gennemført af Træets Efteruddannelsesudvalg. Der foreligger på begge skoler procedurer for IKV i AMU, rollefordelingen er på plads, og der foreligger vurderingsredskaber, som faglærerne kan benytte sig af. Der foreligger desuden en praktisk vejledning til IKV i AMU inden for Træets Efteruddannelsesudvalg samt et inspirationskatalog, som faglærere uden IKV-erfaringer kan benytte sig af.

I evalueringen blev der udarbejdet en handleplan for nye initiativer, der kan bidrage til, at flere voksne deltager i IKV i AMU inden for Træets Efteruddannelsesudvalg. Initiativerne omfatter følgende elementer: Udarbejdelse af et informationsmateriale til jobcentrene, afholdelse af temamøder for jobcentrenes medarbejdere, udvikling af metoder til afholdelse af IKV i AMU med direkte overgang til deltagelse i AMU samt udvikling af idéer til, hvordan virksomheder og jobcentre kan hjælpe voksne til at finde motivationen til deltagelse i IKV i AMU samt efterfølgende arbejdsmarkedsuddannelser.

Evalueringens resultater er beskrevet i rapporten *Evaluering af praksis og erfaringer med IKV i AMU. Marts 2015*.

I 2014 har Træets Efteruddannelsesudvalget gennemført analysen "Fra AMU-målformulering til undervisning", der havde fokus på at støtte op omkring skolernes arbejde med at omsætte AMU-formuleringerne til undervisningen. Projektet involverede faglærere fra Herningsholm Erhvervsskole og Skive Tekniske Skole, der gennem deltagelse i to arbejdsseminarer bidrog til udvikling af inspirationsmaterialer til udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser.

Som led i projektet blev der udviklet en skabelon for udarbejdelse af inspirationsmaterialer, der hjælper faglærerne til en analyse af den handlingsorienterede AMU-målformulering, uddannelsens relation til FKB'en, fokus på målgruppebeskrivelsen etc., hvorefter faglærerne beskriver undervisningens tilrettelæggelse, udstyr, materialer og lokaler, der skal være til rådighed, når uddannelsen skal gennemføres. Analysens resultater er beskrevet i analyserapporten *Fra AMU-målformulering til undervisning. Analyse-rapport. Marts 2015*.

Ovenstående analyseprojekt viste et behov for at tydeliggøre de handlingsorienterede målformuleringer, således at alle interessenter (herunder bl.a. AMU-målgruppen, virksomhedsledere og jobkonsulenter) har lettere ved at forstå, hvilke kompetencer deltagerne kan tilegne sig ved deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser.

Derfor har Træets Efteruddannelsesudvalg igangsat et analyseprojekt med titlen "Beskrivelsessystemet i arbejdsmarkedsuddannelserne". I projektet er der fokus på at omformulere AMU-målformuleringerne til et lettere forståeligt sprog, øge læsbarheden ved bl.a. at anvende korte sætninger, undgå sammensatte ord, anvendelse af punktopstilling, hvor det kan give god mening, inddeling af teksten i afsnit samt anvendelse af korrekt tegnsætning. I overensstemmelse med Undervisningsministeriets nye regler for udarbejdelse af AMU-målformuleringerne har projektet desuden fokus på mulighederne for angivelse af niveau i arbejdsmarkedsuddannelsernes titler.

Ud over sekretariatsmedarbejdere fra Træets Efteruddannelsesudvalg og en ekstern konsulent er der i projektet også involveret nogle af de faglærere, der har erfaringer med at bidrage til udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser inden for Træets Efteruddannelsesudvalg. Analyseprojektet afsluttes i april 2016.

Status på igangværende analyser og evalueringer 2014 - 2015

Træets Efteruddannelsesudvalg understøtter via kurser og kursuspakker en målrettet indsats at voksne, der ønsker at deltage i en erhvervsuddannelse får merit for deres kompetencer. Dette har bl.a. været baggrund for gennemførelse af projektet "Udvikling af uddannelsesstrukturer i AMU", der har haft til formål at udvikle uddannelsesstrukturer bestående af arbejdsmarkedsuddannelser, der kan give voksne standardmerit i en euv. Hensigten er, at voksne gennem deltagelse i de etablerede AMU-kursuspakker, kan finde motivationen til at starte på en erhvervsuddannelse, når det bliver synligt for dem, at de kan komme hurtigere gennem uddannelsen. AMU-kursuspakkerne vil blive synliggjort på amukurs.dk i efteråret 2015. Projektet er blevet gennemført med deltagelse af faglærere fra Skive Tekniske Skole og Hørningsskolen Erhvervsskole, og det forventes afsluttet i oktober 2015.

Sideløbende med overnævnte projekt er det også faglærere fra de to skoler, der har bidraget til udvikling af AMU-kursuspakker i projektet "Udvikling af horisontale og vertikale uddannelsespakker". Dette projekt blev indledt med en spørgeskemaundersøgelse blandt flere end 200 virksomheder inden for træ- og møbelindustrien om anvendelsen af kursuspakker samt behov for udvikling af nye kursuspakker. Besvarelsen af spørgeskemaerne blev fulgt op med interview af såvel ledere som medarbejdere, der kunne bidrage til at afdække behov for AMU-kursuspakker målrettet faglærte og ufaglærte medarbejdere inden for træ- og møbelindustrien. Efterfølgende har faglærerne udviklet en række nye AMU-kursuspakker, der tilgodeser branchens behov. Pakkerne vil blive synliggjort på amukurs.dk i løbet af efteråret 2015. Projektet afsluttes i oktober 2015.

Træets Efteruddannelsesudvalg vurderer, at der er behov for igangsættelse af to nye projekter:

- Innovativ undervisning i åbent værksted, jf. det elektroniske ansøgningsskema 407549
- Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker, jf. det elektroniske ansøgningsskema 407662

Herunder følger en kort beskrivelse af baggrunden for og indholdet i de to projekter.

Ønske om kommende analyser og evalueringer i 2016 -2017

Analyse: Innovativ undervisning i åbent værksted

Projektets baggrund er, at deltagernes tilfredshed med arbejdsmarkedsuddannelser inden for Træets Efteruddannelsesvalg ligger lavere end øvrige efteruddannelsesudvalg, og at TE har en antagelse om, at deltagernes lavere tilfredshed kan hænge sammen med, at en meget stor andel af arbejdsmarkedsuddannelserne gennemføres i åbent værksted.

Skolerne gør en stor indsats for at tilgodese AMU-målgruppens og virksomhedernes behov for AMU, bl.a. ved at markedsføre garantikurser. På grund af lav deltagelse i de fleste af arbejdsmarkedsuddannelserne, er det ofte en nødvendighed for skolerne, at undervisningen gennemføres i åbent værksted, hvor kursisterne deltager i forskellige arbejdsmarkedsuddannelser i det samme lokale og med den samme lærer. Dette stiller store krav til såvel faglærernes planlægning og gennemførelse af undervisningen som til kursisterne. Det er derfor vigtigt, at der gennemføres et projekt, der kan bidrage til, at faglærerne får inspiration til at tilrettelægge og gennemføre en mere innovativ og nytænkende undervisning, der kan bidrage til, at kursisterne får et øget udbytte samt øget tilfredshed ved deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Ved projektets start gennemføres observationer af undervisningen i åbent værksted. Observationerne skal bidrage til at afdække undervisningspraksis og anvendt didaktik i undervisningen. Der gennemføres desuden interview af faglærerne. Efterfølgende deltager faglærerne i tre udviklingsseminarer, hvor de får inspiration til at udvikle en innovativ didaktik, der er særlig velegnet ved undervisning i åbent værksted. Faglærerne afprøver den udviklede didaktik på egne skoler. Faglærerne bidrager til udvikling af et inspirationskatalog om innovativ undervisning i åbent værksted.

Projektet ønskes gennemført i perioden juni 2016-februar 2017.

Evaluering: Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker

Projektets baggrund er, at Træets Efteruddannelsesudvalg i 2015 har udviklet en række nye AMU-kursuspakker, som det vil være vigtigt at få evalueret, så der på baggrund af erfaringerne kan foretages justeringer, der kan tilgodese AMU-målgruppens og virksomhedernes behov.

Der ønskes derfor gennemført en evaluering af AMU-kursuspakkerne i 2017. Evalueringen vil have fokus på følgende tre forskellige typer af AMU-kursuspakker, der er etableret i 2015:

- AMU-kursuspakker, der kan give standardmerit i forhold til euv
- AMU-kursuspakker, der indgår i positivlisten for 6 ugers jobrettet uddannelse
- Øvrige AMU-kursuspakker, der er målrettet faglærte og ufaglærte inden for træ- og møbelindustrien.

Som led i evalueringen gennemføres der interview med AMU-deltagere, virksomheder, jobcentre og 3F A-kasser, der har deltaget i eller været involveret i anvendelse af en af de tre typer af AMU-kursuspakker. Der vil være et særligt fokus på erfaringer med de første to nævnte AMU-kursuspakker, da disse kursuspakker først er blevet etableret i 2015.

På baggrund af ovennævnte interview gennemføres der interview med uddannelsesledere, konsulenter og faglærere fra skolerne.

På baggrund af det samlede datamateriale udarbejdes der forslag til revidering og udvikling af nye AMU-kursuspakker. Forslagene indarbejdes i evalueringsrapporten, der præsenterer evalueringens resultater.

Projektet ønskes gennemført i perioden januar-august 2017.

Udvikling af AMU mål

Der ønskes midler til udvikling af 5 nye AMU mål i FKB 2780 (Produktion af møbler, orgler, døre, vinduer mv.)

Derudover ønskes en revision af 5 AMU – mål i FKB 2780 (Produktion af møbler, orgler, døre, vinduer mv.)

Udvikling af nye undervisningsmaterialer

I forbindelse med igangværende analyser omkring de horisontale og vertikale uddannelsesstrukturer samt udvikling af uddannelsespakker samt med henvisning til den nye ønskede analyse "Innovativ undervisning i åbent værksted" er der et øget behov for udvikling af undervisningsmateriale.

Udvikling af læreruddannelse

Udvalget ansøger om midler til udvikling af en 2 dages konference for faglærere inden for området. Konferencen skal bidrage til at understøtte udviklingen af lærer kvalifikationer og skabe mulighed for erfaringsudvekslinger.

Ansøgningen for 2016 omfatter

1. prioritet - Analyse: Innovativ undervisning i åbent værksted
2. prioritet - Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker
3. prioritet – Udvikling af læreruddannelse
4. prioritet – Udvikling af nye undervisningsmaterialer
5. prioritet – Udvikling og revision af AMU – mål i FKB 2780.

I følgende er projektbeskrivelse for Analyse: Innovativ undervisning i åbent værksted og Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker

1. Analyse: Innovativ undervisning i åbent værksted

Analysens formål

Træets Efteruddannelsesudvalg ønsker med denne analyse at skabe større viden om, hvordan arbejdsmarkedsuddannelser, der gennemføres i åbent værksted inden for Træets Efteruddannelsesudvalg, kan planlægges og gennemføres på en innovativ måde, der kan bidrage til et øget fagligt udbytte og større tilfredshed blandt deltagerne.

Analysen vil have særligt fokus på faglærernes udfordringer ved planlægning og gennemførelse af undervisningen i åbent værksted, hvor der ofte er deltagere på mange forskellige arbejdsmarkedsuddannelser samtidigt. Udfordringerne er bl.a. forbundet med at tilgodese deltagernes faglige, erfaringsmæssige og aldersmæssig spredning samtidig med, at deltagerne skal undervises i forskellige arbejdsmarkedsuddannelser i samme undervisningslokaler på samme tid. Analysen skal derfor afdække nogle af de didaktiske muligheder faglærerne kan benytte sig af ved undervisning i åbent værksted.

Mange AMU-deltagere har ikke erfaringer med at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser, der gennemføres i åbent værksted, og hvor den lærerstyrede undervisning kun udgør en mindre del af undervisningstiden. Nogle deltagere føler, at de i for høj grad er overladt til sig selv, og de er bekymrede for, om de lærer dét, der forventes. Det er derfor også analysens formål at belyse mulighederne for at afdække og synliggøre deltagernes læringsudbytte ved deltagelse i åbent værksted. Deltagerne skal ved arbejdsmarkedsuddannelsens afslutning have en erkendelse af, at de har tilegnet sig de kompetencer, der er beskrevet i AMU-målformuleringerne. En af metoderne hertil kan være, at faglærerne løbende vurderer deltagernes praktiske opgaver samt giver deltagerne små test, der kan afprøve og dokumenterer deltagernes læringsudbytte.

Det er desuden analysens formål at afdække, hvordan såvel AMU-deltagerne som de virksomheder de kommer fra, kan informeres endnu bedre om, at undervisningen gennemføres i åbent værksted, og hvilke krav dette stiller til deltagerne.

Analysen skal bidrage til at inspirere faglærere til planlægning og gennemførelse af innovativ undervisning i åbent værksted. Derfor skal der som led i projektet udarbejdes et inspirationsmateriale, der er målrettet faglærere, der ønsker at planlægge og gennemføre en innovativ undervisning i åbent værksted.

Analysens baggrund

Arbejdsmarkedsuddannelserne inden for Træets Efteruddannelsesudvalg har de laveste evalueringsresultater på de fælles spørgsmål fra Undervisningsministeriet i Viskvalitet.dk set i relation til de øvrige efteruddannelsesudvalg.

Der kan være mange forskellige årsager hertil, men Træets Efteruddannelsesudvalgs antagelse, at én af forklaringerne kan være, at en væsentlig andel af arbejdsmarkedsuddannelserne gennemføres i åbent værksted.

Det er ofte vanskeligt for skolerne at gennemføre holdundervisning af arbejdsmarkedsuddannelserne inden for Træets Efteruddannelsesudvalg pga. for få tilmeldinger.

Skolerne har de seneste år udbudt arbejdsmarkedsuddannelser som garantikurser, der blandt andet gennemføres i åbent værksted, for på denne måde at tilgodese AMU-målgruppens og virksomhedernes behov for kompetenceudvikling.

Garantikurserne i åbent værksted gennemføres ofte med deltagere på mange forskellige arbejdsmarkedsuddannelser. Dette stiller store krav til såvel deltagerne som til faglærerne, der skal tilgodese mange deltagere på samme tid og i de samme undervisningslokaler. Det er derfor vigtigt at få indsigt i faglærernes undervisningspraksis og de særlige didaktiske udfordringer, der er forbundet med undervisning i åbent værksted.

Træets Efteruddannelsesudvalg ønsker med projektet at bidrage til faglærernes muligheder for at tilrettelægge og gennemføre en mere innovativ og nytænkende undervisning, der kan bidrage til, at deltagerne får et øget udbytte af samt øget tilfredshed ved deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Projektets fokus på afprøvning af læringsudbytte ved deltagelse i AMU vil tage udgangspunkt i de erfaringer, erhvervsskolerne allerede har med udvikling af test og opgaver til individuelle kompetencevurderinger i forhold til arbejdsmarkedsuddannelserne.

Efteruddannelsesudvalget ønsker at inddrage faglærere fra Skive Tekniske Skole, Herningsholm Erhvervsskole og Roskilde Tekniske Skole i projektet, da det er på disse skoler, at langt de fleste arbejdsmarkedsuddannelser inden for Træets Efteruddannelsesudvalg bliver gennemført. Efteruddannelsesudvalget vil dog desuden invitere faglærere fra Syddansk Erhvervsskole og Københavns Tekniske Skole til at deltage i projektet, da disse skoler lejlighedsvis også gennemfører nogle af arbejdsmarkedsuddannelserne.

Analysemetoder

Analysen starter med observationer af undervisningen på arbejdsmarkedsuddannelser, der gennemføres i åbent værksted. Observationerne skal bidrage til at afdække undervisningspraksis og anvendt didaktik i undervisning i åbent værksted. I forbindelse med observationerne gennemføres der desuden interview af de faglærere, der underviser i åbent værksted. I interviewene vil der bl.a. være fokus på, hvordan AMU-deltagerne informeres om, at uddannelsen gennemføres i åbent værksted, organiseringen af undervisningen, hvordan undervisningen er tilrettelagt for den enkelte deltager, og hvordan faglærerne løbende evaluerer med deltagerne for at sikre, at deltagerne opnår de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringen.

Derefter igangsættes en udviklingsdel, hvor faglærere gennem deltagelse i tre udviklingsseminarer bidrager til at udvikle en innovativ didaktik, der er særlig velegnet ved undervisning i åbent værksted.

På udviklingsseminarerne bidrager faglærerne bl.a. med input til udarbejdelse af et inspirationskatalog, der er målrettet faglærere, der ønsker at gennemføre en innovativ undervisning i åbent værksted. Projektets eksterne konsulenter varetager den endelige udarbejdelse af inspirationskataloget.

Projektets faser

Fase 1. Projektopstart og styregruppemøde

Projektopstarten indledes med et styregruppemøde, hvor der gennemføres en detailplanlægning af projektet.

Fase 2. Observation af undervisningen samt interview af faglærere

Der gennemføres observationer af undervisningen på de involverede skoler. I forbindelse med observationerne gennemføres der desuden interview af faglærerne.

Fase 3. Planlægning og gennemføres af 1. udviklingsseminarer

Det 1. udviklingsseminar planlægges og gennemføres med deltagelse af i alt ni faglærere fra de fem involverede skoler. På seminaret får faglærerne inspiration til, hvordan de kan udvikle en innovativ didaktik. De får også oplæg fra faglærere, der har erfaringer med at udvikle en didaktik målrettet undervisning i åbent værksted. Desuden sættes der på seminaret fokus på afprøvning af AMU-deltagernes læringsudbytte, og hvorledes afprøvningsne kan implementeres i åbent værksted.

Der lægges i planlægningen og gennemførelsen af seminaret vægt på, at faglærere får afprøvet forskellige innovationsmetoder.

Efter en analyse af resultaterne fra udviklingsseminaret planlægges en proces for det videre arbejde med de udviklede forslag og idéer. Der udarbejdes desuden et udkast til en disposition for inspirationsmaterialet.

Fase 4. Planlægning og gennemførelse af 2. udviklingsseminar

På seminaret får faglærerne inspiration til videreudvikling af idéer og forslag til innovativ undervisning.

Faglærerne bearbejder og beskriver de idéer, de mener, der skal indgå i inspirationsmaterialet. De udvikler desuden modeller for innovativ undervisning i åbent værksted, som de vil afprøve på egen skole frem til afholdelse af det 3. udviklingsseminar. Faglærerne udarbejder desuden enkle test, der kan bidrage til at afprøve AMU-deltagernes læringsudbytte.

Faglærerne fremlægger deres idéer i plenum og får sparring fra de øvrige faglærere samt fra den eksterne konsulent.

Fase 5. Planlægning og gennemførelse af 3. udviklingsseminar

På seminaret fremlægger faglærerne deres indvundne erfaringer med innovativ undervisning i åbent værksted. Faglærerne reviderer de udarbejdede modeller for innovativ undervisning i åbent værksted, så de fremstår i en form, der kan indgå i inspirationsmaterialet.

Faglærerne fremlægger også deres erfaringer med anvendelse af enkle test til afprøvning af AMU-deltagernes læringsudbytte.

Efter udviklingsseminaret udarbejdes en endelig disposition for inspirationsmaterialet som drøftes med styregruppen.

Fase 6. Udarbejdelse af inspirationsmateriale

Et udkast til idékataloget udarbejdes. Inspirationskataloget sendes til deltagerne i arbejdsseminarerne med henblik på forslag til ændringer og tilføjelser.

Efter tilføjelser og justeringer af idékataloget sendes det nye udkast til Træets Efteruddannelsesudvalg.

Inspirationskataloget præsenteres på et styregruppegruppemøde, hvor projektets resultater også drøftes. Herefter sendes den endelige udgave af idékataloget til Træets Efteruddannelsesudvalg.

Projektorganisering

Analyseprojektet gennemføres i et samarbejde mellem uddannelseskonsulent Ole Egemose fra Træets Efteruddannelsesudvalg og konsulenter fra Mærsk Nielsen HR.

Der nedsættes en styregruppe, der afholder 2 møder i projektperioden.

Tidsplan

Analysen gennemføres i perioden juni 2016 - februar 2017.

Analyseaktiviteter	Juni 201 6	Juli 201 6	Aug 201 6	Sep 201 6	Okt 201 6	Nov 201 6	Dec 201 6	Jan 201 7	Feb 201 7
Fase 1. Projektopstart og styregruppemøde									
Fase 2. Observation af undervisningen samt interview af faglærere									
Fase 3. Planlægning og gennemførelse af 1. udviklingsseminarer									
Fase 4. Planlægning og gennemførelse af 2. udviklingsseminar									
Fase 5. Planlægning og gennemførelse af 3. udviklingsseminar									
Fase 6. Udarbejdelse af inspirationsmateriale og afsluttende styregruppemøde									

Budget

Projektets samlede omkostninger udgør kr. 548.870. Se detaljeret budget.

Budget: Innovativ undervisning i åbent værksted

	Skolernes deltagere		TE Projektleder		MN HR Ekst. kons.		Budget opdelt på faser
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	Pris	
Fase 1. Projektstart og styregruppemøde							
Planlægning og gennemførelse af indledende styregruppemøde			8	kr. 2.960	8	kr. 13.200	
Detailplanlægning af projekt					10	kr. 16.500	
Omkostninger fase 1							kr. 32.660
Fase 2. Observation af undervisningen og interview							
Observation af undervisningen og interview af faglærere			16	kr. 5.920	40	kr. 66.000	
Analyse af resultaterne					10	kr. 16.500	
Transportomkostninger						kr. 10.000	
Omkostninger fase 2							kr. 98.420
Fase 3. Planlægning og gennemførelse af 1. udviklingsseminar							
Planlægning af udviklingsseminar			8	kr. 2.960	10	kr. 16.500	
Gennemførelse af udviklingsseminar	90	kr. 33.300	10	kr. 3.700	10	kr. 16.500	
Udarbejdelse af skitse til inspirationsmateriale					16	kr. 26.400	
Transportomkostninger samt udlæg til gæstelærere		kr. 10.000		kr. 5.000		kr. 3.000	
Omkostninger fase 3							kr. 112.360
Fase 4. Planlægning og gennemførelse af 2. udviklingsseminar							
Planlægning af udviklingsseminar			8	kr. 2.960	10	kr. 16.500	
Gennemførelse af udviklingsseminar	90	kr. 33.300	10	kr. 3.700	10	kr. 16.500	
Transportomkostninger		kr. 10.000				kr. 3.000	
Omkostninger fase 4							kr. 85.960
Fase 5. Planlægning og gennemførelse af 3. udviklingsseminar							
Planlægning af udviklingsseminar			8	kr. 2.960	10	kr. 16.500	
Gennemførelse af udviklingsseminar	90	kr. 33.300	10	kr. 3.700	10	kr. 16.500	
Udarbejdelse af endelig disposition for inspirationsmaterialet					8	kr. 13.200	
Transportomkostninger		kr. 10.000				kr. 3.000	
Omkostninger fase 4							kr. 99.160
Fase 6. Udarbejdelse af inspirationsmateriale							
Dialog med skolerne om inspirationsmaterialet	45	kr. 16.650			10	kr. 16.500	
Planlægning og gennemførelse af styregruppemøde			8	kr. 2.960	8	kr. 13.200	
Endelig udarbejdelse af inspirationsmaterialet					40	kr. 66.000	
Omkostninger fase 5							kr. 115.310
Timer i alt	315		86		210		
Budget i alt		kr. 146.550		kr. 36.820		kr. 365.500	kr. 548.870
Timepris for deltagere fra erhvervsskoler				kr. 370			
Timepris for deltagere fra efteruddannelsesudvalg				kr. 370			
Timepris for eksterne konsulenter. Kr. 1.320 ekskl. moms				kr. 1.650	inkl. moms		

Timepris for deltagere fra erhvervsskoler

kr. 370

Timepris for deltagere fra efteruddannelsesudvalg

kr. 370

Timepris for eksterne konsulenter. Kr. 1.320 ekskl. moms

kr. 1.650 inkl. moms

2.Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker

Evalueringens formål

Det er evalueringens formål at afdække erfaringerne med AMU-kursuspakker inden for Træets Efteruddannelsesudvalg. Evalueringen skal især have fokus på AMU-kursuspakkerne, der er udviklet til at give standardmerit i forhold til Erhvervsuddannelse for voksne (euv) og på de kursuspakker, der indgår i positivlisten for 6 ugers jobrettet uddannelse til ledige.

Evalueringen skal afdække deltagernes, virksomhedernes, jobcentrenes / 3F A-kassernes og skolernes erfaringer, tilfredshed og eventuelle udfordringer med de eksisterende AMU-kursuspakker, f.eks. i forhold til den praktiske gennemførelse af de længerevarende AMU-kursuspakker. Dermed kan evalueringen bidrage til at pege på behov for ændringer af de eksisterende kursuspakker. Evalueringen kan desuden bidrage til at pege på, hvordan kendskabet til og anvendelsen af AMU-kursuspakkerne kan øges.

Det er desuden evalueringens formål at afdække behov for udvikling af nye AMU-kursuspakker målrettet standardmerit i forhold til euv, kursuspakker til 6 ugers jobrettet uddannelse til ledi-

ge samt kursuspakker til beskæftigede faglærte og ufaglærte inden for træ- og møbelindustrien.

Evaluerings baggrund

Træets Efteruddannelser har i 2015 udviklet AMU-kursuspakker, der relaterer sig til de arbejdsmarkedsuddannelser, der kan give voksne standardmerit i forhold til EUV.

AMU-kursuspakkerne markedsføres fra efteråret 2015, og det er vigtigt at få evalueret erfaringerne med disse kursuspakker i 2017, så der på baggrund af erfaringerne kan foretages justeringer, der kan tilgodese de voksne, der gerne vil deltage i kompetenceudvikling, der er målrettet en fremtidig Erhvervsuddannelse for voksne.

Siden den 1. januar 2015 har ledige haft mulighed for at deltage i en af otte AMU-kursuspakker, Træets Efteruddannelsesudvalg har udviklet til at indgå i den landsdækkende positivliste for 6 ugers jobrettet uddannelse. Det er vigtigt at få evalueret erfaringerne med de 6 ugers jobrettet uddannelse, så der dermed kan banes vej for, at endnu flere ledige deltager i kompetenceudvikling inden for træ- og møbelindustrien til glæde for både dem selv og de virksomheder, der mangler kvalificeret arbejdskraft.

Træets Efteruddannelsesudvalg har i flere år bidraget til udvikling af AMU-kursuspakker – primært af én uges varighed - der er målrettet faglærte og ufaglærte inden for træ- og møbelindustrien, og som skolerne markedsfører som garantikurser 1-5 gange hvert halve år. Det er vigtigt, at der løbende evalueres på erfaringerne med disse AMU-kursuspakker.

Evalueringsmetoder og -design

Evaluering af erfaringerne med AMU-kursuspakkerne inden for Træets Efteruddannelsesudvalg afdækkes gennem interview af deltagere i kursuspakkerne, virksomheder, jobcentre / 3F A-kasser og skoler.

Indledningsvist gennemføres en desk research, der skal afdække eksisterende AMU-kursuspakker målrettet træ- og møbelindustrien.

Derefter tages der kontakt til de skoler, der har gennemført AMU-kursuspakker inden for Træets Efteruddannelsesudvalg for at få dem til at bidrage med oplysninger om gennemførte AMU-kursuspakker siden 1. januar 2015:

- AMU-kursuspakker, der kan give standardmerit i forhold til EUV
- AMU-kursuspakker, der indgår i positivlisten for 6 ugers jobrettet uddannelse

- Øvrige AMU-kursuspakker, der er målrettet faglærte og ufaglærte inden for træ- og møbelindustrien.

Skolerne vil blive bedt om at oplyse antallet af deltagere i de forskellige AMU-kursuspakker. De vil også blive bedt om at give kontaktoplysninger på deltagere, der har deltaget i kursuspakkerne, samt på virksomheder og jobcentre /3F A-kasser, der har været involveret i medarbejderes/lediges deltagelse i kursuspakkerne.

Der gennemføres interview med AMU-deltagerne. I interviewene vil der bl.a. være fokus på deltagernes tilfredshed med AMU-kursuspakker og på eventuelle udfordringer i forbindelse med gennemførelse af AMU-kursuspakkerne.

På baggrund af interview med AMU-deltagerne gennemføres der interview med de virksomheder og jobcentre, der har været involveret i medarbejdernes/lediges deltagelse i kursuspakkerne.

Efter en analyse af de gennemførte interview med AMU-deltagere, virksomheder og jobcentre /3F A-kasser gennemføres der fokusgruppeinterview med uddannelsesledere, konsulenter og faglærere fra Herningsholm Erhvervsskole samt Skive Tekniske Skole. Fokusgruppeinterviewene starter med en fremlæggelse af de foreløbige evalueringsresultater. Derefter interviewes uddannelseslederne, konsulenterne og faglærerne om deres erfaringer med AMU-kursuspakkerne. I interviewene vil der bl.a. være fokus på, hvordan skolerne har gjort det muligt for deltagere at gennemføre de lange AMU-kursuspakker, der indgår i positivlisten for 6 ugers jobrettet uddannelse. Afslutningsvis drøftes uddannelsesledernes og faglærernes forslag til ændringer af de nuværende AMU-kursuspakker samt idéer til udvikling af nye AMU-kursuspakker.

På baggrund af de forskellige input til evalueringen udarbejdes en evalueringsrapport, der opsummerer erfaringerne med AMU-kursuspakkerne set fra forskellige respondents synsvinkel. Evalueringsrapporten vil desuden indeholde forslag til udvikling af nye AMU-kursuspakker, der kan give standardmerit i forhold til euv, kursuspakker der kan indgå i positivlisten for 6 ugers jobrettet uddannelse, eller kursuspakker som er målrettet faglærte og ufaglærte inden for træ- og møbelindustrien.

Analysefaser

Fase 1. Projektstart, desk research og styregruppemøde

Ved projektstart gennemføres en desk research, der afdækker eksisterende AMU-kursuspakker målrettet træ- og møbelindustrien. Der udarbejdes et detaljeret evalueringsde-

sign, og der afholdes et styregruppemøde, der præsenterer evalueringsdesignet samt resultater af desk researchen.

Fase 2. Interview af AMU-deltagere, virksomheder og jobcentre

Skolerne afleverer kontaktoplysninger på deltagere i AMU-kursuspakker samt på virksomheder og jobcentre / 3F A-kasser, der har været involveret i medarbejdernes/lediges deltagelse i kursuspakker. Der gennemføres telefoninterview med AMU-deltagere samt repræsentanter fra virksomheder og jobcentre / A-kasser. Der gennemføres desuden fokusgruppeinterview med udvalgte jobcentre.

Fase 3. Analyse af data fra interviewene

Der gennemføres en analyse af data fra interview med AMU-deltagere, virksomheder og jobcentre / A-kasser. Der udarbejdes et notat, der opsummerer evalueringsresultaterne.

De foreløbige evalueringsresultater præsenteres og drøftes på et styregruppemøde.

Fase 4. Fokusgruppeinterview med repræsentanter fra skolerne

Der gennemføres fokusgruppeinterview med uddannelsesledere, konsulenter og faglærere fra Herningsholm Erhvervsskole og Skive Tekniske Skole.

Fase 5. Forslag til revidering og udvikling af nye AMU-kursuspakker

På baggrund af det samlede datamateriale udarbejdes der forslag til revidering af de eksisterende AMU-kursuspakker. Der udarbejdes desuden forslag til udvikling af nye AMU-kursuspakker.

Forslagene sendes til Træets Efteruddannelsesudvalg, der tager stilling til, om forslagene skal indarbejdes i evalueringsrapporten.

Fase 6. Udarbejdelse af evalueringsrapport

Der udarbejdes en evalueringsrapport, der indeholder en beskrivelse af evalueringens resultater. Evalueringen vil desuden indeholde forslag til revidering og udvikling af nye AMU-kursuspakker samt en beskrivelse af anvendte metoder i evalueringen.

Projektorganisering

Analyseprojektet gennemføres i et samarbejde mellem uddannelseskonsulent Ole Egemose fra Træets Efteruddannelsesudvalg og konsulenter fra Mærsk Nielsen HR.

Der nedsættes en styregruppe, der afholder tre møder i projektperioden.

Tidsplan

Analysen gennemføres i perioden januar-august 2017.

Analyseaktiviteter	Jan 2017	Feb 2017	Mar 2017	Apr 2017	Maj 2017	Jun 2017	Jul 2017	Aug 2017
Fase 1. Projektstart, desk research og styregruppemøde								
Fase 2. Interview af AMU-deltagere, virksomheder og jobcentre								
Fase 3. Analyse af data fra interviewene								
Fase 4. Fokusgruppeinterview med repræsentanter fra skolerne								
Fase 5. Forslag til revidering og udvikling af nye AMU-kursuspakker								
Fase 6. Udarbejdelse af evalueringsrapport								

Budget

Projektets samlede omkostninger udgør kr. 396.070. Se detaljeret budget

Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker

	Eksterne konsulenter		TE projektleder		Budget
	Timer	Pris inkl. oms	Timer	Pris	
Fase 1. Projektstart, desk research og styregruppemøde					
Desk research	20	kr. 33.000			
Udarbejdelse af evalueringsdesign	8	kr. 13.200			
Planlægning og gennemførelse af styregruppemøde	8	kr. 13.200	8	kr. 2.960	
Transportomkostninger		kr. 600			
Omkostninger fase 1					kr. 62.960
Fase 2. Interview af AMU-deltagere, virksomheder og jobcentre					
Telefoninterview med AMU-deltagere	20	kr. 33.000			
Telefoninterview med virksomheder og jobcentre	30	kr. 49.500			
Fokusgruppeinterview med jobcentre	15	kr. 24.750	15	kr. 5.550	
Transportomkostninger		kr. 3.000			
Omkostninger fase 2					kr. 115.800
Fase 3. Analyse af data fra interviewene					
Analyse af data fra interview	10	kr. 16.500			
Udarbejdelse af konklusionsnotat	15	kr. 24.750			
Planlægning og gennemførelse af styregruppemøde	8	kr. 13.200	8	kr. 2.960	
Omkostninger fase 3					kr. 57.410
Fase 4. Fokusgruppeinterview med repræsentanter fra skolerne					
Fokusgruppeinterview med erhvervsskoler	15	kr. 24.750	15	kr. 5.550	
Transportomkostninger		kr. 3.000			
Omkostninger fase 4					kr. 33.300
Fase 5. Forslag til revidering og udvikling af nye AMU-kursuspakker					
Forslag til revidering af AMU-kursuspakker	15	kr. 24.750	10	kr. 3.700	
Forslag til udvikling af nye AMU-kursuspakker	15	kr. 24.750	10		
Omkostninger fase 5					kr. 53.200
Fase 6. Udarbejdelse af evalueringsrapport					
Udarbejdelse af evalueringsrapport	40	kr. 66.000	20	kr. 7.400	
Omkostninger fase 5					kr. 73.400
Timer i alt					
Samlede omkostninger inkl. moms					kr. 396.070

Timepris for eksterne konsulenter: Kr. 1.320,- ekskl. moms svarende til kr. 1.650,- inkl. moms
Timepris for deltagere fra efteruddannelsesudvalg: Kr. 370,- inkl. moms

TE ansøger med henvisning til ovenstående arbejdsmarkedspolitiske redegørelse følgende:

1. prioritet - Analyse: Innovativ undervisning i åbent værksted	kr.	548.870
2. prioritet - Evaluering af erfaringer med AMU-kursuspakker	kr.	396.070
3. prioritet - Udvikling af læreruddannelse	kr.	20.000
4. prioritet - Udvikling af nye undervisningsmaterialer	kr.	30.000
5. prioritet - Udvikling og revision af AMU - mål i FKB 2780.	Kr.	100.000
I alt	kr.	1.094.940

Ansøgning om midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v. for finansåret 2016

Indhold:

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2016

TURs arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

side 3

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for de enkelte brancheområder

- Vejgodstransport	side 5
- Lager og terminal	side 11
- Havn og terminal	side 14
- Personbefordring	side 16
- Redder	side 20
- Letbane	side 22
- Lufthavn	side 25
- Togklargøring	side 28
- Lokomotivfører	side 30
- Erhvervsfiskere	side 33
Samlet oversigt over ansøgte midler	side 35

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2015

TURs arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

Transporterhvervene omfatter vejgodstransport, lager og terminal, havn og terminal, lufthavn, personbefordring, tog/bane samt redderområdet.

Der er tale om brancheområder, der dels er konjunkturfølsomme og dels er kendetegnet ved at være primært ufaglærte områder. Endvidere sker der inden for alle brancheområderne en kontinuerlig udvikling i teknologi, konkurrencevilkår samt virksomhedernes proces- og produktoptimeringer. Der til kommer at alle de nævnte brancheområder er underlagt forskellige myndigheders regler og krav – herunder krav om særlige uddannelser, certifikater, kørekort mv.

Derfor er arbejdsmarkedssuddannelserne af stor betydning for transporterhvervene som kilde til kvalificering af medarbejdere, både i forhold til grunduddannelse og som efter- og videreuddannelse. *Uddannelsesstrukturerne* og de konkrete uddannelser inden for transporterhvervene har i mange år givet gode betingelser for kompetenceudvikling for medarbejderne inden for de respektive jobområder, hvilket også ses ved at AMU-uddannelserne har været efterspurgt og attraktive for virksomhederne i deres bestræbelser på at sikre de rette jobprofiler på rette tidspunkt.

Serviceeftersynet af AMU blev systematisk gennemført forhold til transportområdets uddannelser. Således har TUR fortsat en naturlig fokus på hele *AMU-beskrivelsessystemet* og løbende nødvendige tilretninger/revisioner af uddannelsesmål med hensyn til indhold og varighed.

Der fastsættes løbende nye standarder på mange områder, eksempelvis renovation, lastsikring, transport af levende dyr, sværgodstransport, farligt gods, transport af animalske foderstoffer, arbejde i og ved spor på jernbanerne, i lufthavne, terrorsikring, hygiejne m.m. På alle disse områder stilles ofte krav om dokumenteret uddannelse til de operative medarbejdere i transportbranchen. Således opstår også helt nye uddannelsesbehov eksemplificeret i udvalgets angivelse af et behov for udvikling af ny FKB på letbaneområdet med tilhørende uddannelsesmål.

Til understøttelse af ovennævnte vil fokus på udvikling af nye læringsformer og undervisningsmaterialer blive af stor betydning i fremtiden. Transportbranchen er derfor stærkt engageret i arbejdet med udvikling af *digital læring og fjernundervisning*. En afgørende forudsætning for de nye læremidlers og læringsformers succes, er en opkvalificering af faglærerne i didaktisk og pædagogisk henseende.

Leveringssikkerhed i AMU er af central betydning for transportbranchen og dens virksomheder og medarbejdere. Det vil derfor være yderst vigtigt at have stærk fokus på det videre arbejde med udvikling af *uddannelsesstrukturer, uddannelsespakker og garantikurser* på det samlede transportområde.

I sammenhæng med ovennævnte skal muligheden for *jobmobilitet* medtænkes, hvilket naturligvis må omfatte synliggørelse af mulighederne for vertikale og horisontale kompetenceløft, gennem udvikling af relevante uddannelsespakker/strukturer. Tillige synes der at være behov for at undersøge nærmere, hvordan transportuddannelsessystemet i AMU håndterer flygtninge/indvandrere i relation til indslusning og effektivering af faglige uddannelsesmål.

Afprøvning i AMU via realkompetencevurderinger har TURs generelle og løbende opmærksomhed. Det overordnede mål med IKV i AMU er at få vurderet og anerkendt den voksnes realkompetencer i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse (FKB). Tillige arbejdes der intensivt med etablering af retfærdige og gennemsigtige systemer for standardmeritering og afprøvning i forhold til EUV. Erfaringer og læring opnået uden for det offentlige uddannelsessystem er en vigtig, men ofte upåagtet ressource, som skal anerkendes på lige fod med de formelle uddannelser.

For Transporterhvervets Uddannelser er den store udfordring at udstikke mål og rammer for de fremtidige uddannelser, som skal bidrage til en kompetence- og kvalifikationsudvikling i transporterhvervet, og som kan medvirke til en fortsat vækst i samfundet. En forudsætning for dette findes blandt andet i den løbende faglærerkvalificering og løbende efteruddannelse/ajourføring. TUR har således særlig fokus på faglæreruddannelse og efter samråd med transportskolerne, et ønske om at udbygge denne aktivitet til gavn for skoler, kursister, virksomheder og faglærerne selv. Kursisternes læringsudbytte har en afgørende betydning for hele AMU-programmets relevans. Der skal derfor fremover være specifik fokus på læringsudbytte i en vinkel, der fokuserer på didaktik, pædagogik, undervisningsmetoder og anvendelse af relevante undervisningsmaterialer.

Et nyt jobområde indenfor personbefordring bliver en realitet i løbet af 2016. Der er tale om den letbanetrafik som først etableres i Aarhus og som sidenhen forventes idriftsat i København, Odense og Aalborg. TUR ansøger om midler til udvikling af en ny FKB til dette jobområde med dertil hørende uddannelsesmål.

Behovsredegørelse med en samlet angivelse af, om udvalget forventer en stigning eller et fald i aktiviteten.

Transporterhvervets Uddannelser vurderer, at der bliver tale om moderat *stigning* i uddannelsesaktiviteterne i 2016 målt i forhold til det foregående år.

Det kan således konkluderes, på baggrund af en sammenligning af antallet af årselever i 2014 og de to første kvartaler af 2015, at der er tale om en fastholdelse af en aktivitetsstigning (der startede i 2014: 99.099 kursister), som begynder at nærme sig niveauet for 2009-2010 aktiviteterne.

Transportområdet kan derfor i modsætning til mange andre brancheområder, noterer en jævn og tilfredsstillende aktivitet der baserer sig på, at transportuddannelserne imødekommer nødvendige kompetencebehov i virksomhederne og i arbejdsstyrken. Dette er tilfælde for alle transportområdets uddannelser, hvad enten de er certifikatbelagte eller ej. Der er derfor grund til at antage, at transportområdet magter, via et effektivt samarbejde mellem skoler og udvalg, at markedsføre og afvikle AMU-aktivitet på et højt kvalitativt niveau.

Vejgodstransportområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Udviklingstendenserne inden for vejgodstransportområdet er præget af høj grad af lov- og regelstyring samt hurtig teknologisk udvikling. Virksomheder inden for brancheområdet har øget fokus på sikkerhed, kvalitet, faglighed, bæredygtig transport og image. Der er stadig en meget høj gennemsnitsalder blandt chaufførerne. Sidstnævnte forhold peger i retning af, at brancheområdet står over for udfordringer i forhold til rekruttering, hvorfor udvalget ønsker at analysere effekten af de 6-ugers jobrettede uddannelsespakker som allerede nu afvikles i relativt stort omfang (tema: 1).

Virkningerne af de ovenfor omtalte udviklingstendenser er, at der stilles stadig større krav til chaufførernes kompetencer og et øget behov for uddannelse af nye chauffører. På denne baggrund finder udvalget, at det er essentielt at der arbejdes videre med kvalitetsudvikling i skolesystemet. Til denne problemstilling knytter sig ansøgning af to analyser: én der vedrører anvendelsen af Vis kvalitet og en der vedrører læringsudbytte (tema: 2).

Uddannelserne på vejgodsområdet kræver til stadighed at kursisterne tilføres større viden om lovgivning, anvendelse af nyeste teknologi samt køretøjer og udstyr inden for de forskellige delområder. Der er også behov for, at chaufførerne har indsigt i de risikofaktorer der kræver særlig opmærksomhed.

Mange arbejdsfunktioner bliver i stigende omfang mere komplicerede og det forventes at chaufførerne til stadighed er opdaterede. Virksomhederne har behov for, at chaufførerne kan betjene køretøjer, udstyr og gods på en sikker og bæredygtig måde. Chaufførerne skal kunne anvende dokumenter på både dansk og fremmedsprog. Virksomhederne har behov for at chaufførerne kan optræde på en sikker, loyal og servicebevidst måde i alle situationer. Og der skal tages hensyn til særlige indlæringsmæssige aspekter for målgruppen på området, hvoraf mange er læsesvage eller har relativt dårlige alment faglige kompetencer. Transportområdet har derfor specifik opmærksomhed på spørgsmålet om læringsudbyttet for kursisterne, hvilket tydeligt har aktualiseret sig under den obligatoriske efteruddannelse for chauffører (hvert 5. år). Dette er baggrunden for udvalgets ansøgning under tema 2 om måling af læringsudbytte.

Målgrupper

Målgruppen inden for vejgodstransport består af chauffører, der kører godstransport i mange forskellige typer af køretøjer, med og uden påhængskøretøj. Som en del af chaufførens daglige arbejde hører også betjening af en lang række af forskelligt udstyr, under hensyn til love og bekendtgørelse der beskriver en lang række forhold bl.a. omkring sikkerhed og miljø.

Målgruppen består også af øvrige operative medarbejdere, medhjælpere og kørselsledere m.fl., som har ansvar for større eller mindre individuelle nøgleopgaver i de mangeartede virksomheder.

Følgende FKB'er hører under dette område:

- 2224 Vejgodstransport
- 2225 Tanktransport
- 2226 Transport af levende dyr
- 2227 Særtransport
- 2718 Renovation
- 2719 Flytning og møbeltransport
- 2728 Grundkompetence chauffør gods
- 2732 Lastbilkran
- 2733 Mobilkran
- 2734 Vintertjeneste

Der ansøges om flg.:

Analyser

Der ansøges om følgende midler til analyser:

- Evaluering af erfaringer med 6 ugers jobrettet uddannelse (tema 1)
- Kvalitetsudvikling af AMU gennem anvendelse af Viskvalitet (tema 2)
- Veje til opnåelse af bedre læringsudbytte samt hvordan dette, via dokumentation og måling, løbende kan udvikles (tema 2)

Udvikling eller revision af FKB

Ingen.

Uddannelsesmål

Der ansøges om midler til udvikling af følgende uddannelsesmål:

1. Betjening af tankbilens udstyr
2. Blokvognskørsel omfangsrigt gods
3. Blokvognskørsel tung transport
4. Dokumenter på fremmedsprog for flyttechauffører
5. Flytning af bohaver og inventar
6. Flytte teknik for flyttechauffører
7. Grundlæggende flyttearbejde

8. Hjælpemidler til ordblinde (tværgående)
9. Internationale og nationale flytninger
10. Kommunikation og dokumentation - IT teknologi
11. Kundekontakt for lastbilchauffører
12. Kundeservice for tankbilchauffører
13. Kørsel med tiptrailer
14. Manøvrering/ny teknologi - tanktransport
15. Planlægning, besigtigelse og tilrettelægning af flytninger
16. Slamsugning – højtryksspuling
17. Slamsugning sikkerhed og arbejdsmiljø
18. Stuvning og lastsikring af flyttegods
19. Tegningsforståelse 1, kran
20. Tegningsforståelse 2, kran
21. Virksomhedsflytning for flyttechauffører

Faglæreruddannelser

Der ansøges om midler til udvikling af flg. faglærerkurser:

1. ADR Brand og førstehjælp
2. Avanceret lastsikring
3. Betjening af tankbilers udstyr
4. Cargo Dynasty spillet i undervisningen
5. De nye erhvervsuddannelser EUD, RKV og vertikale samt horisontale uddannelsesløft i AMU
6. Den økonomiske kontekst Gods - (direktiv 3.7)
7. Digitalt kontrolapparat og køre-/hviletider for faglærere - (direktiv 2.1)
8. Dyretransport – ERFA
9. Efteruddannelse af kørelærere
10. Efteruddannelse kran D og E
11. Elektroniske fragtbreve - gods
12. Faglærerens dilemmaer
13. Farligt gods for nye sikkerhedsrådgivere
14. Farligt gods sikkerhedsrådgiver REP.
15. Grundlæggende kvalifikation for varevognschauffører
16. Hjælpemidler til ordblinde (tværgående)
17. Kende reglerne for godstransport (direktiv 2.2)
18. Kriminalitet og menneskesmugling (direktiv 3.2)
19. Kørsel med modulvogntog
20. Lastning af et køretøj under overholdelse af sikkerhedsforskrifterne - (direktiv 1.6)
21. Lastsikring (direktiv 1.4)
22. Modulvogntog - Regler, Teori og sammenkobling med Link-trailer og Dolly
23. Ny teknologi på køretøjer over og under 3500 kg.
24. Opdatering køre-hviletider - avanceret
25. Prøveforberedende Kran + Teoriprøve

- 26. Slamsugning sikkerhed og arbejdsmiljø
- 27. Stuvning og lastsikring af flyttegods
- 28. Temperaturfølsomt gods
- 29. Trafiksikkerhed og nudging
- 30. Videre uddannelse i rationel kørsel (direktivet 1.1, 1.2)
- 31. Vintertjeneste - ERFA

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges om midler til udvikling af følgende undervisningsmaterialer:
Ingen.

Sammenfatning:

Vejgodstransport		
Revision af FKB	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
I alt	0	0
Analyser	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Kvalitetsudvikling af AMU gennem anvendelse af Viskvalitet (tema 2)	1	524.540
Evaluering af erfaringer med 6 ugers jobrettet uddannelse (tema 1)	1	521.280
Veje til opnåelse af bedre læringsudbytte samt hvordan dette, via dokumentation og måling, løbende kan udvikles (tema 2)	1	452.610
<i>I alt</i>	2	<i>Kr. 1.045.820</i>
Uddannelsesmål	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Betjening af tankbilens udstyr	1	20.000
Blokvognskørsel omfangsrigt gods	1	20.000
Blokvognskørsel tung transport	1	20.000
Dokumenter på fremmedsprog for flyttechauffører	1	20.000
Flytning af bohaver og inventar	1	20.000
Flytteteknik for flyttechauffører	1	20.000
Grundlæggende flyttearbejde	1	20.000
Hjælpe midler til ordblinde (tværgående)	1	20.000
Internationale og nationale flytninger	1	20.000
Kommunikation og dokumentation - IT teknologi	1	20.000
Kundekontakt for lastbilchauffører	1	20.000
Kundeservice for tankbilchauffører	1	20.000
Kørsel med tiptrailer	1	20.000
Manøvrering/ny teknologi - tanktransport	1	20.000
Planlægning, besigtigelse og tilrettelægning af flytninger	1	20.000
Slamsugning – højtryksspuling	1	20.000
Slamsugning sikkerhed og arbejdsmiljø	1	20.000
Stuvning og lastsikring af flyttegods	1	20.000
Tegningsforståelse 1, kran	1	20.000
Tegningsforståelse 2, kran	1	20.000
Virksomhedsflytning for flyttechauffører	1	20.000
<i>I alt</i>	21	<i>420.000 Kr.</i>
Undervisningsmaterialer	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>	0	0
Faglæreruddannelse	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>

ADR Brand og førstehjælp	1	20.000
Avanceret lastsikring	1	20.000
Betjening af tankbilers udstyr	1	20.000
Cargo Dynasty spillet i undervisningen	1	20.000
De nye erhvervsuddannelser EUD, RKV og vertikale samt horisontale uddannelsesløft i AMU	1	20.000
Den økonomiske kontekst Gods - (direktiv 3.7)	1	20.000
Digitalt kontrolapparat og køre-/hviletider for faglærere - (direktiv 2.1)	1	20.000
Dyretransport – ERFA	1	20.000
Efteruddannelse af kørelærere	1	20.000
Efteruddannelse kran D og E	1	20.000
Elektroniske fragtbreve - gods	1	20.000
Faglærerens dilemmaer	1	20.000
Farligt gods for nye sikkerhedsrådgivere	1	20.000
Farligt gods sikkerhedsrådgiver REP.	1	20.000
Grundlæggende kvalifikation for varevognschauffører	1	20.000
Hjælpemidler til ordblinde (tværgående)	1	20.000
Kende reglerne for godstransport (direktiv 2.2)	1	20.000
Kriminalitet og menneskesmugling (direktiv 3.2)	1	20.000
Kørsel med modulvogntog	1	20.000
Lastning af et køretøj under overholdelse af sikkerhedsforskrifterne - (direktiv 1.6)	1	20.000
Lastsikring (direktiv 1.4)	1	20.000
Modulvogntog - Regler, Teori og sammenkobling med Link-trailer og Dolly	1	20.000
Ny teknologi på køretøjer over og under 3500 kg.	1	20.000
Opdatering køre-hviletider - avanceret	1	20.000
Prøveforberedende Kran + Teoriprøve	1	20.000
Slamsugning sikkerhed og arbejdsmiljø	1	20.000
Stuvning og lastsikring af flyttegods	1	20.000
Temperaturfølsomt gods	1	20.000
Trafiksikkerhed og nudging	1	20.000
Videre uddannelse i rationel kørsel (direktivet 1.1, 1.2)	1	20.000
Vintertjeneste – ERFA	1	20.000
<i>I alt</i>	<i>31</i>	<i>620.000 Kr.</i>
I alt		2.538.430

Lager og terminalområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Udviklingstendenserne inden for lagerområdet er stadig præget af øget centralisering af lagerfunktioner, øget anvendelse af tredjepartslogistik samt øget fokus på logistikstyring og anvendelse af teknologi. Konsekvenserne af ovennævnte udvikling er modsatrettede. På den ene side vil der være øgede krav til kompetencerne hos nogle få nøglemedarbejdere, da der i forbindelse med opbygning og vedligeholdelse af logistiksystemer, kvalitetsstyringssystemer mv. kræves langt mere viden om såvel teknologi, udstyr og IT samt til logistik, udvikling og kvalitet. På den anden side er mange af arbejdsfunktionerne på ovennævnte lagre meget simple, med mange gentagelser og kræver kun ganske kort jobinstruktion. Dertil kommer udviklingen i mange handelsvirksomheders logistiksystemer som en konsekvens af den kraftige vækst inden for e-handel, hvor mange private køber varer mv. via internettet. Dette stiller ganske anderledes krav til ordrebehandling, ekspedition, pakning og forsendelse af varer – samt returlogistikken (systemer til behandling af returvarer) som alle er funktioner lagermedarbejdere er involveret i. Generelt er der inden for brancheområdet for tiden meget fokus på procesoptimering hvilket medfører uddannelsesbehov i de systematikker og koncepter, der anvendes til dette – som fx Lean, WMS, SCM (Supply Chain Management) mv. der ansøges derfor om analyser til disse områder (uden for tema).

Målgrupper

Målgrupperne under lager og terminalområdet omfatter medarbejdere som primært arbejder med håndtering og styring af varer og gods, samt kundebetjening og kundeservice.

Der findes ikke en egentlig definition af lagerbranchen idet lagerfunktionen, i bred forstand, indgår i stort set alle typer virksomheder og på tværs af de kendte og veldefinerede brancher. Man vil således kunne se lagerfunktioner i både produktions-, handels- og servicevirksomheder.

Lagerfunktionen har forskellig betydning afhængig af virksomhedens art og virksomhedens placering i forhold til afsætningsmønstret på det pågældende marked.

Endvidere består målgruppen af lagerforvaltere og andre mellemledere, som har behov for uddannelse inden for operative funktioner.

Følgende FKB'er hører under dette område:

- 2715 grundkompetence lager og terminal
- 2716 lager og logistik.

Der ansøges om flg.:

Analyser.

Der ansøges om følgende midler til analyser:

- Analyse af uddannelsesbehov i forbindelse med implementering af "Lean" (genansøgning fra 2014-bevillingen).
- Analyse af muligheder for anvendelse af WMS udstyr i undervisningen på lageruddannelserne

Udvikling eller revision af FKB

Ingen.

Uddannelsesmål.

Der ansøges om midler til udvikling af følgende uddannelsesmål:

1. Anvendelse af WMS (Warehouse Management Systems) for lagerarbejdere niveau 1
2. Anvendelse af WMS (Warehouse Management Systems) for lagerarbejdere niveau 2
3. Supply Chain Management for lagerarbejdere

Faglæreruddannelse.

Der ansøges om midler til udvikling af følgende faglærerkurser:

- Prøveforberedende Gaffeltruck + Teoriprøve
- Bag om Navision - for erfarne faglærer - avanceret kursus
- Integration af arbejdsmiljømæssige emner i faglige kurser
- Efteruddannelse for faglærere inden for gaffeltruckuddannelserne

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges om midler til udvikling af følgende undervisningsmaterialer:

Ingen.

Sammenfatning:

Lager og terminal		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		<i>0</i>
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Analyse af uddannelsesbehov i forbindelse med implementering af "Lean"	1	109.750
Analyse af muligheder for anvendelse af WMS udstyr i undervisningen på lageruddannelserne	1	162.000
		<i>171.750</i>
<i>I alt</i>		
<i>Uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Anvendelse af WMS (Warehouse Management Systems) for lagerarbejdere niveau 1	1	20.000
Anvendelse af WMS (Warehouse Management Systems) for lagerarbejdere niveau 2	1	20.000
Supply Chain Management for lagerarbejdere	1	20.000
<i>I alt</i>	<i>3</i>	<i>Kr. 60.000</i>
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
	0	
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Prøveforberedende Gaffeltruck + Teoriprøve	1	20.000
Bag om Navision - for erfarne faglærer - avanceret kursus	1	20.000
Integration af arbejdsmiljømæssige emner i faglige kurser	1	20.000
Efteruddannelse for faglærere inden for gaffeltruckuddannelserne	1	20.000
<i>I alt</i>	<i>4</i>	<i>80.000</i>
I alt		311.750

Havne- og terminalområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Havnene i Danmark er en vigtig del af infrastrukturen og en vigtig faktor i transportsystemet. Inden for havne- og terminalområdet udføres både lager- og transportfunktioner, sammen med havne- og terminalfunktioner, i forbindelse med lastning og losning af skibe. Udviklingen går i retning af, at havnene specialiserer sig i forskellige områder, hvilket medfører at arbejdet varierer fra havn til havn. Branchen oplever, at der sker udvikling både i forhold til struktur, teknologi, arbejdsprocesser og forretningsområder. Udviklingen medfører blandt andet, at den operative medarbejder selvstændigt skal træffe flere beslutninger. Der vil desuden typisk være krav til medarbejderen om stor fleksibilitet med hensyn til at kunne udføre stort set alle arbejdsfunktioner inden for området. Et af de områder som for tiden er i særlig vækst, er håndtering, lastning og losning af overdimensioneret gods – primært vindmøller, dele til vindmøller og inden for off-shore området. I den forbindelse arbejder branchen på at aftale fælles normer og standarder for uddannelse af de medarbejdere, der er beskæftiget med disse særlige opgaver.

Målgrupper

Målgrupperne under havne og terminalområdet omfatter havnearbejdere der udfører både lager- og transportfunktioner, samt havne- og terminalfunktioner, i forbindelse med lastning og losning af skibe. Desuden udføres surring/stuvning af gods, og der foretages lastsikring ombord på skibe.

Jobområdet kan også omfatte fremtagning, emballering, modtagelse og forsendelse af varer og gods fra lager, terminal eller pakhuse.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

- 2795 Havn og terminal

Der ansøges om flg.:

Analyser

Udvikling eller revision af FKB

Uddannelsesmål.

1. Sikkerhedsuddannelse ved farligt gods – havn
2. It i havnen

Faglæreruddannelse.

Undervisningsmaterialer.

Sammenfatning:

Havn og terminal		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Sikkerhedsuddannelse ved farligt gods – havn	1	20.000
It i havnen	1	20.000
<i>I alt</i>		<i>40.000</i>
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
I alt		40.000

Personbefordringsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2015.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Personbefordringsområdet omfatter jobområder inden for både bus, taxi og offentlig servicetrafik.

Branchen oplever for tiden strukturforandringer, der blandt andet knytter sig til nye transportformer i den offentlige transport, og som medfører ændrede kvalifikationskrav til medarbejdere i branchen. Rutebusbranchen er primært karakteriseret ved få store virksomheder, der specialiserer sig i rutekørsel, men mange turist- og handicapvognmænd har også rutekørsel for trafikselskaberne ved siden af deres andre forretninger. Således er branchen præget af en udvikling, hvor en lang række operatører byder på mange forskellige slags kørselsopgaver, herunder særligt i regi af offentlig servicetrafik. Der ansøges således uden for tema, om analyse af innovativ undervisning – buskørekort.

De enkelte trafikselskaber fastsætter krav om videre- og efteruddannelse i forbindelse med udbud. Der er forskellig praksis fra selskab til selskab. Movia kræver, at buschaufførerne recertificeres hvert 5. år, og at chauffører, der udfører kørsel i ordningen offentlig servicetrafik (OST) skal leve op til krav om have branchecertifikater relateret til den kørsel de udfører (f.eks. Flextrafik eller handicapkørsel i liftbusser).

Rekruttering til branchen udgør en løbende problemstilling. Målgrupper som flygtninge og indvandrere kommer i stigende omfang til branchen. Udvalget finder det derfor af væsentlig betydning af få afdækket, hvordan uddannelser for flygtninge/indvandrere i AMU-systemet reelt gennemføres set i relation til målgruppens senere deltagelse i regulære faglige AMU-kurser. Til dette søger udvalget om midler til en analyse uden for tema.

Endvidere stiller de regionale trafikselskaber i stigende omfang krav om uddannelse i områder som kundeservice og kommunikation. Behovet for efteruddannelsesmuligheder er således stigende, da stadig flere af de regionale trafikselskaber prioriterer leverandører med veluddannede chauffører. Også inden for taxihvervet er der øget fokus på kundeserviceniveauet, som en direkte effekt af øget konkurrence fra limousinevirksomheder og samkørselsordninger, samt efterspørgsel fra turist- og hotelbranchen.

I branchen er der endvidere stort fokus på bæredygtig transport, idet hensynet til energiforbrug, miljø, fremkommelighed og trafiksikkerhed indgår som centrale værdier i virksomhederne. Hertil spiller teknologiudviklingen på busområdet en stor rolle, idet ny teknologi bidrager til at minimere brændstofforbrug og skader på materiel, samt øger

sikkerheden og passagerernes komfort. Der ansøges således uden for tema, om analyse af kompetencekrav til turistbuschauffører.

Målgrupper

Målgrupperne inden for personbefordring består af:

- Buschauffører i kollektiv trafik, som oftest er ansat i større selskaber, der, på vegne af de regionale trafikselskaber, driver den offentlige rutebusdrift. Dette område beskæftiger ca. 14.000 chauffører.
- Turistbuschauffører m.v. udfører både national og international turistbuskørsel. Dette område beskæftiger ca. 5.000 personer.
- Taxichauffører ansat i mindre og større vognmandsforretninger. Der er ca. 12.000 ansat i dette område.
- Chauffører som udfører offentlig servicetrafik (OST) i mindre busser eller i taxi/personvogne for entreprenører, der har kontrakt med de regionale trafikselskaber. Der er tale om både handicapbefordring, siddende patientbefordring og befordring af ikke behandlingskrævende syge og flextrafik. Området er under kraftig udvikling, og det er ikke muligt at afgrænse det entydigt fra de andre segmenter p.t., hvorfor det ej heller er muligt at estimere, hvor mange chauffører der er tale om. Men branchen forventer, at det vokser til samme størrelse som taxiområdet.
- Endvidere består målgruppen af kørselsledere og andre mellemledere, som har behov for uddannelse inden for operative funktioner.

Følgende FKB'er hører ind under personbefordringsområdet:

- 2219 Personbefordring med taxi
- 2220 National og international personbefordring med bus
- 2221 Personbefordring med bybus og rutebil
- 2722 Specialbefordring af personer

Der ansøges om flg.:

Analyser.

- Analyse af hvordan uddannelser for flygtninge/indvandrere gennemføres set i relation til målgruppens senere deltagelse i regulære faglige AMU-kurser
- Innovativ undervisning - buskørekort
- Analyse af kompetencekrav til turistbuschauffører

Udvikling eller revision af FKB

Ingen

Revision af uddannelsesmål

Der ansøges om midler til revision af følgende uddannelsesmål:

Uddannelsesmål

Der ansøges om midler til udvikling af flg. uddannelsesmål:

- Kundeservice for taxachauffører
- Personbefordring med lille bus

Faglæreruddannelse.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. faglærerkurser:

- Instruktør i køreteknik
- Arbejdsmiljø for Gods og Bus (3.1)
- Introduktion til offentlig servicetrafik
- Den økonomiske kontekst bus - (direktiv 3.8)
- Varetage passagerernes sikkerhed og komfort (direktiv 1.5)
- Buspassagerernes rettigheder (direktiv 3.9)
- Køreteknik, opmærksomhed og distraktion
- Opdatering af digitalt kontrolapparat og køre-hviletider (direktiv 2.1)
- Defensiv kørsel, aggressioner i/ved dag- og mørkekørsel.
- Trafiksikkerhed i den obligatoriske efteruddannelse
- Energiøkonomisk kørsel og ny teknologi.
- Kundeservice og kommunikation for Gods og Lager (direktiv 3.6)
- Videre uddannelse i rationel kørsel (direktivet 1.1, 1.2)
- Busuddannelser – læringsudbytte
- Ny teknologi i moderne turistbusser inkl. virksomhedsbesøg
- BAB ERFA
- Kørsel med forskellige passagergrupper (direktiv 2.3, og EUD Kollektiv og Turist)
- Spil og brug af sociale medier i undervisningen
- Mødeledelse og mødedeltagelse

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. undervisningsmaterialer:

- Vejledning til "Ajourføring af chauffører i offentlig servicetrafik"

Sammenfatning:

Personbefordring		
<i>Analyser</i>		
Analyse af hvordan uddannelser for flygtninge/indvandrere gennemføres set i relation til målgruppens senere deltagelse i regulære faglige AMU-kurser	1	327.280
Innovativ undervisning - buskørekort	1	477.860
Analyse af kompetencekrav til turistbuschauffører	1	347.360
<i>I alt</i>	<i>3</i>	<i>1.152.500</i>
<i>Revision af uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Nye uddannelsesmål</i>		
Kundeservice for taxachauffører		20.000
Personbefordring med lille bus		20.000
<i>I alt</i>		<i>40.000</i>
<i>Undervisningsmaterialer</i>		
Vejledning til Ajourføring af chauffører i offentlig servicetrafik		30.000
<i>I alt</i>		<i>30.000</i>
<i>Faglæreruddannelse</i>		
Instruktør i køreteknik	1	20.000
Arbejds miljø for Gods og Bus (3.1)	1	20.000
Introduktion til offentlig servicetrafik	1	20.000
Den økonomiske kontekst bus - (direktiv 3.8)	1	20.000
Varetage passagerernes sikkerhed og komfort (direktiv 1.5)	1	20.000
Buspassagerernes rettigheder (direktiv 3.9)	1	20.000
Køreteknik, opmærksomhed og distraktion	1	20.000
Opdatering af digitalt kontrolapparat og kørehviletider (direktiv 2.1)	1	20.000
Defensiv kørsel, aggressioner i/ved dag- og mørkekørsel.	1	20.000
Trafiksikkerhed i den obligatoriske efteruddannelse	1	20.000
Energiøkonomisk kørsel og ny teknologi.	1	20.000
Kundeservice og kommunikation for Gods og Lager (direktiv 3.6)	1	20.000

Videre uddannelse i rationel kørsel (direktivet 1.1, 1.2)	1	20.000
Busuddannelser – læringsudbytte	1	20.000
Ny teknologi i moderne turistbusser inkl. virksomhedsbesøg	1	20.000
BAB ERFA	1	20.000
Kørsel med forskellige passagergrupper (direktiv 2.3, og EUD Kollektiv og Turist)	1	20.000
Spil og brug af sociale medier i undervisningen	1	20.000
Mødeledelse og mødedeltagelse	1	20.000
<i>I alt</i>	<i>18</i>	<i>360.000</i>
I alt		1.582.500

Redningsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Redderområdet er karakteriseret ved omfattende strukturmæssige forandringer, hvilket har betydet, at redningsberedskabet har fået nye arbejdsfunktioner bl.a. i forbindelse med katastrofe- og alarmberedskaber. Dette kombineret med ny teknologi indenfor autoområdet er der behov for at få efteruddannet medarbejdere indenfor jobområdet. Jobområdet har de seneste år oplevet en markant adskillelse af de enkelte jobfunktioner i branchen samt andre ændringer i markedet som har afledt ændrede indhold i jobfunktionerne. Dette vurderes at medføre en fokuseret uddannelsesindsats og stigende uddannelsesaktivitet samt efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft. Aktuelt er der konstateret et akut og omfattende behov for efteruddannelse af ambulancebehandlere - et behov der endog forventes at blive større inden for det/de kommende år.

Målgrupper

Målgruppen under redningsområdet omfatter reddere der arbejder i private, kommunale eller statslige virksomheder, der omfatter dele af eller alle nedennævnte arbejdsfunktioner:

- Ambulancetjeneste
- Redningstjeneste
- Brandtjeneste
- Autohjælp/ bugsering/bjærgningstjeneste
- Patientbefordring
- Meldingsmodtagelse og disponering (vagtcentral)
- Skadestedsledelse

Følgende FKB hører ind under dette område:

- 2720 redning

Der ansøges om følgende:

Analyser.

Udvikling eller revision af FKB

Uddannelsesmål.

1. Ambulancebehandler 1-2016
2. Ambulancebehandler 2-2016
3. Ambulancebehandler 3-2016
4. Ambulancebehandler 4-2016
5. Autohjælp 1-2016

6. Autohjælp 2-2016

Faglæreruddannelse.

Undervisningsmaterialer.

Sammenfatning:

Redning		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		<i>0</i>
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Ambulancebehandler 1-2016	1	20.000
Ambulancebehandler 2-2016	1	20.000
Ambulancebehandler 3-2016	1	20.000
Ambulancebehandler 4-2016	1	20.000
Autohjælp 1-2016	1	20.000
Autohjælp 2-2016	1	20.000
<i>I alt</i>	<i>6</i>	<i>120.000</i>
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
I alt		120.000

Letbaneområdet – ansøgning om midler til udvikling 2015.

Transportområdet står overfor nye uddannelsesmæssige udfordringer i forhold til et nyt jobområde i Danmark: letbanetrafik.

Inden for kort tid vil de første letbanesystemer blive taget i drift i de store byer Aarhus, Odense, København og måske Aalborg. I alle fire byer er letbanetrafik projekteret og besluttet.

Letbanetrafik er skinebåret personbefordring i bymiljøer, som indgår i det normale trafikale billede.

Der bliver behov for ca. 80 letbaneførere i Aarhus og 15 styringsmedarbejdere. Og der vil være behov for at nyuddanne ca. 7 om året. Endvidere bliver der brug for korte uddannelsesforløb for alle letbaneførere, således at det bliver muligt at ajourføre og vedligeholde nødvendige kompetencer. Uddannelse og etablering af et system for efteruddannelse af styringsmedarbejdere bliver også nødvendigt.

Et estimat for kommende medarbejdere i følgende områder bygger på det konkrete omfang af kommende letbanedrift:

- Odense ca. 35 Letbaneførere/8 Styringsmedarbejdere
- Aalborg ca. 35 Letbaneførere/8 Styringsmedarbejdere
- København ringbane ca. 82 Letbaneførere/18 Styringsmedarbejdere

Transporterhvervets Uddannelser skal derfor ansøge om midler til udvikling af en ny FKB til Letbaneområdet.

I relation hertil anmodes om midler til udvikling af fire uddannelsesmål som tilknyttes førstnævnte.

Der ansøges om flg.:

Analyser.

Udvikling eller revision af FKB

Der ansøges om udvikling af:

- Ny FKB til letbaneområdet

Uddannelsesmål.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. uddannelsesmål:

- Fremføring af letbanekøretøj.
- Kørelærer for letbaneførere.
- Instruktør for kørelærer og letbaneførere.
- Kursus for styringsmedarbejdere der er ansat i et letbanekontrolcenter.

Faglæreruddannelse.

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges om midler til udvikling af følgende undervisningsmaterialer:

Sammenfatning:

Letbaneområdet		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Udvikling af ny FKB til letbaneområdet	1	40.000
<i>I alt</i>	<i>1</i>	<i>40.000</i>
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Mål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Fremføring af letbanekøretøj.	1	20.000
Kørelærer for letbanefører.	1	20.000
Instruktør for kørelærer og letbanefører.	1	20.000
Kursus for styringsmedarbejdere der er ansat i et letbanekontrolcenter.	1	20.000
<i>I alt</i>	<i>4</i>	<i>80.000</i>
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		
I alt		120.000

Lufthavnsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Luftfarten spiller en stadig vigtigere rolle for transport af personer og gods som led i globaliseringen. Et stigende krav om effektivisering vil berøre flere jobfunktioner på området, desuden er området præget af flere mindre entreprenører end tidligere, og at disse har andre måder at organisere arbejdet på. De specielle krav om sikkerhed og miljø vil ligeledes præge kravene til medarbejdernes kvalifikationer. Udvalget vil fortsætte arbejdet med at kortlægge det grundlæggende uddannelsesbehov for nyansatte medarbejdere inden for jobområdet som transportarbejder i lufthavn.

I 2016 vil der være et særligt fokus på arbejdet med bagagesortering, hvor der er store krav fra både myndigheder omkring arbejdsmiljø og fra kunder omkring effektivitet. Forventningen er, at der kan være behov for uddannelser på 2 niveauer, da der er stor diversitet inden for faget.

Der vil desuden være fokus på arbejdet med afgangstjek og afsendelse af fly, hvor der er behov for uddannelse på 2 niveau samt en ajourføringsuddannelse.

Et af de mere specialiserede jobområder findes indenfor FUEL, brændstof til fly, hvor der er behov for 3 uddannelser for at sikre den nødvendige fleksibilitet.

Dette forventes at de nye uddannelser vil medføre en fokuseret uddannelsesindsats og stigende uddannelsesaktivitet samt øget efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft.

Målgrupper

Målgrupperne under lufthavnsområdet omfatter transportarbejdere i lufthavne der udfører et arbejde indenfor et afgrænset område i lufthavnen eller i en relateret virksomhed som er underleverandør til lufthavnen.

Arbejdsopgaverne består typisk i:

- Bagagehåndtering
- Cargohåndtering
- Flysidefunktioner
- Markservice
- Support funktioner, f.eks. brand og redning, fly cleaning, catering
- Optankning af fly samt kørsel med benzin og olie.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

- 2794 transportarbejde i lufthavne

Der ansøges om flg.:

Analyser.

Der ansøges ikke om midler til analyser.

Udvikling eller revision af FKB

Der ansøges ikke revision af FKB 2794 transportarbejde i lufthavne.

Uddannelsesmål.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. uddannelsesmål:

1. Gods- og bagagehandling til og fra fly
2. Lastning og losning af enhedslaster i fly
3. Bagagehåndtering og kvalitet, grundlæggende niveau
4. Bagagehåndtering og kvalitet, avanceret niveau
5. Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, grundlæggende niveau
6. Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, avanceret niveau
7. Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, ajourføring
8. FUEL, tankbilens udstyr, brug og særlige færdselsregler
9. FUEL, produktkendskab og opfyldning af tankbil, sikkerhed og miljø
10. FUEL, produktkontrol og påfyldning af fly, sikkerhed og miljø

Faglæreruddannelse.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. faglærerkurser.

1. Bagagehåndtering og kvalitet, grundlæggende og avanceret niveau.
2. Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads på grundlæggende og avanceret niveau samt ajourføring.
3. FUEL; tankbilens udstyr, produktkendskab, opfyldning og påfyldning samt sikkerhed og miljø.

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges ikke om midler til udvikling af undervisningsmaterialer:

Sammenfatning:

Lufthavn		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Ingen	0	0
I alt	0	0
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Ingen	0	0
I alt	0	0
<i>Uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Gods- og bagagehandling til og fra fly	1	20.000
Lastning og losning af enhedslaster i fly	1	20.000
Bagagehåndtering og kvalitet, grundlæggende niveau	1	20.000
Bagagehåndtering og kvalitet, avanceret niveau	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, grundlæggende niveau	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, avanceret niveau	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra	1	20.000

standplads, ajourføring		
FUEL, tankbilens udstyr, brug og særlige færdselsregler	1	20.000
FUEL, produktkendskab og opfyldning af tankbil, sikkerhed og miljø fra standplads, avanceret niveau	1	20.000
FUEL, produktkontrol og påfyldning af fly, sikkerhed og miljø	1	20.000
I alt	10	200.000
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
	0	0
I alt	0	0
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Bagagehåndtering og kvalitet, grundlæggende og avanceret niveau	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads på grundlæggende og avanceret niveau samt ajourføring	1	20.000
FUEL; tankbilens udstyr, produktkendskab, opfyldning og påfyldning samt sikkerhed og miljø	1	20.000
I alt	0	60.000
Total		Kr. 250.000

Togklargøringsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Efter flere års fald er der nu en lille positiv udvikling i den indenlandske godstogsdrift. Årsagen til dette formodes dels at være øgede udgifter til visse former for landevejstransport samt politisk vilje i hele EU-området til at flytte gods fra landevej til bane.

Der er stort politisk fokus på den indenlandske persontogsdrift, hvor der er politisk vilje til at flytte persontrafik fra landevej til bane.

Desuden vil indførelse af ERTMS, nyt radiosystem og GPS-baseret togkontrolanlæg på det danske jernbaneanlæg få indflydelse på rangeringsopgaver mm. På baggrund af et EU-direktiv stiller Trafikstyrelsen krav til certificering af togklargørere, der skal rangere med tog. Togklargørere er blevet omfattet af kravet om lokomotivførerlicens, og har altid haft et krav om certifikat for strækning (stationsområde) og trækraftenhed. Certifikaterne skal fornyes hvert 3. år.

Målgrupper

Målgrupperne under togklargøringsområdet omfatter medarbejdere der udfører klargørings- og rangeringsopgaver indenfor både person- og godstog. Arbejdsopgaverne kan være meget forskellige for persontog og godstog og omfatter både arbejde direkte på toget og arbejdsopgaver på perron.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

- 2766 Klargøring af togmateriel

Der ansøges om flg.:

Analyser.

Der ansøges ikke om midler til analyser.

Udvikling eller revision af FKB

Der ansøges ikke om midler til udvikling / revision af FKB.

Uddannelsesmål.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. uddannelsesmål:

Uddannelsesmål.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. uddannelsesmål:

1. Kvalitetskontrol af togmateriel
2. Registrering af graffiti m.m. på jernbanemateriel
3. Forsyning af jernbanemateriel
4. Manuel fremføring af førerløst tog (bl.a. Metro)
5. Efteruddannelse i manuel fremføring af førerløst tog på ½ dag
6. Afværgeteknik og håndtering af overfald og trusler
7. Servicering af billetautomater og rejsekortudstyr

Faglæreruddannelse.

Der ansøges ikke om udvikling af faglæreruddannelse

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges ikke om midler til udvikling af undervisningsmaterialer:

Sammenfatning:

Klargøring af togmateriel		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>Ingen</i>	0	0
I alt		0
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
	0	0
I alt		0
<i>Mål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Kvalitetskontrol af togmateriel	1	20.000
Registrering af graffiti m.m. på jernbanemateriel	1	20.000
Forsyning af jernbanemateriel	1	20.000
Manuel fremføring af førerløst tog (bl.a. Metro)	1	20.000
Efteruddannelse i manuel fremføring af førerløst tog på ½ dag	1	20.000
Afværgeteknik og håndtering af overfald og trusler	1	20.000
Servicering af billetautomater og rejsekortudstyr	1	20.000
I alt	7	140.000
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>Ingen</i>	0	0
I alt		0
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>Ingen</i>	0	0
I alt		0
Total		Kr. 140.000

Lokomotivførerområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Inden for jernbaneområdet har tendenserne de seneste år været øget liberalisering via udbud af passagertrafik på specifikke strækninger. Udvikling af det kørende materiel inden for togdrift betyder, at de forskellige operatører med regelmæssige mellemrum køber eller leaser nye togsæt. Udviklingen af tog styres her, ligesom på det øvrige transportområde, af et ønske om lavere energiforbrug pr. kørt kilometer og bedre passagerkomfort.

Den påbegyndte gradvise indførelse af nye radiosystemer og GPS-baserede togkontrolanlæg på det danske jernbaneland i årene fremover, vil få indflydelse på udførelse af togdriften. Disse anlæg vil have forskellig virkemåde afhængig af den specifikke infrastruktur, men vil væsentlig ændre lokomotivførerens informationsflow. Egne iagttagelser gennem forruden af signaler m.m. vil blive afløst af skærmdata. Samlet set vil der blive stigende krav til lokomotivførernes IT-færdigheder.

Målgrupper

Målgrupperne under lokomotivførerområdet omfatter medarbejdere, der udfører fremføring af trækraftenheder og togsæt indenfor både person- og godstog. Målgruppen omfatter lokomotivførere, der, ud over deres lokomotivførertilsvare, har lokomotivførertilsvare af typen B jf. Trafikstyrelsens lovgivning på området.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

- *27xx Lokomotivførere*

TUR vil igen ansøge om midler til udvikling af uddannelser m.m. på lokomotivførerområdet. TUR har gentagne gange henvendt sig til ministeriet omkring godkendelse af en FKB til området. Ministeriet har meddelt, at området først kan inddrages i AMU programmet, når der omfordels midler til området fra Transportministeriets ansvarsområde og til Undervisningsministeriets ansvarsområde. Men der har aldrig været rejst tvivl om branchens mulighed for at blive en del af AMU programmet. Det er TUR bekendt, at ministeriet gentagne gange har henvendt sig til Transportministeriet / Trafikstyrelsen om sagen.

TUR vil gerne anmode ministeriet om at bevilge midler til lokomotivførerområdet, gerne med det forbehold, at midlerne først kan anvendes, når der er en afklaring på, hvornår lokomotivførerområdet kan blive en del af AMU programmet. Denne anmodning skyldes et meget stærkt ønske om, at der ikke sker yderlig forsinkelse, når sagen er afklaret. TUR har for snart mange år siden udarbejdet en FKB til området, og løbende vedligeholdt denne. Dog har udbygningen af de nye radio – og signalsystemer givet behov for en revision af FKB. TUR vil derfor meget gerne gå i dialog med ministeriet om denne, således at denne del af et kommende udbudsmateriale er på plads.

Der ansøges om flg.:

Analyser.

Der ansøges ikke om midler til analyser.

Udvikling eller revision af FKB

Der ansøges om udvikling / revision af FKB på dette område.

Uddannelsesmål.

Der ansøges om midler til udvikling af flg. uddannelsesmål:

1. Fører af ny trækraftenhed.
Uddannelsen anvendes til uddannelse af lokomotivførere, der skifter fra en trækraftenhed (Litra) til en anden.
2. Ny Infrastruktur, HKT
Uddannelsen anvendes til uddannelse af lokomotivførere, der skal føre tog på strækning til hvilken lokomotivføreren ikke har den nødvendige kompetence, fra ATC til HKT.
3. Ny Infrastruktur, ATC
Uddannelsen anvendes til uddannelse af lokomotivførere, der skal føre tog på strækning til hvilken lokomotivføreren ikke har den nødvendige kompetence, fra HKT til ATC.
4. Efteruddannelse i jernbanesikkerhed på S-tog, HKT
Uddannelsen anvendes til den regelmæssige lovpligtige efteruddannelse af lokomotivførere, der skal beholde deres certifikat til kørsel på S-togs nettet.
5. Efteruddannelse i jernbanesikkerhed på strækninger med ATC.
Uddannelsen anvendes til den regelmæssige lovpligtige efteruddannelse af lokomotivførere, der skal beholde deres certifikat til kørsel på strækninger med ATC.
6. Efteruddannelse til Fører af trækraftenhed.
Uddannelsen anvendes til efteruddannelse af lokomotivførere, der skal fastholde deres kompetence til at fremføre en given Litra.
7. Opmærksomhed og distraktion blandt lokomotivførere
8. Opmærksomhed og distraktion for lokomotivførerkørelærere

Faglæreruddannelse.

Der ansøges ikke om midler til udvikling af faglærerkurser.

Undervisningsmaterialer.

Der ansøges om midler til udvikling af følgende undervisningsmaterialer

1. Opmærksomhed og distraktion blandt lokomotivførere
Uddannelsen anvendes til at fremme lokomotivførernes opmærksomhed omkring hvilke faktorer der påvirker deres opmærksomhed ved fremføring af tog.
2. Opmærksomhed og distraktion for lokomotivførerkørelærere
Uddannelsen anvendes til at gennemgå de hvilke faktorer der påvirker lokomotivførernes opmærksomhed ved fremføring af tog og hvorledes man inddrager dette i køreundervisningen.

Sammenfatning:

Lokomotivførere		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
FKB Lokomotivførere	1	40.000
I alt		40.000
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Ingen	0	0
I alt		0
<i>Uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Fører af ny trækraftenhed	1	Kr. 20.000
Ny Infrastruktur, HKT	1	Kr. 20.000
Ny Infrastruktur, ATC	1	Kr. 20.000
Efteruddannelse i jernbanesikkerhed på S-tog, HKT	1	Kr. 20.000
Efteruddannelse i jernbanesikkerhed på strækninger med ATC	1	Kr. 20.000
Efteruddannelse til Fører af trækraftenhed	1	Kr. 20.000
Opmærksomhed og distraktion blandt lokomotivførere	1	Kr. 20.000
Opmærksomhed og distraktion for lokomotivførerkørelærere	1	Kr. 20.000
I alt	8	160.000
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Opmærksomhed og distraktion blandt lokomotivførere	1	Kr. 30.000
Opmærksomhed og distraktion for lokomotivførerkørelærere	1	Kr. 30.000
I alt	2	60.000
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Ingen	0	0
I alt		0
Total		Kr. 260.000

Erhvervsfiskerområdet – ansøgning om midler til udvikling 2016.

Generelt om udviklingen på brancheområdet

Fiskeriet har i en årrække været i krise. Auktionsprisen på fisk er faldende, og der er begrænsninger på fiskekvoter, fiskedage og tonnage. Men efter at der er indført omsættelige kvoter er erhvervet blevet slanket og effektiviseret, således at de bedst drevne fiskervirksomheder har opslugt mindre veldrevne virksomheder, og dermed er der blevet bedre fiskerimuligheder for til tilbageværende fiskere. Branchen oplever, at der sker udvikling både i forhold til teknologi, arbejdsprocesser og forretningsområder. Udviklingen medfører blandt andet, at medarbejderne selvstændigt skal træffe flere beslutninger. Der vil desuden typisk være krav til medarbejderen om stor fleksibilitet med hensyn til at kunne udføre stort set alle arbejdsfunktioner inden for området. Et af de områder som for tiden er i særlig vækst, er østersfiskeri. I 2015 – 2016 bliver en kvote på i alt 150 tons østers åbnet for fiskeriet. Fiskeriet åbner efter videnskabelig rådgivning fra DTU Aqua, som vurderer, at den ansøgte kvote er bæredygtig for østersbestanden. I 2014-2015 fik fiskerne lov til at gennemføre et forsøgsfiskeri, og nu åbnes der for et egentligt fiskeri. Alle fartøjer, som deltager i fiskeriet, skal have særligt teknisk udstyr ombord. Udstyret hjælper til at måle fiskeriets påvirkning og vil indgå i den fremtidige forvaltning af østersfiskeriet.

Målgrupper

Fiskere der er beskæftiget på dæk, i styrehus og i maskinrum, og alle aflønnet efter principperne for partsfiskere. En eller flere af medlemmer af besætningen kan være ejer af fartøjet, eller det kan være ejet af en ejerkreds på land. Antallet af fiskere er vanskeligt at gøre præcist op, da nogle er fuldtids fiskere, andre deltager en del af året men har anden beskæftigelse i den øvrige tid osv. Et godt overslag vil være omkring 3.000 fiskere.

Lodsmedhjælpere og båds mænd ansat ved lodserierne. Antallet i målgruppen er ca. 150.

Erhvervsfiskerens arbejde er meget varieret og spænder fra dæks- og lastarbejde over kabys- og motortjeneste til navigering, styring og manøvrering af fartøjet under fiskeri og sejlads.

Erhvervsfiskeren skal endvidere kunne håndtere og vedligeholde en række forskellige fiskeredskaber, afhængig af de aktuelle fangstmuligheder. Derfor er kendskab til almindeligt forekommende fiskeredskaber, deres betegnelse, opbygning og vedligeholdelse, vigtig. Endvidere skal erhvervsfiskeren have kendskab til vodbinderarbejde og de anvendte materialer. Endelig er fiskeriet i dag et så lovreguleret erhverv, at erhvervsfiskeren skal være bekendt med de lovmæssige krav til fiskeredskaberne samt regler for kvoter og havdage.

Erhvervsfiskeren skal have kendskab til havbiologi, økosystemer, biologisk rådgivning og ressourceforvaltning for fremme af et bæredygtigt fiskeri.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

- 2744 Erhvervsfiskere

Der ansøges om flg.:

Analyser

Udvikling eller revision af FKB

Uddannelsesmål

3. Østersfiskeri – regler og sikkerhed
4. Østersfiskeri - betjening og vedligeholdelse af teknisk udstyr

Faglæreruddannelse

1. Østersfiskeri – regler, sikkerhed samt betjening og vedligeholdelse af teknisk udstyr

Undervisningsmaterialer.

Sammenfatning:

ERHVERVSFISKERE		
<i>Revision af FKB</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		<i>0</i>
<i>Analyser</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		<i>0</i>
<i>Uddannelsesmål</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Østersfiskeri – regler og sikkerhed	1	20.000
Østersfiskeri - betjening og vedligeholdelse af teknisk udstyr	1	20.000
<i>I alt</i>		<i>40.000</i>
<i>Undervisningsmaterialer</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
<i>I alt</i>		<i>0</i>
<i>Faglæreruddannelse</i>	<i>Antal</i>	<i>Beløb</i>
Østersfiskeri – regler, sikkerhed samt betjening og vedligeholdelse af teknisk udstyr		20.000
<i>I alt</i>		<i>20.000</i>
I alt		60.000

TUR samlede ansøgning 2015		
Revision af FKB	Antal	Beløb
Udvikling af ny FKB til letbaneområdet (1. prioritet)	1	40.000
FKB Lokomotivfører (2. prioritet)	1	40.000
I alt	2	80.000
Analyser	Antal	Beløb
Kvalitetsudvikling af AMU gennem anvendelse af Viskvalitet (tema 2) (1. prioritet)	1	524.540
Evaluerings af erfaringer med 6 ugers jobrettet uddannelse (tema 1) (1. prioritet)	1	521.280
Veje til opnåelse af bedre læringsudbytte samt hvordan dette, via dokumentation og måling, løbende kan udvikles (tema 2) (1. prioritet)	1	452.610
Analyse af uddannelsesbehov i forbindelse med implementering af "Lean" (1. prioritet)	1	109.750
Analyse af muligheder for anvendelse af WMS udstyr i undervisningen på lageruddannelserne (1. prioritet)	1	162.000
Analyse af hvordan uddannelser for flygtninge/indvandrere gennemføres set i relation til målgruppens senere deltagelse i regulære faglige AMU-kurser (1. prioritet)	1	327.280
Innovativ undervisning – buskørekort (1. prioritet)	1	477.860
Analyse af kompetencekrav til turistbuschauffører (1. prioritet)	1	347.360
I alt	8	2.922.680
Uddannelsesmål	Antal	Beløb
Betjening af tankbilens udstyr (1. prioritet)	1	20.000

Blokvognskørsel omfangsrigt gods (1. prioritet)	1	20.000
Blokvognskørsel tung transport (1. prioritet)	1	20.000
Dokumenter på fremmedsprog for flyttechauffører (1. prioritet)	1	20.000
Flytning af bohaver og inventar (1. prioritet)	1	20.000
Flytteteknik for flyttechauffører (2. prioritet)	1	20.000
Grundlæggende flyttarbejde (1. prioritet)	1	20.000
Hjælpe midler til ordblinde (tværgående) (1. prioritet)	1	20.000
Internationale og nationale flytninger (1. prioritet)	1	20.000
Kommunikation og dokumentation - IT teknologi (2. prioritet)	1	20.000
Kundekontakt for lastbilchauffører (2. prioritet)	1	20.000
Kundeservice for tankbilchauffører (2. prioritet)	1	20.000
Kørsel med tiptrailer (1. prioritet)	1	20.000
Manøvrering/ny teknologi – tanktransport (1. prioritet)	1	20.000
Planlægning, besigtigelse og tilrettelægning af flytninger (1. prioritet)	1	20.000
Slamsugning – højtryksspuling (1. prioritet)	1	20.000
Slamsugning sikkerhed og arbejdsmiljø (1. prioritet)	1	20.000
Stuvning og lastsikring af flyttegods (1. prioritet)	1	20.000
Tegningsforståelse 1, kran (1. prioritet)	1	20.000
Tegningsforståelse 2, kran (1. prioritet)	1	20.000
Virksomhedsflytning for flyttechauffører (1. prioritet)	1	20.000
Anvendelse af WMS (Warehouse Management Systems) for lagerarbejdere niveau 1 (1. prioritet)	1	20.000
Anvendelse af WMS (Warehouse Management Systems) for lagerarbejdere niveau 2 (1. prioritet)	1	20.000
Supply Chain Management for lagerarbejdere (1. prioritet)	1	20.000
Sikkerhedsuddannelse ved farligt gods – havn (1. prioritet)	1	20.000
It i havnen (1. prioritet)	1	20.000
Kundeservice for taxachauffører (1. prioritet)	1	20.000
Personbefordring med lille bus (1. prioritet)	1	20.000
Ambulancebehandler 1-2016 (1. prioritet)	1	20.000
Ambulancebehandler 2-2016 (1. prioritet)	1	20.000
Ambulancebehandler 3-2016 (1. prioritet)	1	20.000
Ambulancebehandler 4-2016 (1. prioritet)	1	20.000
Autohjælp 1-2016 (1. prioritet)	1	20.000
Autohjælp 2-2016 (1. prioritet)	1	20.000
Fremføring af letbanekøretøj. (1. prioritet)	1	20.000
Kørelærer for letbaneførere. (1. prioritet)	1	20.000
Instruktør for kørelærere og letbaneførere. (1. prioritet)	1	20.000
Kursus for styringsmedarbejdere der er ansat i et	1	20.000

letbanekontrolcenter. (1. prioritet)		
Fører af ny trækraftenhed (2. prioritet)	1	20.000
Ny Infrastruktur, HKT (2. prioritet)	1	20.000
Ny Infrastruktur, ATC (2. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse i jernbanesikkerhed på S-tog, HKT (2. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse i jernbanesikkerhed på strækninger med ATC (2. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse til Fører af trækraftenhed (2. prioritet)	1	20.000
Opmærksomhed og distraktion blandt lokomotivførere (2. prioritet)	1	20.000
Opmærksomhed og distraktion for lokomotivførerkørelærere (2. prioritet)	1	20.000
Gods- og bagagehandling til og fra fly (1. prioritet)	1	20.000
Lastning og losning af enhedslaster i fly (1. prioritet)	1	20.000
Bagagehåndtering og kvalitet, grundlæggende niveau (1. prioritet)	1	20.000
Bagagehåndtering og kvalitet, avanceret niveau (1. prioritet)	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, grundlæggende niveau (1. prioritet)	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, avanceret niveau (1. prioritet)	1	20.000
Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads, ajourføring (1. prioritet)	1	20.000
FUEL, tankbilens udstyr, brug og særlige færdselsregler (1. prioritet)	1	20.000
FUEL, produktkendskab og opfyldning af tankbil, sikkerhed og miljø fra standplads, avanceret niveau (1. prioritet)	1	20.000
FUEL, produktkontrol og påfyldning af fly, sikkerhed og miljø (1. prioritet)	1	20.000
Kvalitetskontrol af togmateriel (1. prioritet)	1	20.000
Registrering af graffiti m.m. på jernbanemateriel (1. prioritet)	1	20.000
Forsyning af jernbanemateriel (1. prioritet)	1	20.000
Manuel fremføring af førerløst tog (bl.a. Metro) (1. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse i manuel fremføring af førerløst tog på ½ dag (1. prioritet)	1	20.000
Afværgeteknik og håndtering af overfald og trusler (1. prioritet)	1	20.000
Østersfiskeri – regler og sikkerhed (1. prioritet)	1	20.000
Østersfiskeri - betjening og vedligeholdelse af teknisk udstyr (1. prioritet)	1	20.000
I alt	64	1.280.000

Undervisningsmaterialer	Antal	Beløb
Vejledning til Ajourføring af chauffører i offentlig servicetrafik (1. prioritet)	1	30.000
Opmærksomhed og distraktion blandt lokomotivførere (2. prioritet)	1	30.000
Opmærksomhed og distraktion for lokomotivførerkørelærere (2. prioritet)	1	30.000
I alt	3	90.000
Faglæreruddannelse	Antal	Beløb
ADR Brand og førstehjælp (1. prioritet)	1	20.000
Avanceret lastsikring (1. prioritet)	1	20.000
Betjening af tankbilers udstyr (2. prioritet)	1	20.000
Cargo Dynasty spillet i undervisningen (1. prioritet)	1	20.000
De nye erhvervsuddannelser EUD, RKV og vertikale samt horisontale uddannelsesløft i AMU (1. prioritet)	1	20.000
Den økonomiske kontekst Gods - (direktiv 3.7) (1. prioritet)	1	20.000
Digitalt kontrolapparat og køre-/hviletider for faglærere - (direktiv 2.1) (1. prioritet)	1	20.000
Dyretransport – ERFA (1. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse af kørelærere (1. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse kran D og E(1. prioritet)	1	20.000
Elektroniske fragtbreve – gods (1. prioritet)	1	20.000
Faglærerens dilemmaer (2. prioritet)	1	20.000
Farligt gods for nye sikkerhedsrådgivere (1. prioritet)	1	20.000
Farligt gods sikkerhedsrådgiver REP.	1	20.000
Grundlæggende kvalifikation for varevognschauffører (1. prioritet)	1	20.000
Hjælpemidler til ordblinde (tværgående) (1. prioritet)	1	20.000
Kende reglerne for godstransport (direktiv 2.2) (1. prioritet)	1	20.000
Kriminalitet og menneskesmugling (direktiv 3.2) (1. prioritet)	1	20.000
Kørsel med modulvogntog (1. prioritet)	1	20.000
Lastning af et køretøj under overholdelse af sikkerhedsforskrifterne - (direktiv 1.6) (1. prioritet)	1	20.000
Lastsikring (direktiv 1.4) (1. prioritet)	1	20.000
Modulvogntog - Regler, Teori og sammenkobling med Link-trailer og Dolly (1. prioritet)	1	20.000
Ny teknologi på køretøjer over og under 3500 kg. (1. prioritet)	1	20.000

Opdatering køre-hviletider – avanceret (1. prioritet)	1	20.000
Prøveforberedende Kran + Teoriprøve (1. prioritet)	1	20.000
Slamsugning sikkerhed og arbejdsmiljø (2. prioritet)	1	20.000
Stuvning og lastsikring af flyttegods (2. prioritet)	1	20.000
Temperaturfølsomt gods (1. prioritet)	1	20.000
Trafiksikkerhed og nudging (1. prioritet)	1	20.000
Videre uddannelse i rationel kørsel (direktivet 1.1, 1.2) (1. prioritet)	1	20.000
Vintertjeneste – ERFA (1. prioritet)	1	20.000
Prøveforberedende Gaffeltruck + Teoriprøve (1. prioritet)	1	20.000
Bag om Navision - for erfarne faglærere - avanceret kursus (1. prioritet)	1	20.000
Integration af arbejdsmiljømæssige emner i faglige kurser (1. prioritet)	1	20.000
Efteruddannelse for faglærere inden for gaffeltruckuddannelserne (2. prioritet)	1	20.000
Instruktør i køreteknik (2. prioritet)	1	20.000
Arbejdsmiljø for Gods og Bus (3.1) (1. prioritet)	1	20.000
Introduktion til offentlig servicetrafik (1. prioritet)	1	20.000
Den økonomiske kontekst bus - (direktiv 3.8) (1. prioritet)	1	20.000
Varetage passagerernes sikkerhed og komfort (direktiv 1.5) (1. prioritet)	1	20.000
Buspassagerernes rettigheder (direktiv 3.9) (1. prioritet)	1	20.000
Køreteknik, opmærksomhed og distraktion (1. prioritet)	1	20.000
Opdatering af digitalt kontrolapparat og køre-hviletider (direktiv 2.1) (2. prioritet)	1	20.000
Defensiv kørsel, aggressioner i/ved dag- og mørkekørsel. (1. prioritet)	1	20.000
Trafiksikkerhed i den obligatoriske efteruddannelse (1. prioritet)	1	20.000
Energiøkonomisk kørsel og ny teknologi. (1. prioritet)	1	20.000
Kundeservice og kommunikation for Gods og Lager (direktiv 3.6) (1. prioritet)	1	20.000
Videre uddannelse i rationel kørsel (direktivet 1.1, 1.2) (2. prioritet)	1	20.000
Busuddannelser – læringsudbytte (1. prioritet)	1	20.000
Ny teknologi i moderne turistbusser inkl. virksomhedsbesøg (1. prioritet)	1	20.000
BAB ERFA (1. prioritet)	1	20.000
Kørsel med forskellige passagergrupper (direktiv 2.3, og EUD Kollektiv og Turist) (1. prioritet)	1	20.000
Spil og brug af sociale medier i undervisningen (1. prioritet)	1	20.000
Bagagehåndtering og kvalitet, grundlæggende og avanceret niveau (2. prioritet)	1	20.000

Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads på grundlæggende og avanceret niveau samt ajourføring (1. prioritet)	1	20.000
FUEL; tankbilens udstyr, produktkendskab, opfyldning og påfyldning samt sikkerhed og miljø(1. prioritet)	1	20.000
Østersfiskeri – regler, sikkerhed samt betjening og vedligeholdelse af teknisk udstyr (1. prioritet)	1	20.000
I alt	59	1.180.000
I alt		5.512.740

Den 20. oktober 2016

På vegne af Transporterhvervets Uddannelser

Hans Kjeldgaard Christiansen
Sekretariatschef
Transporterhvervets Uddannelser